

T R E Ś Ć :

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO:

Poz. 226. — z dnia 26.8.1950 r. w sprawie ogólnych warunków dostaw.

226.

**ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO
PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA
GOSPODARCZEGO**

z dnia 26 sierpnia 1950 r.

(znak OP12-20-82)

w sprawie ogólnych warunków dostaw

Na podstawie art. 36 pkt. 1) ustawy z dnia 19 kwietnia 1950 r. o umowach planowych w gospodarce socjalistycznej (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 180) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się w obrocie krajowym następujące ogólne warunki dostaw:

1) węgla kamiennego i brunatnego, brykietów z węgla kamiennego i brunatnego oraz koksu — o treści jak w załączniku nr 1,

2) produktów naftowych oraz produktów syntetycznych i specjalnych pochodzenia krajowego i zagranicznego — o treści jak w załączniku nr 2,

3) podstawowych artykułów przemysłu hutniczego — żelaznego — o treści jak w załączniku nr 3,

4) metali nieżelaznych w blokach, ich stopów oraz półfabrykatów z metali nieżelaznych i ich stopów — o treści jak w załączniku nr 4,

5) maszyn ciężkich i urządzeń technicznych — o treści jak w załączniku nr 5,

6) maszyn włókienniczych, rolniczych, obrabiarek oraz ich części zamiennych — o treści jak w załączniku nr 6,

7) sprzętu motoryzacyjnego i części zamiennych produkcji krajowej — o treści jak w załączniku nr 7,

8) artykułów elektrotechnicznych — o treści jak w załączniku nr 8,

9) wyrobów, mielw i surowców ogniotrwałych — o treści jak w załączniku nr 9,

10) fosforanu trójsodowego, siarczku sodu, siarczanu sodu, siarczanu glinu, wody utlenionej, szkła wodnego, wapna chlorowanego, kwasu octowego, karbidu, kwasu siarkowego technicznego, sody amoniakalnej, sody kaustycznej, kwasu solnego, acetonu, formaliny, kwasu mlekowego technicznego, rotaniny, smoły preparowanej, paku, oleju impregnacyjnego, benzolu motorowego, barwników i lepiku — o treści jak w załączniku nr 10,

11) wapna, cementu, kamienia, papy i izolacji, szkła taflowego i budowlanego, kamionki, fajansu sanitarnego, terrakoty, glazury, cegły, pustaków, dachówek, kafli i klin-

12) żwiru, pospółki i piasku — o treści jak w załączniku nr 12,

13) prefabrykowanych artykułów betonowych, żelbetonowych, materiałów izolacyjnych, budowlanych i mat. — o treści jak w załączniku nr 13,

14) dłużyc i kłód tartacznych, łuszczarskich i zapalczanych, surowca kopalnianego, słupów teletechnicznych, energetycznych i radiofonicznych, papierówki, podkładów kolejowych, tarcicy i sklejki — o treści jak w załączniku nr 14,

15) tkanin wełnianych (sukna, materiałów ubraniowych, płaszczowych, sukniowych i kostiumowych, koców, pleców, chustek, szali i tkanin specjalnych), waty, watoliny i przędzy wełnianej — o treści jak w załączniku nr 15,

16) tkanin bawełnianych, środków opatrunkowych i przędzy bawełnianej — o treści jak w załączniku nr 16,

17) tkanin lnianych i jutowych, przędzy lnianej i pakulanej, nici, worków i sienników oraz konfekcji lnianej — o treści jak w załączniku nr 17,

18) tkanin technicznych oraz sukna i filców technicznych — o treści jak w załączniku nr 18,

19) tkanin z jedwabiu naturalnego i sztucznego, gazy młyńskiej, pluszy, dywanów i chodników, pasmanterii tkanej i plecionej, koronek, firanek i tiulu, nici ze stylo-nu i jedwabiu naturalnego — o treści jak w załączniku nr 19,

20) artykułów przemysłu włókien sztucznych — o treści jak w załączniku nr 20,

21) skór, obuwia, wyrobów futrzarskich, białoskórniczo-rękawicznicznych, pasów, artykułów technicznych, rymarskich i galanterii skórzanej — o treści jak w załączniku nr 21,

22) artykułów gumowych i z tworzyw sztucznych — o treści jak w załączniku nr 22,

23) towarów produkowanych przez przemysł papierniczy — o treści jak w załączniku nr 23,

24) cukru białego i rafinady — o treści jak w załączniku nr 24,

25) soli jadalnej, bydłowej i przemysłowej — o treści jak w załączniku nr 25,

26) zbóż i przetworów zbożowych — o treści jak w załączniku nr 26,

27) mięsa wieprzowego, wołowego, cielęcego i baraniego, wędlin, tłuszczów, konserw i kości — o treści jak w załączniku nr 27,

28) owoców, warzyw i ziemniaków wczesnych w stanie świeżym — o treści jak w załączniku nr 28,

- 29) jaj — o treści jak w załączniku nr 29,
 30) mleka w proszku, cukru mlekowego i kazeiny — o treści jak w załączniku nr 30,
 31) mleka spożywczego — o treści jak w załączniku nr 31,
 32) masła pochodzenia mleczarskiego, topionego, serów twardych, miękkich, topionych, twarogu jadalnego i śmietany — o treści jak w załączniku nr 32,
 33) drobiu — o treści jak w załączniku nr 33,
 34) ryb i przetworów rybnych — o treści jak w załączniku nr 34.

Załącznik Nr 1 do zarządzenia
 Przewodniczącego PKPG z dnia
 26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY WĘGLA KAMIENNEGO I BRUNATNEGO, BRYKIETÓW Z WĘGLA KAMIENNEGO I BRUNATNEGO ORAZ KOKSU

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa stron przewidują, że nabywca ma prawa w czasie późniejszym określić bliżej przedmiot lub termin świadczenia — obowiązany jest on co najmniej na 3 miesiące przed ustalonymi w zarządzeniu władz lub umowie okresami wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- a) oznaczenie klasy i sortymentu towaru według przyjętej w cenniku nomenklatury,
- b) terminy wysyłek oraz ilości towaru poszczególniej klasy i sortymentu, które w tych terminach mają być wysłane,
- c) cel na jaki towar jest przeznaczony.

3. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub w umowie, sprzedawca może wystąpić z wnioskiem o przyznanie mu prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę. Jeżeli nabywca nie wskazał terminu wysyłek, sprzedawca wysła towar w dowolnych terminach.

§ 2.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządził i nie wysłał protokołu rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że zaakceptował protokół rozbieżności.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy, wobec niebudzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub z umowy i w następstwie tego wynikło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną, przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 2. Określone w § 1 ogólne warunki dostaw obowiązują również przy dostawach dokonywanych między jednostkami gospodarki uspołecznionej na podstawie umów zawartych w myśl przepisów ustawy z dnia 18 listopada 1948 r. o dostawach, robotach i usługach na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych (Dz. U. R. P. Nr 63, poz. 494) oraz na podstawie rozdzielników dokonywanych przez właściwe władze, o ile zostały uprzednio podane do wiadomości nabywców.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 1950 r.

PRZEWODNICZĄCY PAŃSTWOWEJ KOMISJI PLANOWANIA GOSPODARCZEGO

wz. E. Szyr

§ 3.

1. Nabywca może bądź w samym zamówieniu, bądź co najmniej na 1 miesiąc przed ustalonym miesiącem kalendarzowym, w którym ma być wykonana dostawa, nadesłać sprzedawcy dyspozycję wysyłkową, zawierającą następujące dane:

- a) nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- b) sposób wysyłki, jeżeli wysyłka nie następuje koleją,
- c) miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- d) na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- e) miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- f) komu należy awizować przesyłkę.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca prześle towar pod adresem nabywcy.

II. Jakość towaru

§ 4.

Dostarczony towar powinien odpowiadać co do jakości polskim normom (PN), o ile zarządzenie władzy lub umowa nie zawierają w tym przedmiocie specjalnych wymogów. W braku norm sprzedawca dostarczy towar średniej jakości (w danej klasie i sortymencie).

III. Cena i rozliczenie

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według cenników ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacja odbiorcza wprost z zakładu produkcyjnego, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłaty należności dokonuje się w terminach i w trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

IV. Wysyłka towaru.

§ 7.

1. Dostawa następuje przez wysyłki dokonywane równomiernie, o ile zarządzenie władzy lub umowa nie przewiduje inaczej.

2. Wysyłki dokonywane w ciągu miesiąca kalendarzowego powinny pokryć ilości ustalone na dany miesiąc i uważane są za równomierne, jeżeli wysokości ich w poszczególnych dekadach tegoż miesiąca nie różnią się między sobą więcej, aniżeli o 30%.

§ 8.

1. Wysyłek kolejowych dokonuje się w wagonach o ładowności według uznania sprzedawcy, przy wykorzystaniu pełnej ładowności wagonu.

2. Sprzedawca uwzględni w miarę możliwości żądania nabywcy co do wysyłki towaru w wagonach określonego typu, z tym jednak, że wynikię z tego tytułu dodatkowe koszty obciążają nabywcę.

§ 9.

1. Wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym sprzedawca obowiązany jest zamieścić żądanie przeważenia ładunku na stacji nadania, jeżeli upoważniony przez kolej wagowy zakładu produkcyjnego nie dokonał zważenia przesyłki lub nie stwierdził wagi na liście przewozowym.

§ 10.

Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem ponosi nabywca.

§ 11.

O dokonaniu wysyłki sprzedawca wyśle najpóźniej następnego dnia nabywcy jak i odbierającej jednostce gospodarczej, pisemne zawiadomienie, zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (numer i data), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, numer wagonu, numer listu przewozowego oraz rodzaj i ilość załadowanego towaru.

§ 12.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego załadowania.

§ 13.

Nabywca jest obowiązany wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 14.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest, przed przystąpieniem do wyładowania towaru, zażądać od kolei przeważenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego, a następnie dokonać wszelkich czynności, niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania praw dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła sprzedawcy do wiadomości, w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 15.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 16.

Gdy wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednie przepisy § § 7 — 15, z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być adresowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

V. Braki i wady dostawy

§ 17.

1. Nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 4 dni od otrzymania towaru, zbadać go i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych, sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości — przy udziale biegłego.

2. W przypadku, gdy braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin wskazany w ust. 1 liczy się od dnia ich ujawnienia.

§ 18.

Protokół stwierdzający braki ilościowe lub wady jakościowe powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzeniu protokołu,
- b) wzmiankę, czy przedstawiciel sprzedawcy został zawiadomiony, jeżeli nie jest obecny,
- c) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy,
- d) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- e) opinię biegłego, jeżeli był wezwany,
- f) jeżeli protokół dotyczy wad jakościowych towaru — opis pobranych próbek ze wskazaniem sposobu ich pobrania i zabezpieczenia,
- g) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- h) podpisy osób wymienionych pod a).

§ 19.

Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go w terminie przewidzianym w § 17 o stwierdzonych protokołarnie brakach lub wadach i wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

§ 20.

1. Próbkę pobiera się i zabezpiecza w sposób ustalony przez Polski Komitet Normalizacyjny, a do czasu tego ustalenia — zgodnie z wytycznymi Głównego Instytutu Górniczego.

2. Nabywca przesyła sprzedawcy pobrane próbki. W razie potrzeby dokonania laboratoryjnej analizy, nabywca przesyła próbkę do Głównego Instytutu Górniczego, którego orzeczenie jest dla stron wiążące. Jeżeli wynik analizy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on koszty jej przeprowadzenia.

§ 21.

Jeżeli Główny Instytut Górniczy stwierdził wady istotne, lub też gdy dostarczony przez sprzedawcę towar został uznany przez Stowarzyszenie Dozoru Kociołów za nienadający się do urządzeń cieplnych nabywcy, może on postawić otrzymany towar do dyspozycji sprzedawcy, i albo zażądać dostarczenia innego towaru, albo też odstąpić od umowy.

W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

§ 22.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy niż 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do otrzymanych poleceń.

Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ust. 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

Załącznik Nr 2 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY PRODUKTÓW NAFTOWYCH ORAZ PRODUKTÓW SYNTETYCZNYCH I SPECJALNYCH POCHODZENIA KRAJOWEGO I ZAGRANICZNEGO

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej przedmiot i termin świadczenia, nabywca obowiązany jest nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie w następujących terminach:

- a) jeżeli dostawa następuje przez wysyłkę z rafinerii lub bazy — na 50 dni przed początkiem miesiąca, w którym ma nastąpić dostawa,
- b) jeżeli dostawa następuje przez wydanie bądź wysyłkę ze składu dystrybucyjnego sprzedawcy — na 30 dni przed początkiem miesiąca, w którym wydanie ma nastąpić.

2. Zamówienie powinno określać:

- dokładne oznaczenie zamawianego towaru z powołaniem pozycji obowiązującego cennika sprzedażnego CPN,
- terminy dostaw oraz ilość i rodzaj towarów, które w tych terminach mają być dostarczone,
- cel, na jaki towar jest przeznaczony,
- przy dostawach przez wysyłkę z rafinerii i baz — oświadczenie czy dostawa ma być poprzedzona badaniem technicznym, czy też wystarczy przesłanie atestu laboratoryjnego,
- ewentualne określenie rodzaju opakowania,
- przy towarach reglamentowanych — datę i numer przydziału.

§ 2.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub w umowie, sprzedawca wystąpi o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wyśle towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle protokołu rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedościa do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeśli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Gdy sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron, wynikających z zarządzenia władzy lub umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną, przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może bądź w samym zamówieniu, bądź w odrębnej dyspozycji wysyłkowej wskazać sprzedawcy następujące dane odnośnie wysyłki towaru:

- nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- komu należy awizować wysyłkę,
- na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- powołanie się na zarządzenie władzy bądź umowę lub na datę i numer zamówienia, jeżeli było składane.

2. Dyspozycja wysyłkowa powinna być przedłożona:

- przy wysyłkach z rafinerii lub bazy — na 50 dni przed początkiem miesiąca, w którym ma nastąpić wysyłka,
- przy wysyłkach ze składu dystrybucyjnego sprzedawcy — na 30 dni przed początkiem miesiąca, w którym ma nastąpić wysyłka.

3. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał — sprzedawca wyśle towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie**§ 5.**

Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według cennika ustalonego przez właściwe władze.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru**§ 7.**

1. Towar powinien odpowiadać urzędowym normom ustalonym przez Polski Komitet Normalizacyjny. Produkty przeznaczone dla celów leczniczych (farmaceutycznych) winny ponadto odpowiadać normom Polskiej Farmakopei.

2. Przy produktach nie objętych wykazem norm Polskiego Komitetu Normalizacyjnego (produkty nietypowe) obowiązują normy przewidziane w zarządzeniu władzy lub w umowie.

3. O ile dostawa następuje na podstawie dostarczonej przez sprzedawcę próbki, wówczas produkt musi odpowiadać ściśle własnościom, jakie posiadała próbka.

IV. Badanie techniczne**§ 8.**

Zastrzeżone w zarządzeniu władzy, umowie lub zamówieniu badanie techniczne towaru dokonywane jest w rafinerii lub bazie, z których towar ma być wysłany, przez komisję składającą się z przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

§ 9.

Sprzedawca obowiązany jest zawiadomić nabywcę, że towar jest przygotowany do badania technicznego i wskazać miejsce, w którym badanie to ma być przeprowadzone.

§ 10.

1. Przeprowadzenie czynności badania technicznego wymienionych w § 11 powinno nastąpić w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia przewidzianego w § 9. W razie nieprzystąpienia przez nabywcę do badania lub nieukończenia przez komisję jej czynności w powyższym terminie, sprzedawca może wysłać towar wraz z atestem laboratoryjnym.

2. Jeżeli przygotowana do badania ilość wynosi mniej niż 75% wskazanej w zawiadomieniu, przedstawiciele nabywcy mogą nie przystąpić do badania, przy czym sprzedawca obowiązany jest zwrócić nabywcy koszty związane z delegowaniem przedstawicieli do komisji.

§ 11.

1. Dokonując badania technicznego komisja zaznajomi się z treścią atestu laboratoryjnego, zbada zgłoszony do badania towar, pobierze próbki do analiz chemicznych i z czynności swoich sporządzi protokół.

2. Próbkę pobierać należy zgodnie z przepisami Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. Próbkę tę będą komisyjnie pakowane, znaczone, pieczętowane i podpisane przez członków komisji, przy czym jedną próbkę zatrzymuje sprzedawca, drugą nabywca, a trzecią przechowuje sprzedawca dla ewentualnej analizy rozjemczej.

§ 12.

1. Pobraną próbkę nabywca może poddać we własnym zakresie analizie chemicznej (analiza kontrolna).

2. W razie gdy wynik analizy nie pokrywa się z analizą atestu laboratoryjnego, nabywca winien niezwłocznie powiadomić o tym sprzedawcę, który obowiązany jest oddać znajdującą się u niego w przechowaniu próbkę do analizy Zakładowi Technologii Nafty Instytutu Naftowego w Trzebini lub laboratorium politechniki (analiza rozjemcza).

§ 13.

1. Jeżeli analiza rozjemcza stwierdzi, że towar posiada wady, które dadzą się usunąć, nabywca może żądać ich usunięcia i w tym celu wyznaczyć sprzedawcy odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym jego upływie odstąpi od umowy.

2. Gdy ustalone wady nie dają się usunąć i z analizy rozjemczej wynika, że towar nie odpowiada warunkom umowy lub zamówienia, nabywcy służy prawo odstąpienia od umowy.

3. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią bądź władzę, której podlega lub przez którą jest nadzorowana.

§ 14.

Koszty analizy rozjemczej ponosi nabywca, jeżeli analiza rozjemcza jest niezgodna z analizą kontrolną, natomiast w przypadku, gdy analiza rozjemcza nie jest zgodna z analizą atestu laboratoryjnego — sprzedawca pokrywa koszty zarówno analizy rozjemczej jak i kontrolnej.

V. Opakowanie.

§ 15.

Do czasu jednolitego uregulowania sprawy opakowań produktów naftowych, w drodze zarządzeń właściwych władz, obowiązują w tym przedmiocie przepisy §§ 16—18 oraz „Warunki najmu oraz sprzedaży opakowań produktów naftowych” wydane przez CPN i zatwierdzone przez PKPG.

§ 16.

1. Cysterny - wagony do wysyłki towaru z rafinerii i baz dostarcza sprzedawca. Również sprzedawca dostarcza oryginalne opakowanie podstawowe (fabryczne). Wszelkie inne opakowanie dostarcza nabywca.

2. Opakowanie powinno być dostarczone przez nabywcę na jego koszt do miejsca załadowania towaru co najpóźniej na trzy tygodnie przed terminem dostawy. Nabywca obowiązany jest nadesłać opakowanie w stanie czystym, nieuszkodzonym, nadającym się do bezpośredniego napełnienia dostarczonym produktem.

3. Jeżeli nabywca nie dostarczył opakowania w terminie lub dostarczył opakowanie niewłaściwe, sprzedawca może — jeżeli wymaga tego rodzaj i bezpieczeństwo towaru — nabyć potrzebne opakowanie na rachunek nabywcy.

§ 17.

W tych przypadkach, gdy zostało ustalone, że opakowanie ma dostarczyć sprzedawca, wówczas winien on wysłać towar lub przygotować go do odbioru w opakowaniu, które określa umowa, a w braku właściwych postanowień umownych — w opakowaniu odpowiadającym normom ustalonym przez właściwe władze lub w opakowaniu przyjętym zwyczajowo — jeżeli normy te nie zostały ustalone.

§ 18.

1. Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca przesyła do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 30 dni od daty otrzymania towaru. Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

2. W razie niezwrócenia w powyższym terminie opakowania, w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 2% wartości niezwróconego opakowania.

3. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

4. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 19.

1. Dostawy w wagonach - cysternach odbywają się zgodnie z przepisami Instrukcji PKPG o gospodarowaniu cysternami. W szczególności przy zwrocie wagonów - cystern stosuje się poniższe przepisy ustępów 2 — 6.

2. Wagony - cysterny kolejowe, będące własnością sprzedawcy, nabywca obowiązany jest zwrócić po opróżnieniu do stacji przeznaczenia na koszt sprzedawcy, przy użyciu każdorazowo nadesłanego przez sprzedawcę listu przewozowego na bieg zwrotny. W wypadku nieotrzymania przez nabywcę listu przewozowego na bieg zwrotny, cysterna winna być odesłana na koszt sprzedawcy do stacji macierzystej.

3. W razie przetrzymania takiej cysterny przez nabywcę ponad 24 godziny od chwili podstawienia jej przez PKP do rozładunku, nabywca obowiązany będzie zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej po zł 100 za każdą rozpoczętą godzinę przetrzymania cysterny ponad wyżej wskazany termin. W okresie zimowym przy olejach łatwostygnących termin ten przedłuża się do 48 godzin. Za okres zimowy uważa się miesiące od 1 listopada do 31 marca.

Dla ustalenia należności sprzedawcy z powyższego tytułu miarodajne będzie stwierdzenie przez właściwą stację kolejową na oryginale listu przewozowego na bieg zwrotny cysterny:

a) czasu podstawienia pełnej cysterny pod wyładunek,

b) czasu zabrania jej w stanie próżnym przez PKP.

Nabywca obowiązany jest dopilnować wypełnienia przez urzędników kolejowych nadruku umieszczonego w tym celu przez sprzedawcę na odwrocie listów przewozowych.

4. Nabywca ma obowiązek założenia plomb na zwracane cysterny próżne w tych samych miejscach, w których plombowane są cysterny z produktem.

5. Jeżeli nabywca załaduje cysternę próżną niewłaściwym produktem, wywołując zanieczyszczenie, wówczas ponosi on rzeczywiste koszty czyszczenia, a nadto płaci sprzedawcy tytułem kary umownej kwotę zł 10.000.

6. W razie dostrzeżenia uszkodzeń cysterny lub spustów (cieknienie, pęknięcie itp.) nabywca zobowiązany jest zawiadomić o tym bezzwłocznie placówkę sprzedawcy, do której odsyłana jest cysterna po wyładunku.

VI. Dostawa towaru.

§ 20.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy, dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 21.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 23) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 27).

VII. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy.

§ 22.

1. Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składu sprzedawcy, powinien on wskazać jako miejsce wydania skład położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże on nabywcy skład położony najbliżej.

§ 23.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania przynajmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 24.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczonym przez siebie środkiem transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 25.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowania powinno być dokonane przez sprzedawcę z należytą starannością, a towar odpowiednio oznaczony. Sprzedawca obowiązany jest w granicach zwykłej staranności sprawdzić przydatność opakowania dostarczonego przez nabywcę.

§ 26.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie (§ 24 ust. 1) sprzedawca może wykonać dostawę w drodze wysyłki.

VIII. Wysyłka towaru.

§ 27.

1. Gdy przewidziano dostawę przez wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie listu przewozowego.

2. Gdy w wyniku przeprowadzonego badania technicznego komisja zgodnie ustali, że badany produkt nie ma wad i nadaje się do wysyłki, przedstawiciel nabywcy biorący udział w komisji ma prawo — o ile tego zażąda — być obecnym przy wszystkich czynnościach związanych z załadowaniem i wysyłką towaru.

3. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby również i przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

4. Do przesyłki lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 28.

1. Gdy wysyłka dokonywana jest z rafinerii lub bazy, wówczas koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę. Wysyłki dokonywane są w ładunkach wagonowych. Nabywca ponosi różnicę zwiększonych kosztów w tym przypadku, gdy załadowanie towaru w ładunkach mniejszych niż wagonowe nastąpiło na jego żądanie.

2. Gdy wysyłka dokonywana jest ze składu dystrybucyjnego sprzedawcy, wówczas koszty dowiezienia towaru do stacji kolejowej oraz koszty nadania, naładowania na wagon kolejowy i koszty przewozu ponosi nabywca.

3. Przepis § 25 ust. 2 ma odpowiednio zastosowanie.

§ 29.

Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt nabywcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

§ 30.

1. O dokonaniu wysyłki sprzedawca wyśle najpóźniej następnego dnia nabywcy, jak również odbierającej jednostce gospodarczej, zawiadomienie pisemne, zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (numer i data), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, numer wagonu, numer listu przewozowego, dane co do rodzaju i ilości załadowanego towaru oraz opakowania.

2. Przy wysyłce z rafinerii do zawiadomienia należy dołączyć atest laboratoryjny.

3. Jeżeli towar był uprzednio poddany badaniu technicznemu, należy do zawiadomienia dołączyć odpis sporządzonego przez komisję protokołu, a w przypadku przewidzianym w § 10 ust. 1 — atest laboratoryjny.

§ 31.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu — niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała ona z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego załadowania lub opakowania.

§ 32.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę (niezależnie od kar przewidzianych w § 19 ust. 3).

§ 33.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei

i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przśle do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 34.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 35.

Gdy wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednio przepisy §§ 27 — 34 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu nabywcy.

IX. Braki i wady towaru.

§ 36.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół winien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu pobrania próbek oraz ich zabezpieczenia — jeżeli zostały pobrane,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

3. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając wady istotne, strony pobiorą próbki i przesyłają je do badania. Przepisy §§ 40 i 41 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku, gdy wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 37.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najwyżej w ciągu 4 dni od daty otrzymania zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości — przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi placówkę sprzedawcy, znajdującą się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. W odniesieniu do towaru, który przed wysyłką był poddany technicznemu badaniu, przepisy ust. 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy braki i wady mogły powstać po dokonanych badaniach, bądź są skutkiem niewłaściwego opakowania lub załadowania.

3. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 36 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy uczynić wzmiankę, czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego — jeżeli był wzywany.

§ 38.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go w terminie przewidzianym w § 37 ust. 1 w drodze telegraficznej lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin zaquestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych 3 dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 39.

Gdy braki lub wady towaru są tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy badaniu technicznym, bądź przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy, bądź wreszcie przy otrzymaniu towaru dostarczonego przez wysyłkę, wówczas stosuje się odpowiednio przepisy §§ 37 i 38, przy czym termin czterodniowy przewidziany w § 37 ust. 1 liczy się od dnia ujawnienia braków lub wad towaru.

§ 40.

1. W razie sporu między stronami w przedmiocie wad, strony przesyłają pobrane przy sporządzaniu protokołu próbki do Zakładu Technologii Nafty Instytutu Naftowego lub do laboratorium politechnicznego celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniami.

§ 41.

W przypadku stwierdzenia przez Zakład Technologii Nafty Instytutu Naftowego lub laboratorium politechniczne wad istotnych nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo zażądać dostarczenia innego towaru, albo odstąpić od umowy. W przypadkach innych wad nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

§ 42.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar będący w jego posiadaniu i postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych jego poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ustępie 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

3. Jeżeli towar ulega szybkiemu zepsuciu, nabywca winien przed upływem powyższego terminu, a w razie potrzeby nawet nie czekając na polecenie sprzedawcy, sprzedać towar na rachunek sprzedawcy przede wszystkim jednostce gospodarki socjalistycznej.

§ 43.

1. Jeżeli umowa nie zawiera odmiennych postanowień, dostawy poszczególnych partii towarów, dokonywane w poszczególnych terminach umownych przez wysyłkę w wagonach - cysternach lub w innych ładunkach pełnowagonowych, mogą się różnić od ilości przewidzianej w umowie lub zamówieniu o 10% z tym, że nabywca płaci jedynie za faktycznie dostarczoną ilość towaru.

2. Ustęp 1 nie ma zastosowania przy towarach reglamentowanych, których ilość dostarczona powinna ściśle odpowiadać ilościom wynikającym z przydziałów.

Załącznik Nr 3 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY PODSTAWOWYCH ARTYKUŁÓW PRZEMYSŁU HUTNICZEGO — ŻELAZNEGO

I. Przepisy wstępne.

§ 1.

1. Warunki niniejsze stosuje się przy dostawie podstawowych artykułów przemysłu hutniczego — żelaznego, pochodzących z produkcji krajowej, a w szczególności następujących grup towarowych:

surówki wielkopiecowej i żelazostopów,
stali zwykłych i szlachetnych, walcowanych, kutech, ciągnionych, prasowanych, szlifowanych, polerowanych, w postaci kształtowników i blach,
bednarki gorąco - walcowanej,
taśmy zimno - walcowanej,
walcówki,

materiałów nawierzchni kolejowej i do taboru kolejowego,

rur ze szwem i bez szwu łącznie z kształtkami, elektrod,
dru tu do spawania,
wiertel,
odlewów staliwnych,
odlewów lano-kutych,
odkuwek,
łuków kopalnianych,
kul stalowych,
cylpepsów.

2. Bliższe określenie wymiarów, gatunków, odchyłek wymiarowych oraz własności artykułów w ramach powyższych grup towarowych zawarte są w katalogach oraz normach polskich (PN), a w braku tych ostatnich — w normach hutniczych.

II. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa.

§ 2.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa. Jeśli w zarządzeniu władzy lub w umowie przewiduje się, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliższy termin i przedmiot świadczenia, obowiązany jest on nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie na taki czasokres przed żądanym terminem dostawy, jakiego wymagają cykle produkcyjne, ustalone przez Centralny Zarząd Przemysłu Hutniczego i podane do wiadomości nabywców.

2. Zamówienie powinno określać:

- a) szczegółową specyfikację asortymentową według przyjętej nomenklatury z dołączeniem w razie potrzeby rysunków, planów, modeli itp. i z podaniem norm lub warunków technicznych, jeżeli co do tego zgłaszane są specjalne wymogi,
- b) terminy dostaw oraz ilości, rodzaje i gatunki towarów, które w tych terminach mają być dostarczone,
- c) cel, na jaki towar jest przeznaczony, jeżeli nie podano norm lub warunków technicznych,
- d) ewentualne oświadczenie, czy dostawa towaru ma być poprzedzona badaniem technicznym ze wskazaniem, kto dokona badania, lub czy należy dostarczyć atest hutniczy,
- e) przy towarach reglamentowanych — powołanie się na grupę rozdzielnika, datę i numer przydziału,
- f) ewentualne żądanie co do opakowania ze wskazaniem jego rodzaju.

§ 3.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub w umowie, sprzedawca wystąpi o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

2. Jeżeli nabywca nie określił w zamówieniu gatunku, długości (przy blachach formatów arkuszy) lub odchyłek wymiarowych, sprzedawca może dokonać dostawy w gatunku handlowym, w długościach normalnych (przy blachach w arkuszach o wymiarach normalnych) z takimi odchyłkami, które są wolne od dopłat, a jeżeli nie wskazał terminów dostawy — sprzedawca wyśle towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy.

§ 4

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle protokołu rozbieżności w ciągu 6 tygodni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekazuje sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli na-

bywca nie przekazać sprawy lub nie złożyć w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub z umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 5.

1. Nabywca może w samym zamówieniu lub na 1 miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać dyspozycję wysyłkową zawierającą następujące dane:

- a) nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- b) sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną,
- c) miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać boczną kolejową,
- d) czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- e) komu należy awizować wysyłkę,
- f) na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- g) miejsce płatności, bank, konto ewentualnie tytuł budżetowy,
- h) powołanie się na datę i numer zamówienia — jeżeli było złożone,
- i) ewentualne zastrzeżenie co do asystowania przedstawiciela nabywcy przy wysyłce.

2. Prawo nabywcy do udzielenia dyspozycji wysyłkowej na 1 miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nie narusza postanowień zasad cennikowych i programów wytwórczych w odniesieniu do minimalnych ilości, przewidzianych do dostawy z zakładów produkcyjnych.

3. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wysła towar pod adresem nabywcy.

III. Cena i rozliczenie.

§ 6.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według cenników, a w ich braku według zasad, ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu lub z zakładu produkcyjnego towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco wagon stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 7.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

IV. Jakość towaru.

§ 8.

1. Dostarczony towar powinien co do jakości odpowiadać polskim normom (PN), o ile zarządzenie władz, umowa lub zamówienie nie przewidują specjalnych warunków technicznych.

2. W razie braku polskich norm (PN) obowiązują normy wewnętrzne zatwierdzone przez Centralny Zarząd Przemysłu Hutniczego lub stosowane w hutnictwie warunki zwyczajowe.

V. Badanie techniczne towaru.

§ 9.

1. Zastrzeżone w zarządzeniu władzy, w umowie lub w zamówieniu badanie techniczne dokonywane jest w zakładzie wytwórczym sprzedawcy przez organ wskazany przez nabywcę, który poniesie koszty wyznaczonego przez siebie organu, związane z badaniem.

2. Sprzedawca umożliwi korzystanie z urządzeń laboratoryjnych i pomiarowych zakładu, w którym badanie się odbywa, za opłatą przewidzianą w cenniku.

§ 10.

Sprzedawca obowiązany jest zawiadomić nabywcę, że towar jest przygotowany do badania technicznego i wskazać miejsce, w którym badanie to ma być przeprowadzone.

§ 11.

Przeprowadzenie czynności badania technicznego wymienionych w § 12 powinno nastąpić w ciągu 7 dni od daty zawiadomienia przewidzianego w § 10. W razie nieprzystąpienia przez wymieniony organ do badania lub nieukończenia czynności w powyższym terminie, sprzedawca może wysłać towar.

§ 12.

1. Organ dokonujący badania technicznego dokona oględzin towaru co do zachowania wymiarów, profili, odchyłek wymiarowych, gatunków i ilości, pobierze próbki w sposób ustalony polskimi normami, przeprowadzi próby w sposób przewidziany w warunkach technicznych lub w normach i z czynności tych sporządzi protokół.

2. W przypadku, gdy sprzedawca kwestionuje treść protokołu sporządzonego w myśl ust. 1, wezwie biegłego z Głównego Instytutu Metalurgii lub zakładu politechnicznego, którego opinia jest dla stron wiążąca.

3. W przypadku, gdy wezwany biegły nie potwierdzi zarzutów, sprzedawca ponosi koszty związane z dodatkowymi badaniami i wezwaniem biegłego.

§ 13.

1. Jeżeli badanie techniczne stwierdzi, że towar ma wady, które dadzą się usunąć, nabywca może zażądać ich usunięcia i w tym celu wyznaczy sprzedawcy odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym jego upływie odstąpi od umowy.

2. W przypadku, gdy ustalone wady nie dają się usunąć, i z badania technicznego wynika, że towar nie odpowiada **warunkom umowy** lub zamówienia, nabywcy służy prawo odstąpienia od umowy.

3. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią bądź władzę, której podlega lub przez którą jest nadzorowana.

VI. Opakowanie.

§ 14.

Towar dostarcza się bez opakowania z wyjątkiem przypadków, gdy poszczególne wyroby gotowe wymagają specjalnego opakowania, lub gdy nabywca żąda opakowania; koszty opakowania ponosi nabywca.

§ 15.

1. Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 30 dni od daty otrzymania towaru.

2. W razie niewrócenia w powyższym terminie opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.

3. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

4. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 16.

Za zwrócone opakowanie sprzedawca uzna nabywcę kwotą odpowiadającą zaliczonej wartości opakowania, z potrąceniem normalnego zużycia według stawek ustalonych w cennikach lub wymienionych w umowie. Jeżeli opakowanie uległo uszkodzeniu, sprzedawca potrąca ponadto kwotę odpowiadającą procentowi zniszczenia, którego wysokość ustala sprzedawca z równoczesnym zawiadomieniem nabywcy.

§ 17.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 18.

Jeżeli umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, wówczas w razie opóźnienia w nadesłaniu lub dostarczenia opakowania niewłaściwego sprzedawca może — jeżeli wymaga tego bezpieczeństwa towaru — nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy.

VII. Dostawa towaru.

§ 19.

W zależności od postanowień zarządzenia władzy lub umowy, dostawa następuje bądź przez wydanie towaru z zakładu produkcyjnego lub ze składu, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 20.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 22) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 28).

VIII. Wydanie towaru z zakładu produkcyjnego lub ze składu

§ 21.

1. Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składu, sprzedawca powinien wskazać jako miejsce wydania skład położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej miejscowości sprzedawca nie posiada składu, wskaże nabywcy skład położony najbliżej.

§ 22.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania przynajmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie zakład produkcyjny, z którego wydanie nastąpi.

§ 23.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczonym przez siebie środkiem transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednio wiadomości i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

3. Przy oględzinach zewnętrznych przygotowanego do wydania towaru przedstawiciel nabywcy obowiązany jest towar ten sprawdzić co do zachowania wymiarów profili, odchyłek wymiarowych, gatunków i ilości.

§ 24.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie winno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio do postanowień § 5 opakowania i oznaczony.

§ 25.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie (§ 23; ust. 1), sprzedawca może wysłać towar.

§ 26.

1. Gdy przewidziano dostawę przez wysyłkę towaru koleją, następuje to w ładunkach pełnowagonowych, a na żądanie nabywcy wysyłka może nastąpić w ładunkach mniejszych (półwagonowych lub drobnicowych) z tym, że obciąży go wynika z tego tytułu różnica kosztów transportu.

2. Sprzedawca w razie częściowego wykonania zamówienia może wysłać towar w ładunkach mniejszych z tym, że odpowiada wobec nabywcy za mogące wyniknąć dla niego z tego tytułu dodatkowe koszty.

§ 27.

1. Jeżeli nabywca zastrzegł sobie w zamówieniu lub w dyspozycji wysyłkowej, że jego przedstawiciel ma być obecny przy wysyłce towaru, sprzedawca wyśle zawiadomienie o zamierzonej wysyłce do nabywcy co najmniej na 5 dni naprzód wskazując mu termin i miejsce, skąd wysyłka nastąpi.

Przepis § 23 ust. 3 i § 25 ma odpowiednie zastosowanie.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie (§ 23 ust. 1), sprzedawca może wysłać towar.

§ 28.

1. Wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby również i przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki towarowej lub do dokumentu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 29.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt nabywcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 24 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 30.

1. O dokonaniu wysyłki sprzedawca wyśle najpóźniej następnego dnia do nabywcy i do odbierającej jednostki gospodarczej zawiadomienie pisemne, zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (nr i data), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, nr wagonu, nr listu przewozowego oraz dane co do rodzaju i ilości załadowanego towaru.

2. Jeżeli towar był uprzednio poddany badaniu technicznemu, należy w zawiadomieniu uczynić o tym wzmiankę, z podaniem daty badania.

§ 31.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu — niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 32.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 33.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu, sporządzonego przez kolej, nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 34.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 35.

Gdy wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednio przepisy § § 26 — 34 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego składu lub magazynu.

IX. Braki i wady towaru**§ 36.**

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru z zakładu produkcyjnego lub ze składu, w szczególności przy oględzinach zewnętrznych, dokonanych zgodnie z § 23 ust. 3, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzeniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu pobrania próbek oraz ich zabezpieczenia, jeżeli zostały pobrane,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

3. W odniesieniu do towaru, który był uprzednio poddany badaniu technicznemu, przepisy ustępu 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy przedmiotem zarzutów są braki lub wady, które mogły powstać po dokonanych badaniach.

4. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając wady istotne, strony pobiorą próbki i prześlą je do badania. Przepisy §§ 39 i 40 stosuje się odpowiednio.

5. W przypadku, gdy wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną, przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 37.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najwyżej w ciągu 4 dni od daty otrzymania, zbadać towar, a w szczególności dokonać oględzin zewnętrznych przewidzianych w § 23 ust. 3 i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół, przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy, znajdujący się w miejscu odebrania towaru, i wezwie go do udziału w tej czynności.

2. W odniesieniu do towaru, który przed wysyłką był poddany badaniu technicznemu, przepisy ustępu 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy braki i wady mogły powstać po dokonanych badaniach, bądź są skutkiem niewłaściwego opakowania lub załadowania.

3. W przypadku, gdy braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ustępie 1 liczy się od dnia ich ujawnienia.

4. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 36 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy uczynić wzmiankę, czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego, jeżeli był wzywany.

§ 38.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go, w terminie przewidzianym w § 37 w drodze telegraficznej lub telefonicznej, o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin zaquestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych trzech dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

3. Przy dokonywaniu oględzin sprzedawca może wezwać biegłego z Głównego Instytutu Metalurgii lub z właściwego zakładu politechnicznego.

§ 39.

Przepisy § 37 i § 38 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 40.

1. Pobrane przy sporządzeniu protokołu próbki nabywca przesyła do Głównego Instytutu Metalurgii lub do laboratorium politechnicznego celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniami.

§ 41.

W razie stwierdzenia przez Główny Instytut Metalurgii lub laboratorium politechniczne wad istotnych, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo zażądać dostarczenia innego towaru, albo też odstąpić od umowy. W innych przypadkach nabywca może zażądać obniżenia ceny, odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

§ 42.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli przez 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń sprzedawcy. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ustępie 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 43.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

Załącznik Nr 4 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAW METALI NIEŻELAZNYCH W BLOKACH, ICH STOPÓW ORAZ PÓLFABRYKATÓW Z METALI NIEŻELAZNYCH I ICH STOPÓW

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa**§ 1.**

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeśli zarządzenie władzy lub umowa stron przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia — obowiązany jest co najmniej na 3 miesiące przed ustalonym w zarządzeniu władzy lub umowie okresem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- a) oznaczenie zamówionego towaru (według nomenklatury cennika CHMN), jego dokładne wymiary, ilość, wagę, skład chemiczny i warunki mechaniczne, jak również nazwę normy lub warunki techniczne, jeżeli co do tego zgłaszane są specjalne wymagania,
- b) terminy dostaw oraz ilość i rodzaje towarów, które w tych terminach mają być dostarczone,
- c) cel, na jaki towar jest przeznaczony,
- d) ewentualne oświadczenie, czy dostawa towaru ma być poprzedzona badaniem technicznym, czy też należy dostarczyć atest hutniczy,
- e) przy towarach reglamentowanych — datę i nr przydziału,
- f) ewentualne żądania co do opakowania ze wskazaniem jego rodzaju.

§ 2.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub umowie, sprzedawca może wystąpić o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wyśle towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy stron.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle protokołu rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia, każda ze stron przed upływem powyższego terminu prześle sprawę swojej jednostce zwierzchniej albo władzy, której bezpośrednio podlega, lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaze sprawy, lub nie złoży w terminie wniosków do komisji arbitrażowej, uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy, wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron, wynikających z zarządzenia władzy lub umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną, przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może bądź w samym zamówieniu lub co najmniej na 1 miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy dyspozycję wysyłkową, zawierającą następujące dane:

- a) nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- b) sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną,
- c) miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- d) czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- e) komu należy awizować wysyłkę,
- f) na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- g) miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- h) powołanie się na datę i nr zamówienia, jeżeli było składane.

Jeżeli zarządzenie władz, umowa lub zamówienie przewidują późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wyśle towar pod adresem nabywcy.

II. Ceny i rozliczenia

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według cenników ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacją odbiorczą, nabywcy nie przysługuje od tej ceny żadna bonifikata.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i w trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 7.

Towar powinien odpowiadać polskim normom (PN), o ile zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie nie przewidują specjalnych warunków technicznych.

IV. Badanie techniczne towaru

§ 8.

Zastrzeżone w zarządzeniu władzy, umowie lub zamówieniu badanie techniczne towaru dokonywane jest w zakładzie wytwórczym sprzedawcy przez komisję składającą się z przedstawicieli zarówno sprzedawcy jak i nabywcy.

§ 9.

Sprzedawca obowiązany jest zawiadomić nabywcę, że towar jest przygotowany do badania technicznego i wskazać miejsce, w którym badanie to ma być przeprowadzone.

§ 10.

1. Przeprowadzenie czynności badania technicznego, wymienionych w § 11, powinno nastąpić w ciągu 14 dni od daty wysłania zawiadomienia przewidzianego w § 9. W razie nieprzystąpienia przez nabywcę do badania lub nieukończenia przez komisję jej czynności w powyższym terminie, sprzedawca może wysłać towar wraz z atestem hutniczym.

2. Jeżeli przygotowana do badania ilość wynosi mniej niż 75% wskazanej w zawiadomieniu, przedstawiciele nabywcy mogą nie przystąpić do badania, przy czym sprzedawca obowiązany jest zwrócić nabywcy koszty związane z delegowaniem przedstawicieli do komisji.

§ 11.

1. Dokonując badania technicznego, komisja zaznajomi się z treścią atestu hutniczego, przeważy zgłoszony do odbioru towar, pobierze próbki do analiz chemicznych i do prób mechanicznych oraz przeprowadzi próby mechaniczne i z czynności tych sporządzi protokół.

2. Próbkę do analiz chemicznych pobierane będą według uzgodnionych norm technicznych tylko z metali czystych i ze stopów metali w ilości 3 dla każdego wytopu. Próbkę te pakowane będą w torebki komisyjnie znaczone, pieczętowane i podpisane przez członków komisji, przy czym jedną próbę zatrzymuje sprzedawca, drugą nabywca, a trzecią przechowuje sprzedawca dla ewentualnej analizy rozjemczej.

3. Próbkę do prób mechanicznych pobiera się zgodnie z obowiązującymi normami polskimi, o ile w umowie nie został przewidziany inny sposób. Przy dokonywaniu prób mechanicznych komisja korzysta z urządzeń zakładu wytwórczego sprzedawcy za opłatą, przewidzianą w cenniku, którą pokrywa nabywca.

§ 12.

1. Pobraną próbkę nabywca może poddać we własnym zakresie analizie chemicznej (analiza kontrolna).

2. W razie, gdy wynik analizy kontrolnej nie pokrywa się z analizą atestu hutniczego, nabywca winien niezwłocznie powiadomić sprzedawcę, który obowiązany jest oddać znajdującą się u niego w przechowaniu próbkę do analizy Głównemu Instytutowi Metalurgii lub do Laboratorium Politechnicznego (analiza rozjemcza).

§ 13.

1. Jeżeli badanie techniczne stwierdzi, że towar posiada wady, które dadzą się usunąć, nabywca może żądać ich usunięcia i w tym celu wyznaczy sprzedawcy odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym jego upływie odstąpi od umowy.

2. W przypadku, gdy ustalone wady nie dają się usunąć i z badania technicznego wynika, że towar nie odpowiada warunkom umowy lub zamówienia, nabywcy służy prawo odstąpienia od umowy.

3. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią bądź władzę, której podlega lub przez którą jest nadzorowana.

§ 14.

Koszty analizy rozjemczej ponosi nabywca, jeżeli analiza rozjemcza jest niezgodna z analizą kontrolną, natomiast w przypadku, gdy analiza rozjemcza nie jest zgodna z analizą atestu hutniczego — sprzedawca pokrywa koszty zarówno analizy rozjemczej jak i kontrolnej.

V. Opakowanie

§ 15.

1. Towar dostarczany jest w opakowaniu podstawowym (fabrycznym) lub wysyłkowym bezzwrotnym, jeżeli nabywca w umowie lub zamówieniu nie zażądał opakowania specjalnego.

2. Koszty opakowania specjalnego ponosi nabywca.

§ 16.

Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 14 dni od daty otrzymania towaru.

§ 17.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 16 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie, wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

3. W razie niedostarczenia opakowania, podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiszczyć sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 18.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 19.

Jeżeli umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, w razie opóźnienia w nadesłaniu lub dostarczeniu opakowania niewłaściwego, sprzedawca może, jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru, nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy.

VI. Dostawa towaru

§ 20.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 21.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 23) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 27).

VII. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy.

§ 22.

1. W przypadku, gdy umowa przewiduje, że wydanie towaru nastąpić ma ze składu sprzedawcy, powinien on wskazać jako miejsce wydania skład położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże nabywcy skład położony najbliżej.

§ 23.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania przynajmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 24.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczoną przez siebie środkami transportowymi.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 25.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 26.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania odbioru przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się nabywcy we wskazanym terminie (§ 24 ust. 1), sprzedawca może wysłać towar na adres nabywcy.

VIII. Wysyłka towaru

§ 27.

1. W przypadku, gdy umowa przewiduje wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby również i przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki towarowej lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 28.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt nabywcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepisy § 25 ust. 2 mają odpowiednie zastosowanie.

§ 29.

1. O dokonaniu wysyłki sprzedawca wyśle najpóźniej następnego dnia do nabywcy i do odbierającej jednostki gospodarczej, zawiadomienie pisemne, zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (nr i data), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, numer wagonu, numer listu przewozowego oraz dane co do rodzaju i ilości załadowanego towaru.

2. Jeżeli towar był uprzednio poddany badaniu technicznemu, należy do dowodu dostawy dołączyć odpis sporządzonego przez komisję protokołu, a w przypadku przewidzianym w § 10 ust. 1, — również i atest hutniczy.

§ 30.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 31.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 32.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca prześle do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 33.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 34.

Jeżeli wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednio przepisy §§ 29 — 33 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

IX. Braki i wady towaru

§ 35.

1. Brak ilościowy i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzeniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu pobrania próbek oraz ich zabezpieczenia — jeżeli zostały pobrane,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

3. W odniesieniu do towaru, który był uprzednio poddany badaniu technicznemu, przepisy ustępu 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy przedmiotem zarzutów są braki lub wady, które mogły powstać po dokonanych badaniach.

4. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając wady istotne, strony pobiorą próbki i prześlą je do badania.

Przepisy §§ 39 i 40 stosuje się odpowiednio.

5. W przypadku, gdy wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 36.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najwyżej w ciągu 4 dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych, sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy, znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. W odniesieniu do towaru, który przed wysyłką był poddany technicznemu badaniu, przepisy ustępu 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy braki i wady mogły powstać po dokonanych badaniach, bądź są skutkiem niewłaściwego opakowania lub załadowania.

3. W przypadku, gdy braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ustępie 1 liczy się od dnia ich ujawnienia.

4. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 35 ustęp 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego, jeżeli był wzywany.

§ 37.

1. Nabywca obowiązany jest, pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy, zawiadomić go w terminie przewidzianym w § 36 w drodze telegraficznej lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin za kwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych trzech dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 38.

Przepisy §§ 36 i 37 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 39.

1. Pobrane przy sporządzeniu protokołu próbki nabywca przesyła do Głównego Instytutu Metalurgii lub do laboratorium politechnicznego celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniami.

§ 40.

W przypadku stwierdzenia przez Główny Instytut Metalurgii lub laboratorium politechniczne wad istotnych, nabywca może odstąpić od umowy i postawić towar do dyspozycji sprzedawcy, albo też zażądać dostarczenia innego towaru. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

§ 41.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do jego dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ustępie 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 42.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonane przez jednostkę gospodarczą, której towar był wydany w składzie sprzedawcy lub na której adres był wysłany.

Załącznik Nr 5 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY MASZYN CIĘŻKICH I URZĄDZEŃ TECHNICZNYCH

I. Przepisy wstępne

§ 1.

Warunki niniejsze dotyczą dostawy niżej wyszczególnionych maszyn ciężkich i urządzeń technicznych, produkowanych seryjnie:

1. Pompy o napędzie mechanicznym.
2. Pompy ręczne.
3. Sprężarki.
4. Dźwigarki kołowe.
5. Dźwigi osobowo-towarowe.
6. Prasy mimośrodowe.
7. Ciągi ślimakowe.
8. Elektrowciągi.
9. Wielokrążki.
10. Żurawie budowlane.
11. Podnośniki hydrauliczne.
12. Obrotnice wąskotorowe.
13. Wózki transportowe.
14. Koleby (wywrotki).
15. Japonki.
16. Betoniarki.
17. Transportery budowlane.
18. Windy budowlane.
19. Sita wibracyjne.
20. Luzowniki elektro-hydrauliczne.
21. Chyżozmiany.
22. Łożyska, sprzęgła i części transmisyjne.
23. Podnośniki śrubowe.
24. Dźwigarki przysięcenne.
25. Podajniki węgla.
26. Prasy filtracyjne (błotniarki).
27. Prasy do wysłodków.
28. Piece piekarskie i cukrownicze.
29. Ugniataarki do ciasta.
30. Przesiewaczki do mąki.
31. Wilki do mielenia mięsa.
32. Maszyny do trzpania worków.
33. Wózki do przewozu chleba.
34. Urządzenia pralnicze.
35. Kartoflarki.
36. Wirówki „Rekord“.

§ 2.

Warunki niniejsze dotyczą jedynie tych maszyn i urządzeń, które zgodnie z zarządzeniem władzy lub umową strony mają być wydane lub wysłane nabywcy w stanie zmontowanym, bądź których montaż ma być dokonany przez sprzedawcę w zakładzie nabywcy, wskazanym w zarządzeniu władzy lub umowie.

II. Dyspozycja wysyłkowa

§ 3.

1. Nabywca może na jeden miesiąc przed, ustalonym zarządzeniem władzy lub umową, terminem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy dyspozycję wysyłkową, zawierającą następujące dane:

- a) nazwę i adres jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony,
- b) sposób wysyłki, jeśli nie następuje kolejną,
- c) miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ew. wskazać bocznice kolejową,
- d) czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- e) komu należy awizować wysyłkę,
- f) na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- g) miejsce płatności, bank, konto, ew. tytuł budżetowy,
- h) powołanie się na zarządzenie władzy bądź umowę, ze wskazaniem tego przedmiotu dostawy, którego dyspozycja wysyłkowa dotyczy.

2. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wysła towar pod adresem nabywcy.

III. Cena i rozliczenie

§ 4.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru wg cenników, a w razie ich braku wg zasad ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu (magazynu) fabrycznego sprzedawcy towaru, dla którego przewidziana jest cena loco wagon stacja załadowcza, nabywcy nie służą od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 5.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

IV. Jakość towaru

§ 6.

1. O ile zarządzenie władzy bądź umowa nie przewidują inaczej, dostarczony towar powinien odpowiadać ustalonym standartom.

2. W braku odmiennych postanowień zarządzenia władzy lub umowy, maszyny i urządzenia techniczne powinny być dostarczone w stanie zdatnym do użytku wraz ze wszystkimi niezbędnymi częściami i akcesoriami (dostawa kompletna).

V. Badanie techniczne towaru

§ 7.

1. Zastrzeżone w zarządzeniu władzy lub umowie badanie techniczne towaru dokonywane jest przez komisję składającą się z przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy, w zasadzie w zakładzie wytwórczym sprzedawcy.

2. Jeżeli ze względu na przedmiot dostawy konieczne jest jego zbadanie na miejscu przeznaczenia, wówczas badanie techniczne odbywać się będzie w zakładzie nabywcy.

§ 8.

Sprzedawca obowiązany jest zawiadomić nabywcę, że towar jest przygotowany do badania technicznego i wskazać miejsce, w którym badanie to ma być przeprowadzone.

§ 9.

Przeprowadzenie czynności badania technicznego powinno nastąpić w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia przewidzianego w § 8. W razie nieprzystąpienia przez nabywcę do badania lub nieukończenia przez komisję jej czynności w powyższym terminie, sprzedawca może wysłać towar wraz z poświadczonym odpisem protokołu technicznej kontroli fabrycznej.

§ 10.

1. Przeprowadzając badanie techniczne komisja dokona wszelkich czynności potrzebnych dla ustalenia, czy badane

przedmioty zostały należycie wykonane i z czynności tych sporządzi protokół.

2. Przy dokonywaniu badań komisja korzysta z urządzeń zakładu sprzedawcy. Nabywca zwróci sprzedawcy koszty z tym związane, od obowiązku tego nabywca jest zwolniony, jeżeli się okaże, że badany przedmiot został wykonany wadliwie.

3. W przypadku przewidzianym w § 7 ust. 2 komisja korzysta z urządzeń zakładu nabywcy, przy czym sprzedawca obowiązany jest zwrócić nabywcy koszty z tym związane, jeżeli się okaże, że badany przedmiot został wykonany wadliwie.

§ 11.

W razie niemożności sporządzenia przez komisję zgodnego protokołu strony zwróca się o wydanie orzeczenia do właściwego instytutu naukowo - badawczego lub do politechniki. Orzeczenie to jest dla stron wiążące.

§ 12.

1. Jeżeli zostanie stwierdzone, że towar posiada wady, które dadzą się usunąć, nabywca może żądać ich usunięcia i w tym celu wyznaczy sprzedawcy odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym jego upływie odstąpi od umowy.

2. Jeżeli instytucja wymieniona w § 11 ustali, że towar nie odpowiada warunkom przewidzianym w zarządzeniu władzy lub w umowie i że stwierdzonych wad usunąć nie można, wówczas nabywcy służy prawo odstąpienia od umowy.

3. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią bądź władzę, której podlega lub przez którą jest nadzorowana.

§ 13.

Koszty związane z wydaniem orzeczenia, o którym mowa w § 11 ponosi strona, której stanowisko nie zostało potwierdzone.

VI. Opakowanie

§ 14.

Jeżeli ze względu na swoje właściwości towar wymaga opakowania wysyłkowego, sprzedawca powinien wysłać towar albo przygotować go do odbioru w opakowaniu przystosowanym do właściwości towaru i do środka transportowego, który będzie użyty.

§ 15.

Nabywca może zażądać na swój koszt opakowania specjalnego, a dostawca w miarę możliwości żądanie to uwzględni.

§ 16.

Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca przesyła do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 14 dni od daty otrzymania towaru. Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 17.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 16 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie, wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

3. W razie niedostarczenia opakowania, podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 18.

Gdy przewidziano dostarczenie opakowania przez nabywcę, wówczas w razie opóźnienia nadesłania lub dostarczenia opakowania niewłaściwego, sprzedawca może — jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru w czasie transportu — nabyć odpowiednio opakowanie na rachunek nabywcy.

VII. Dostawa towaru

§ 19.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru z magazynu fabrycznego sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia, bądź przez wydanie towaru w zakładzie nabywcy.

§ 20.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 21) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 25), bądź też przygotował zmontowany przedmiot dostawy do wydania w zakładzie nabywcy (§ 37).

VIII. Wydanie towaru ze składu fabrycznego sprzedawcy

§ 21.

Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpi ze składu (magazynu) fabrycznego, sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania co najmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem dostawy.

§ 22.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczoną przez siebie środkami transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie fachowe wiadomości i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 23.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należyłą starannością, a towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 24.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W przypadku, gdy przedstawiciel nabywcy nie zgłosi się we właściwym terminie (§ 22) dla zabrania towaru, sprzedawca ma prawo wykonać dostawę w drodze wysyłki.

IX. Wysyłka towaru

§ 25.

1. Gdy przewidziano dostawę przez wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy — w zależności od potrzeby wynikającej z rodzaju ładunku — zażądać przeważenia jak również i przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki lub listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 26.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Przepis § 23 ustępu 2 stosuje się odpowiednio.

3. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt nabywcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

§ 27.

1. O dokonaniu wysyłki sprzedawca wysła najpóźniej następnego dnia nabywcy, jak i odbierającej jednostce gospodarczej, zawiadomienie pisemne zawierające powołanie na umowę lub dyspozycję wysyłkową (nr i data), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, nr wagonu, nr listu przewozowego oraz dane co do rodzaju i ilości załadowanego towaru.

2. Jeżeli towar był uprzednio poddany badaniu technicznemu, należy do zawiadomienia dołączyć odpis spo-

ządzanego przez komisję protokołu, a w przypadku przewidzianym w § 9 — odpis protokołu technicznej kontroli fabrycznej. W razie potrzeby do zawiadomienia należy także dołączyć instrukcję obsługi i konserwacji wysłanego sprzętu, o ile instrukcja ta nie została już dołączona do samej przesyłki.

§ 28.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności na skutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 29.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 30.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu, zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności, niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 31.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 32.

Gdy wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją stosuje się odpowiednio przepisy §§ 25 — 31 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

X. Wydanie towaru w zakładzie nabywcy

§ 33.

Gdy przewidziane zostało, że objęte dostawą maszyny i urządzenia techniczne zostaną przez sprzedawcę zmontowane w zakładzie nabywcy, wskazanym w zarządzeniu władzy lub umowie — stosuje się przepisy §§ 34 — 37.

§ 34.

Przeznaczone do zmontowania maszyny i urządzenia lub ich części sprzedawca przesyła na swój koszt i niebezpieczeństwo do zakładu nabywcy.

§ 35.

1. Gdy sprzedawca dokona wysyłki koleją i wskaże nabywcę w liście przewozowym jako odbiorcę przesyłki, nabywca powinien przesyłkę tę odebrać od kolei.

Stosuje się wówczas odpowiednio przepisy § 25 ust. 3, § 27 ust. 1, § 29 i § 30. Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do sprzedawcy, na którego nabywca przeleje swoje uprawnienia w stosunku do kolei i któremu odda do dyspozycji wszelkie dokumenty potrzebne do dochodzenia roszczenia. Przepisy powyższe stosują się odpowiednio, gdy sprzedawca dokona wysyłki innym środkiem transportowym niż koleją.

2. Nadesłaną na jego imię przesyłkę powinien nabywca z należyłą starannością wyładować i przechować bez naruszenia opakowania do czasu zgłoszenia się pracowników sprzedawcy w celu dokonania montażu. Związane z tym koszty ponosi sprzedawca. Przesyłkę należy przechowywać w miejscu położonym możliwie najbliżej miejsca przeznaczonego na zmontowanie przedmiotu dostawy.

§ 36.

Po przybyciu pracowników sprzedawcy w celu dokonania montażu, nabywca powinien im wydać przechowywaną przez siebie przesyłkę. Pracownicy sprzedawcy powinni legitymować się imiennym upoważnieniem sprzedawcy.

§ 37.

1. O zmontowaniu przedmiotu dostawy, sprzedawca zawiadomi nabywcę co najpóźniej na 3 dni przed wyznaczonym terminem dostawy.

2. Przyjęcie zmontowanego przedmiotu dostawy nabywca stwierdza pokwitowaniem.

3. Jeżeli nabywca nie przystąpi w odpowiednim terminie do odebrania towaru, sprzedawca może sporządzić protokół technicznej kontroli fabrycznej i odpis tego protokołu prześle bezzwłocznie nabywcy. Z chwilą sporządzenia tego protokołu towar uważa się za dostarczony.

XI. Braki i wady towaru

§ 38.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru z magazynu fabrycznego sprzedawcy, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu, sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu zabezpieczenia towaru — jeżeli tego dokonano,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod „a”.

3. W odniesieniu do towaru, który był uprzednio poddany badaniu technicznemu przepisy ust. 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy przedmiotem zarzutów są wady, które mogły powstać po dokonaniu badania.

4. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając wady istotne, strony zabezpieczą towar, który następnie poddany zostanie ekspertyzie (§§ 43 i 44). Gdy wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 39.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a co najpóźniej w ciągu 4 dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby wiadomości fachowych — przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi sprzedawcę w drodze telefonicznej lub telegraficznej.

2. W odniesieniu do towaru, który przed wysyłką był poddany badaniu technicznemu, przepisy ust. 1 odnośnie wad mają zastosowanie tylko wówczas, gdy wady mogły powstać po dokonaniu badania, bądź są skutkiem niewłaściwego opakowania lub załadowania.

3. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 38 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy uczynić zmianę, czy i w jaki sposób został zawiadomiony. Ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego, jeżeli był wzywany.

§ 40.

1. Jeżeli sprzedawca był nieobecny przy sporządzaniu protokołu (§ 39 ust. 3) nabywca obowiązany jest, pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy, zawiadomić go w terminie przewidzianym w § 39 ust. 1 w drodze telefonicznej lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu odpisu protokołu i w ciągu następnych 3 dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów

nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 41.

Jeżeli dostawa nastąpiła przez wydanie zmontowanego przedmiotu dostawy w zakładzie nabywcy, stosuje się odpowiednio przepisy § 38.

§ 42.

1. Gdy braki lub wady towaru są tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy badaniu technicznym, bądź przy wydaniu towaru z magazynu fabrycznego sprzedawcy, bądź przy otrzymaniu towaru dostarczonego przez wysyłkę, bądź wreszcie przy wydawaniu zmontowanego przedmiotu dostawy w zakładzie nabywcy, wówczas stosuje się odpowiednio przepisy §§ 39 i 40, przy czym termin 4-dniowy przewidziany w § 39 ust. 1, liczy się od dnia ujawnienia braków lub wad towaru.

2. Przepis ustępu poprzedzającego stosuje się także wówczas, gdy braki lub wady ujawnione zostały dopiero po upływie terminu gwarancji przewidzianego w § 47.

§ 43.

1. W razie sporu między stronami w przedmiocie wad, strony zwrócą się do właściwej instytucji wymienionej w § 11 o zbadanie towaru i wydanie orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli orzeczenie to nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniami.

§ 44.

1. W przypadku stwierdzenia orzeczeniem, o którym mowa w § 43, istotnych wad, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo zażądać dostarczenia innego towaru, albo też odstąpić od umowy. W przypadku stwierdzenia innych wad nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej towaru.

2. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią lub władzę, której podlega lub przez którą jest nadzorowana.

§ 45.

1. Nabywca obowiązany jest przechować przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar będący w jego posiadaniu, a postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ustępie 1 nabywca może odesłać towar pod adresem sprzedawcy na jego koszt. Do wysyłki stosuje się odpowiednio przepisy o wysyłce towaru przez sprzedawcę.

§ 46.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

XII. Gwarancja

§ 47.

1. O ile zarządzenie władzy lub umowa nie stanowi inaczej, sprzedawca obowiązany jest do wykonania własnym kosztem i staraniem napraw dostarczonych towarów i wykonanych montażu, a w razie potrzeby do wymiany części i ich wmontowania. Obowiązek ten trwa licząc od daty dostawy:

- a) przez okres 12 miesięcy przy maszynach i urządzeniach, które pracują na jedną zmianę,
- b) przez okres 6 miesięcy przy pracy na dwie zmiany,
- c) przez okres 4 miesięcy przy pracy na trzy zmiany.

2. Sprzedawca zwolniony jest od obowiązku, o którym mowa w ustępie 1, jeżeli wykaze, że potrzeba naprawy bądź wymiany części powstała wskutek okoliczności, za które sprzedawca nie odpowiada.

3. Sprzedawca jest również zwolniony od obowiązku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli nabywca dokonał w dostarczonym przedmiocie przeróbek konstrukcyjnych bez porozumienia ze sprzedawcą.

Załącznik Nr 6 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY MASZYN WŁÓKIENNICZYCH, ROLNICZYCH, OBRABIAREK ORAZ ICH CZĘŚCI ZAMIENNYCH

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonywania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa przewidują, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej przedmiot i termin świadczenia — obowiązany jest on co najmniej na 3 miesiące przed ustalonym w zarządzeniu władzy lub w umowie okresem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- a) znaczenie zamawianego towaru wedle nomenklatury ustalonej przez Ministerstwo Przemysłu Ciężkiego z ewentualnym powołaniem pozycji cennika względnie katalogu, a ponadto opis techniczny, specjalne warunki techniczne, spis wyposażenia itp. — jeżeli dane te są potrzebne dla wykonania dostawy,
- b) terminy dostaw oraz ilość i rodzaj towaru, który w tych terminach ma być dostarczony,
- c) cel, na jaki towar jest przeznaczony,
- d) oświadczenie, czy dostawa towaru ma być poprzedzona badaniem technicznym przy udziale stron, czy też ma być dostarczony protokół technicznej kontroli fabrycznej przeprowadzonej przez wytwórcę,
- e) ewentualne żądania co do rodzaju opakowania,
- f) przy towarach reglamentowanych — datę i numer przydziału.

§ 2.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub w umowie, sprzedawca wystąpi o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wysła towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządził i nie wysłał protokołu rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do Komisji Arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przestać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do Komisji Arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do Komisji Arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron, wynikających z zarządzenia władzy lub z umowy, i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może bądź w samym zamówieniu lub na 1 miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać dyspozycję wysyłkową, zawierającą następujące dane:

- a) nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- b) sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną,

- c) miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- d) czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- e) komu należy awizować wysyłkę,
- f) na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- g) miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- h) powołanie się na zarządzenie władzy, umowę lub datę i numer zamówienia, jeżeli było złożone.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wysła towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według cenników, w ich braku według zasad ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco wagon stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 7.

1. W braku odmiennych postanowień zarządzenia władzy, umowy lub zamówienia, dostarczony towar powinien odpowiadać ustalonym standartom.

2. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa inaczej nie stanowi, maszyny powinny być dostarczone w stanie zdatnym do natychmiastowego użytku, w szczególności ze wszystkimi niezbędnymi częściami i akcesoriami (dostawa kompletna).

IV. Badanie techniczne towaru

§ 8.

Zastrzeżone w zarządzeniu władzy, umowie lub zamówieniu badanie techniczne towaru dokonywane jest w zakładzie wytwórczym przez komisję składającą się z przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

§ 9.

Sprzedawca obowiązany jest zawiadomić nabywcę, że towar jest przygotowany do badania technicznego i wskazać miejsce, w którym badanie to ma być przeprowadzone.

§ 10.

Przeprowadzenie czynności badania technicznego powinno nastąpić w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia, przewidzianego w § 9. W razie nieprzystąpienia przez nabywcę do badania lub nieukończenia przez komisję jej czynności w powyższym terminie sprzedawca może wysłać towar wraz z poświadczonym odpisem protokołu Kontroli Technicznej zakładu.

§ 11.

1. Przeprowadzając badanie techniczne komisja dokonuje wszelkich czynności potrzebnych dla ustalenia, czy badane przedmioty zostały należycie wykonane. Z czynności tych komisja sporządza protokół.

2. Przy dokonywaniu badań komisja korzysta z urządzeń zakładu wytwórczego za przewidzianą w cenniku opłatą, którą pokrywa nabywca. W braku cennika wysokość opłaty będzie równa kosztom własnym sprzedawcy. Od obowiązku uiszczenia tej opłaty nabywca jest zwolniony, jeżeli się okaże, że badany przedmiot został wykonany wadliwie.

§ 12.

W razie niemożności sporządzenia przez komisję zgodnego protokołu strony zwrócić się o wydanie orzeczenia:

- a) jeśli chodzi o maszyny włókiennicze i obrabiarki oraz o części zamienne do tych maszyn — do Głównego Instytutu Mechanizacji,

b) jeśli chodzi o maszyny rolnicze i o części zamienne do nich — do Głównego Instytutu Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa.

Orzeczenia tych Instytutów są dla stron wiążące.

§ 13.

1. Jeżeli zostanie stwierdzone, że towar posiada wady, które dadzą się usunąć, nabywca może żądać ich usunięcia i w tym celu wyznaczy sprzedawcy odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym jego upływie odstąpi od umowy.

2. Jeżeli orzeczenie właściwego Instytutu (§ 12) ustali, że towar nie odpowiada warunkom przewidzianym w zarządzeniu władzy, umowie lub zamówieniu i że stwierdzonych wad nie można usunąć, wówczas nabywcy służy prawo odstąpienia od umowy.

3. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią, bądź władzę, której podlega lub przez którą jest nadzorowana.

§ 14.

Koszty związane z wydaniem orzeczenia przez właściwy Instytut (§ § 12 i 13) ponosi strona, której stanowisko nie zostało potwierdzone.

V. Opakowanie

§ 15.

Jeżeli ze względu na swoje właściwości towar niezależnie od opakowania podstawowego (fabrycznego) wymaga opakowania wysyłkowego, sprzedawca powinien wysłać towar, albo przygotować go do odbioru w opakowaniu przystosowanym do właściwości towaru i do środka transportowego, który będzie użyty.

§ 16.

Nabywca może zażądać na swój koszt opakowania specjalnego.

§ 17.

1. Opakowanie podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 14 dni od daty otrzymania towaru.

2. W razie niezwrócenia w powyższym terminie opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.

3. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

4. W razie niedostarczenia opakowania, podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 18.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 19.

Gdy przewidziano dostarczenie opakowania przez nabywcę, wówczas, w razie opóźnienia nadesłania lub dostarczenia niewłaściwego, sprzedawca może — jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru w czasie transportu — na być odpowiednie opakowanie na rachunek nabywcy.

VI. Dostawa towaru

§ 20.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 21.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 23) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 27).

VII. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy

§ 22.

1. Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru ma nastąpić ze składu (magazynu fabrycznego) sprzedawcy, powinien on wskazać jako miejsce wydania skład (magazyn) położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże nabywcy skład położony najbliżej.

§ 23.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania co najmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 24.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godziny 14 przesłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczonym przez siebie środkiem transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie fachowe wiadomości i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 25.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, a towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 26.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W przypadku, gdy przedstawiciel nabywcy nie zgłosi się we właściwym terminie (§ 24) dla zabrania towaru, sprzedawca ma prawo wykonać dostawę w drodze wysyłki.

VIII. Wysyłka towaru

§ 27.

1. Gdy przewidziano dostawę przez wysyłkę towaru koleją, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby również i przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki lub listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 28.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Przepis § 25 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

3. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt odbiorcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

§ 29.

1. O dokonaniu wysyłki sprzedawca wyśle najpóźniej następnego dnia nabywcy, jak i odbierającej jednostce gospodarczej, zawiadomienie pisemne zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (numer i data), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, numer wagonu, numer listu przewozowego oraz dane co do rodzaju i ilości załadowanego towaru.

2. Jeżeli towar był uprzednio poddany badaniu technicznemu, należy do zawiadomienia dołączyć odpis sporządzonego przez komisję protokołu, a w przypadkach przewidzianych w § 10 — odpis protokołu Kontroli Technicznej zakładu. W razie potrzeby do zawiadomienia należy także dołączyć instrukcję obsługi i konserwacji wysłanego sprzętu, o ile instrukcja ta nie została już dołączona do samej przesyłki.

§ 30.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 31.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 32.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru, zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności, niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 33.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 34.

Gdy wysyłka dokonana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednio przepisy § 27 — § 33 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

IX. Braki i wady towaru

§ 35.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnienie przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu zabezpieczenia towaru — jeżeli tego dokonano,
- e) datę i miejsce sporządzania protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

3. W odniesieniu do towaru, który był uprzednio poddany badaniu technicznemu, przepisy ust. 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy przedmiotem zarzutów są wady, które mogły powstać po dokonanych badaniach.

4. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając wady istotne, strony zabezpieczą towar, który następnie poddany zostanie ekspertyzie (§§ 39 i 40).

5. Gdy wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 36.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a co najmniej w ciągu 4 dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości — przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. W odniesieniu do towaru, który przed wysyłką był poddany badaniu technicznemu, przepisy ust. 1 odnośnie wad mają zastosowanie tylko wówczas, gdy wady mogły powstać po dokonanych badaniach, bądź są skutkiem niewłaściwego opakowania lub załadowania.

3. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 35 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny — należy uczynić wzmiankę, czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego — jeżeli był wzywany.

§ 37.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go, w terminie przewidzianym w § 36 ust. 1 w drodze telefonicznej lub telefonicznej, o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych 3 dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 38.

1. Gdy braki lub wady towaru są tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy badaniu technicznym, bądź przy wydaniu towaru ze składu (magazynu fabrycznego), sprzedawcy, bądź wreszcie przy otrzymaniu towaru dostarczonego przez wysyłkę, wówczas stosuje się odpowiednio przepisy § 36 i 37, przy czym termin 4-dniowy przewidziany w § 36 ust. 1, liczy się od dnia ujawnienia braków lub wad towaru.

2. Przepis ustępu poprzedzającego stosuje się także wówczas, gdy braki lub wady ujawnione zostały dopiero po upływie terminu gwarancji przewidzianego w § 43.

§ 39.

1. W razie sporu między stronami w przedmiocie wad strony zwrócą się do właściwego instytutu wskazanego w § 12 o wydanie orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli orzeczenie to nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniami.

§ 40.

W przypadku stwierdzenia orzeczeniem, o którym mowa w § 39, wad istotnych nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo żądać dostarczenia innego towaru, albo odstąpić od umowy.

W przypadku stwierdzenia innych wad, nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej towaru.

§ 41.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ust. 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 42.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

X. Gwarancja

§ 43.

O ile zarządzenie władzy lub umowa nie stanowi inaczej, sprzedawca obowiązany jest do wykonania własnym staraniem i kosztem napraw dostarczonych maszyn, a w razie potrzeby do wymiany części i ich wmontowania:

- 1) w odniesieniu do maszyn rolniczych — w okresie 6 miesięcy, licząc od daty dostawy; dla maszyn rolniczych dostarczonych po sezonie, w którym maszyny te mogły być użyte do pracy, okres gwarancyjny prze-

dłuża się do następnego sezonu z tym, że okres gwarancyjny nie może być dłuższy niż 12 miesięcy, licząc od daty dostawy;

- 2) w odniesieniu do obrabiarek — w okresie 9 miesięcy, licząc od daty dostawy;
- 3) w odniesieniu do maszyn włókienniczych — w okresie 6 miesięcy od daty dostawy.

§ 44.

Sprzedawca jest zwolniony od obowiązku, o którym mowa w paragrafie poprzedzającym, o ile wykaze, że potrzeba naprawy lub wymiany części powstała wskutek okoliczności, za które sprzedawca nie odpowiada.

Od powyższego obowiązku sprzedawca jest również zwolniony, jeżeli nabywca dokonał przeróbek konstrukcyjnych bez porozumienia ze sprzedawcą.

Załącznik Nr 7 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY SPRZĘTU MOTORYZACYJNEGO I CZĘŚCI ZAMIENNYCH PRODUKCJI KRAJOWEJ

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenia władzy lub umowa przewidują, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej przedmiot i termin świadczenia — obowiązany jest on co najmniej na 3 miesiące przed ustalonym w zarządzeniu władzy lub w umowie okresem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- a) oznaczenie zamawianego towaru według nomenklatury ustalonej przez Ministerstwo Przemysłu Ciężkiego, z ewentualnym powołaniem pozycji cennika, względnie katalogu, a ponadto opis techniczny, specjalne warunki techniczne, spis wyposażenia itp. — jeżeli dane te są potrzebne dla wykonania dostawy,
- b) terminy dostaw oraz ilość i rodzaj towaru, który w tych terminach ma być dostarczony,
- c) cel, na jaki towar jest przeznaczony,
- d) oświadczenie, czy dostawa towaru ma być poprzedzona badaniem technicznym przy udziale stron, czy też ma być dostarczony protokół technicznej kontroli fabrycznej, przeprowadzonej przez wytwórcę,
- e) ewentualne żądania co do rodzaju opakowania,
- f) przy towarach reglamentowanych — datę i numer przydziału.

§ 2.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub w umowie, sprzedawca wystąpi o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wyśle towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle protokołu rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do Komisji Arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do Komisji Arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do Komisji Arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub z umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną, przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może bądź w samym zamówieniu lub na jeden miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać dyspozycję wysyłkową zawierającą następujące dane:

- a) nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- b) sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną,
- c) miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać boczną kolejową,
- d) czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- e) komu należy awizować wysyłkę,
- f) na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- g) miejsce płatności, bank, konto ewentualnie tytuł budżetowy,
- h) powołanie się na zarządzenie władzy bądź umowę lub datę i numer zamówienia — jeżeli było złożone.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wyśle towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru wg cenników ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco wagon stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 7.

O ile zarządzenie władzy, bądź umowa lub zamówienie nie przewidują inaczej, dostarczony towar powinien odpowiadać ustalonym standardom.

IV. Badanie techniczne towaru

§ 8.

Zastrzeżone w zarządzeniu władzy, umowie lub zamówieniu badanie techniczne towaru dokonywane jest w zakładzie wytwórczym przez komisję składającą się z przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

§ 9.

Sprzedawca obowiązany jest zawiadomić nabywcę, że towar jest przygotowany do badania technicznego i wskazać miejsce, w którym badanie to ma być przeprowadzone.

§ 10.

Przeprowadzenie czynności badania technicznego powinno nastąpić w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia przewidzianego w § 9. W razie nieprzystąpienia przez nabywcę do badania lub nieukończenia przez komisję jej czynności w powyższym terminie, sprzedawca może wysłać towar wraz z poświadczonym odpisem protokołu technicznej kontroli fabrycznej.

§ 11.

1. Przeprowadzając badanie techniczne komisja dokona wszelkich czynności potrzebnych dla ustalenia, czy badane przedmioty zostały należycie wykonane. Z czynności tych komisja sporządzi protokół.

2. Przy dokonywaniu badań komisja korzysta z urządzeń zakładu wytwórczego za przewidzianą w cenniku opłatą, którą pokrywa nabywca; w braku cennika wysokość opłaty będzie równa kosztom własnym sprzedawcy. Od obowiązku uiszczenia tej opłaty nabywca jest zwolniony, jeżeli okaże się, że badany przedmiot został wykonany wadliwie.

§ 12.

W razie niemożności sporządzenia przez komisję zgodnego protokołu, strony zwrócą się o wydanie orzeczenia do Instytutu Motoryzacji. Orzeczenie to jest dla stron wiążące.

§ 13.

1. Jeżeli zostanie stwierdzone, że towar posiada wady, które dadzą się usunąć, nabywca może żądać ich usunięcia i w tym celu wyznaczyć sprzedawcy odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym jego upływie odstąpi od umowy.

2. Jeżeli Instytut Motoryzacji ustali, że towar nie odpowiada warunkom przewidzianym w zarządzeniu władzy, umowie lub zamówieniu i że stwierdzonych wad nie można usunąć, wówczas nabywcy służy prawo odstąpienia od umowy.

3. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią bądź władzę, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana.

§ 14.

Koszty związane z wydaniem orzeczenia przez Instytut Motoryzacji ponosi strona, której stanowisko nie zostało potwierdzone.

V. Opakowanie

§ 15.

Jeżeli ze względu na swoje właściwości towar niezależnie od opakowania podstawowego (fabrycznego) wymaga opakowania wysyłkowego, sprzedawca powinien wysłać towar albo przygotować go do odbioru w opakowaniu przystosowanym do właściwości towaru i do środka transportowego, który będzie użyty.

§ 16.

Nabywca może zażądać na swój koszt opakowania specjalnego.

§ 17.

1. Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca przesie do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 30 dni od daty otrzymania towaru.

2. W razie niezwrócenia w powyższym terminie opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.

3. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

4. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiszczyć sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 18.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 19.

Gdy przewidziano dostarczenie opakowania przez nabywcę, wówczas, w razie opóźnienia nadesłania lub dostarczenia opakowania niewłaściwego sprzedawca może — jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru w czasie transportu — nabyć odpowiednie opakowanie na rachunek nabywcy.

VI. Dostawa towaru

§ 20.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 21.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 23) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 27).

VII. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy

§ 22.

1. Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składu sprzedawcy, powinien on wskazać jako miejsce wydania skład położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże nabywcy skład położony najbliżej.

§ 23.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania co najmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 24.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczoną przez siebie środkami transportowymi.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie fachowe wiadomości i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 25.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, a towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 26.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W przypadku, gdy przedstawiciel nabywcy nie zgłosi się we właściwym terminie (§ 24) dla zabrania towaru, sprzedawca ma prawo wykonać dostawę w drodze wysyłki.

VIII. Wysyłka towaru

§ 27.

1. Gdy przewidziano dostawę przez wysyłkę towaru koleją, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby również i przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki lub listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 28.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Przepis § 25 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

3. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt nabywcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

§ 29.

1. O dokonaniu wysyłki sprzedawca wyśle najpóźniej następnego dnia nabywcy, jak i odbierającej jednostce gospodarczej, zawiadomienie pisemne zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (numer i data), adres na jaki towar wystano, datę wysyłki, numer wagonu, numer listu przewozowego oraz dane co do rodzaju i ilości załadowanego towaru.

2. Jeżeli towar był uprzednio poddany badaniu technicznemu, należy do zawiadomienia dołączyć odpis sporządzonego przez komisję protokołu, a w przypadkach przewidzianych w § 10 — odpis protokołu technicznej kontroli fabrycznej. W razie potrzeby do zawiadomienia należy dołączyć instrukcję obsługi i konserwacji wysłanego sprzętu, o ile instrukcja ta nie została już dołączona do samej przesyłki.

§ 30.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 31.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 32.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności, niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca prześle do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 33.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 34.

Gdy wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednio przepisy §§ 27 — 33 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

IX. Braki i wady towaru.

§ 35.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnienie przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu zabezpieczenia towaru — jeżeli tego dokonano,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

3. W odniesieniu do towaru, który był uprzednio poddany badaniu technicznemu, przepisy ust. 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy przedmiotem zarzutów są wady, które mogły powstać po dokonanych badaniach.

4. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru zarzucając wady istotne, strony zabezpieczą towar, który następnie poddany zostanie ekspertyzie (§§ 39 i 40).

5. Gdy wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 36.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 4 dni od daty otrzymania zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości — przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miej-

scu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. W odniesieniu do towaru, który przed wysyłką był poddany badaniu technicznemu, przepisy ust. 1 odnośnie wad mają zastosowanie tylko wówczas, gdy wady mogły powstać po dokonanych badaniach bądź są skutkiem niewłaściwego opakowania lub załadowania.

3. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 35 ust. 2, z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny — należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego — jeżeli był wzywany.

§ 37.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go w terminie, przewidzianym w § 36 ust. 1 w drodze telegraficznej lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wystąpić mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin za kwestionowanego towaru powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych 3 dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 38.

1. Gdy braki lub wady towaru są tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy badaniu technicznym, bądź przy wydaniu towaru ze składu sprzedawcy, bądź wreszcie przy otrzymaniu towaru dostarczonego przez wysyłkę, wówczas stosuje się odpowiednio przepisy §§ 36 i 37, przy czym termin 4-dniowy przewidziany w § 36 ust. 1 liczy się od dnia ujawnienia braków lub wad towaru.

2. Przepis ustępu poprzedzającego stosuje się także wówczas, gdy braki lub wady ujawnione zostały dopiero po upływie terminu gwarancji przewidzianego w § 43.

§ 39.

1. W razie sporu między stronami w przedmiocie wad, strony zwrócą się do Instytutu Motoryzacji o wydanie orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli orzeczenie to nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniami.

§ 40.

W przypadku stwierdzenia orzeczeniem, o którym mowa w § 39 wad istotnych, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo żądać dostarczenia innego towaru albo odstąpić od umowy. W przypadku stwierdzenia innych wad nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

§ 41.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ust. 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 42.

Czynności, przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy, mogą być wykonane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

X. Gwarancja

§ 43.

Sprzedawca zobowiązany jest do bezpłatnej naprawy dostarczonego sprzętu oraz zmiany jego części i ich wmontowania w okresie i na zasadach przewidzianych w umowie.

Załącznik Nr 8 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY ARTYKUŁÓW ELEKTROTECHNICZNYCH

I. Przepisy wstępne

§ 1.

Warunki niniejsze stosuje się przy dostawach artykułów elektrotechnicznych produkcji standardowej i masowego użytku z wyłączeniem artykułów indywidualnie oznaczonych w zgłoszonych zapotrzebowaniach.

II. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 2.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa stron przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia — obowiązany jest, co najmniej na 3 miesiące przed ustalonym w zarządzeniu władzy lub umowie okresem wykonania dostawy, nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- dokładne oznaczenie zamówionego towaru według nomenklatury cennika Centrali Handlowej Przemysłu Elektrotechnicznego; jego ilość jak również normy lub warunki techniczne, jeżeli co do tego zgłaszane są specjalne wymagania,
- terminy dostaw, oraz ilość i rodzaje towarów, które w tych terminach mają być dostarczone,
- cel na jaki towar jest przeznaczony,
- oświadczenie czy dostawa towaru ma być poprzedzona badaniem technicznym, a jeżeli tak — to jakie są warunki badania,
- przy towarach reglamentowanych — datę i nr przydziału,
- ewentualne żądania co do opakowania ze wskazaniem rodzaju.

§ 3.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub umowie, sprzedawca wystąpi o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wyśle towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy stron.

§ 4.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle protokołu rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przesyła sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeśli spor dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do Komisji Arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do Komisji Arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do Komisji Arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron, wynikających z zarządzenia władzy lub umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 5.

1. Nabywca może bądź w samym zamówieniu lub co najmniej na 1 miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy dyspozycję wysyłkową, zawierającą następujące dane:

- nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- sposób wysyłki, jeżeli nie następuje koleją,
- miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę.
- komu należy awizować wysyłkę,
- na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- powołanie się na datę i nr zamówienia, jeżeli było składane.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewidują późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wyśle towar pod adresem nabywcy.

III. Ceny i rozliczenia

§ 6.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru wg cenników ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 7.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

IV. Jakość towaru

§ 8.

Towar powinien odpowiadać polskim normom (PN), o ile zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie nie przewidują specjalnych warunków technicznych.

§ 9.

Maszyny i aparaty powinny być dostarczone w stanie zdatnym do natychmiastowego użytku i, jeżeli zarządzenie władzy lub umowa inaczej nie stanowi, również ze wszystkimi częściami i akcesoriami (dostawa kompletna).

V. Badanie techniczne towaru

§ 10.

Zastrzeżone w zarządzeniu władzy, w umowie lub w zamówieniu badanie techniczne towaru dokonywane jest w zasadzie w zakładzie wytwórczym sprzedawcy, chyba, że ze względów technicznych nie jest to możliwe i wówczas odbywa się u nabywcy po dostarczeniu towaru.

§ 11.

1. Jeżeli badanie techniczne ma się odbyć u sprzedawcy, obowiązany jest on zawiadomić nabywcę, że towar jest przygotowany do badania technicznego i wskazać miejsce, w którym badanie to ma być przeprowadzone.

2. Badanie techniczne dokonywane u nabywcy powinno się odbyć nie później, aniżeli w ciągu 14 dni od daty dostarczenia towaru.

§ 12.

Badania technicznego dokonuje komisja składająca się z przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy i przeprowadza je w sposób przewidziany w warunkach badania zawartych w zarządzeniu władzy, w umowie lub w zamówieniu.

§ 13.

1. Przeprowadzenie czynności badania technicznego u sprzedawcy powinno nastąpić w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia przewidzianego w § 11 ust. 1. W razie nieprzystąpienia przez nabywcę do badania lub nieukończe-

nia przez komisję jej czynności w powyższym terminie, sprzedawca może wysłać towar.

2. W razie nieprzystąpienia przez sprzedawcę do badania technicznego w terminie przewidzianym w § 11 ust. 2, nabywca może dokonać badania z udziałem wezwanego przez siebie biegłego. Koszt wezwania biegłego obciąża sprzedawcę.

§ 14.

1. Komisja spisuje protokół z dokonanego badania technicznego.

2. W razie niemożności spisania zgodnego protokołu, komisja zwraca się do Głównego Instytutu Elektrotechniki lub Państwowego Instytutu Telekomunikacyjnego o przeprowadzenie badania technicznego. Koszty związane z tym badaniem ponosi strona, której stanowisko nie zostało potwierdzone orzeczeniem Instytutu.

§ 15.

1. Jeżeli badanie techniczne stwierdza, że towar posiada wady, które dadzą się usunąć, nabywca może żądać ich usunięcia i w tym celu wyznaczy sprzedawcy odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym jego upływie odstąpi od umowy.

2. Jeżeli badanie dokonane przez właściwy Instytut (§ 14) ustali, że towar nie odpowiada warunkom przewidzianym w zarządzeniu władzy, umowie lub w zamówieniu i że stwierdzone wady nie dadzą się usunąć, wówczas nabywcy służy prawo odstąpienia od umowy.

3. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią, bądź władzę, której podlega lub przez którą jest nadzorowana.

VI. Opakowanie

§ 16.

1. Towar dostarczany jest w opakowaniu podstawowym (fabrycznym) lub wysyłkowym bezzwrotnym, jeżeli nabywca w umowie lub zamówieniu nie zażądał opakowania specjalnego.

2. Koszty opakowania specjalnego ponosi nabywca.

§ 17.

1. Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca przesyła do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 30 dni od daty otrzymania towaru.

2. W razie niezwrócenia w powyższym terminie opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.

3. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

4. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 18.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 19.

Jeżeli umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, w razie opóźnienia w nadesłaniu lub dostarczeniu opakowania niewłaściwego, sprzedawca może, jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy.

VII. Dostawa towaru

§ 20.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 21.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 23) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 27).

VIII. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy

§ 22.

1. Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składu, sprzedawca powinien wskazać jako miejsce wydania skład położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże nabywcy skład położony możliwie najbliżej.

§ 23.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania przynajmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 24.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczoną przez siebie środkami transportowymi.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 25.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 26.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie (§ 24 ust. 1) sprzedawca może wykonać dostawę w drodze wysyłki.

IX. Wysyłka towaru

§ 27.

1. Gdy umowa przewiduje wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby również i przełiczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki towarowej lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 28.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt nabywcy i przesyłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 25 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 29.

1. O dokonaniu wysyłki sprzedawca wyśle najpóźniej następnego dnia do nabywcy i do odbierającej jednostki gospodarczej zawiadomienie pisemne, zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (nr i data), adres, na jaki towar wysłano, datę wysyłki, nr wagonu, nr listu przewozowego oraz dane co do ilości załadowanego towaru.

2. Jeżeli towar był uprzednio poddany badaniu technicznemu u sprzedawcy, należy do zawiadomienia dołączyć odpis sporządzonego przez komisję protokołu.

§ 30.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu — niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 31.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 32.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności, niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 33.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 34.

Jeżeli wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednie przepisy § 29 — 33 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego składu lub magazynu.

X. Braki i wady towaru

§ 35.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydaniu towaru ze składu sprzedawcy powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzeniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu zabezpieczenia towaru, jeżeli tego dokonano,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

3. W odniesieniu do towaru, który był uprzednio poddany badaniu technicznemu przepisy ustępu 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy przedmiotem zarzutów są braki lub wady, które mogły powstać po dokonanych badaniach.

4. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając mu wady istotne, strony zabezpieczają towar, który zostanie poddany ekspertyzie. Przepisy § 39 i 40 stosuje się odpowiednio.

5. Gdy wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 36.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 4 dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy, znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. W odniesieniu do towaru, który przed wysyłką był poddany technicznemu badaniu, przepisy ustępu 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy braki i wady mogły po-

wstać po dokonanych badaniu bądź są skutkiem niewłaściwego opakowania lub załadowania.

3. Gdy braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ustępie 1 liczy się od dnia ich ujawnienia.

4. Przy sporządzeniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 35, ustęp 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego, jeżeli był wzywany.

§ 37.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go, w terminie przewidzianym w § 36 w drodze telegraficznej lub telefonicznej, o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych trzech dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 38.

Przepisy § 36 i 37 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 39.

Nabywca, zgłaszający zarzuty co do wad jakościowych towaru, powinien niezwłocznie wystąpić do Głównego Instytutu Elektrotechniki lub do Państwowego Instytutu Telekomunikacyjnego o dokonanie właściwych badań i wydanie orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

§ 40.

W razie stwierdzenia zgodnie z § 39 wad istotnych, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy albo zażądać dostarczenia innego towaru lub odstąpić od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

§ 41.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowywaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ustępie 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 42.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

XI. Gwarancja

§ 43.

1. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa przewiduje udzielenie przez sprzedawcę gwarancji odnośnie dostarczonego towaru, do każdego przedmiotu objętego gwarancją sprzedawca dołącza zaświadczenie, ustalające okres gwarancyjny i szczegółowe warunki udzielonej gwarancji, które powinny odpowiadać treści zarządzenia władzy lub umowy.

2. Udzielenie gwarancji nie ogranicza odpowiedzialności sprzedawcy za wady tego rodzaju, które nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy wydaniu lub odbiorze.

Załącznik Nr 9 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY WYROBÓW, MIELIWI I SUROWCÓW OGNIOTRWAŁYCH

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin świadczenia — obowiązany jest on nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie na 3 miesiące przed ustalonym w zarządzeniu władzy lub umowie terminem wykonania dostawy surowców, mieliwi i kształtek znormalizowanych i na 6 miesięcy przed okresem dostawy kształtek nieznormalizowanych i bloków szklarskich.

2. Zamówienie powinno określać:

- oznaczenie zamówionego towaru według nomenklatury, cennika i z powołaniem na pozycję, z dołączeniem wzorów, rysunków, planów, modeli itp., jeżeli są potrzebne dla wykonania dostawy,
- terminy dostaw oraz ilość i rodzaje towarów, które w tych terminach mają być dostarczone,
- cel, na jaki towar jest przeznaczony,
- ewentualne oświadczenie, czy dostawa towaru ma być poprzedzona badaniem technicznym lub czy należy dostarczyć atest techniczny,
- przy towarach reglamentowanych — datę i numer przydziału,
- ewentualne żądania co do opakowania ze wskazaniem jego rodzaju.

§ 2.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub umowie, sprzedawca wystąpi o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wyśle towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy stron.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle protokołu rozbieżności w ciągu 90 dni od daty otrzymania zamówienia na kształtki nieznormalizowane, a w innych przypadkach w ciągu 30 dni.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia, każda ze stron przed upływem powyższego terminu prześle sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega, lub przez którą jest nadzorowana, jeśli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej, z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może w samym zamówieniu lub co najpóźniej na 1 miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy dyspozycję wysyłkową, zawierającą następujące dane:

- nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną,

- miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- komu należy awizować wysyłkę,
- na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- powołanie się na datę i nr zamówienia, jeżeli było składane.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa, lub zamówienie przewidują późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wyśle towar pod adresem nabywcy.

II. Ceny i rozliczenia

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru wg cenników ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach

III. Jakość towaru

§ 7.

Towar powinien odpowiadać polskim normom (PN), o ile zarządzenie władz, umowa lub zamówienie nie przewidują specjalnych warunków technicznych.

IV. Badanie techniczne towaru

§ 8.

1. Zastrzeżone w zarządzeniu władzy, umowie lub w zamówieniu badanie techniczne dokonywane jest w zakładzie wytwórczym sprzedawcy przez przedstawiciela Głównego Instytutu Metalurgii lub też Centralnego Laboratorium Zjednoczonych Zakładów Materiałów Ogniотrwałych.

2. Sprzedawca umożliwi korzystanie z urządzeń laboratoryjnych i pomiarowych zakładu, w którym badanie się odbywa za opłatą przewidzianą w cenniku.

§ 9.

Sprzedawca obowiązany jest zawiadomić nabywcę, że towar jest przygotowany do badania technicznego i wskazać miejsce, w którym badanie to ma być przeprowadzone.

§ 10.

Przeprowadzenie czynności badania technicznego wymienionych w § 11 powinno nastąpić w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia przewidzianego w § 9. W razie nieprzystąpienia przez nabywcę do badania lub nieukończenia w powyższym terminie, sprzedawca może wysłać towar wraz z atestem technicznym.

§ 11.

1. Organ dokonujący badania technicznego zaznajomi się z treścią atestu technicznego, pobierze próbki do analiz chemicznych i do prób mechanicznych, oraz przeprowadzi próby mechaniczne i z czynności tych sporządzi protokół.

2. Próbkę pobierane będą zgodnie z obowiązującymi przepisami Polskiej Komisji Normalizacyjnej w ilości 3 z każdego badanego artykułu, przy czym jedną próbkę zatrzymuje sprzedawca, drugą — nabywca, a trzecią zabiera przedstawiciel Instytutu dokonującego badania.

§ 12.

1. W przypadku, gdy sprzedawca kwestionuje wynik badania technicznego, prześle pobrane próbki do Głównego Instytutu Metalurgii, którego orzeczenie jest dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy potwierdzi atest techniczny, nabywca ponosi koszty związane z badaniami.

§ 13.

1. Jeżeli badanie techniczne stwierdzi, że towar posiada wady, które dadzą się usunąć, nabywca może żądać ich usunięcia i w tym celu wyznaczy sprzedawcy odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym jego upływie odstąpi od umowy.

2. W przypadku, gdy ustalone wady nie dają się usunąć i z badania technicznego wynika, że towar nie odpowiada warunkom umowy lub zamówienia, nabywcy służy prawo odstąpienia od umowy.

3. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią bądź władzę, której podlega lub przez którą jest nadzorowana.

V. Opakowanie

§ 14.

1. Surowce wysyłane są luzem w wagonach odkrytych, zaś mieliwa i wyroby ogniotrwałe w wagonach krytych w opakowaniu podstawowym lub wysyłkowym bezzwrotnym, jeżeli nabywca w umowie lub w zamówieniu nie zażądał opakowania specjalnego.

2. Koszty opakowania specjalnego ponosi nabywca.

§ 15.

Przy wysyłkach drobnicowych towar dostarcza się w workach jutowych, skrzyniach lub kontenerach.

§ 16.

Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 14 dni od daty otrzymania towaru.

§ 17.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 16 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie, wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

3. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 18.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 19.

Jeżeli umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, w razie opóźnienia w nadeśłaniu lub dostarczenia opakowania niewłaściwego, sprzedawca może — jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru — nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy.

VI. Dostawa towaru

§ 20.

W zależności od zarządzenia władz lub postanowień umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 21.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 24) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 30).

§ 22.

Jeżeli ze względów fabrykacyjnych sprzedawca wyprodukował większą ilość kształtek, nabywca obowiązany jest przyjąć nadwyżkę do wysokości 5% zamówionej ilości. Przy zamówieniu kształtek w mniejszej ilości aniżeli 100 sztuk poszczególnego rodzaju oraz gdy przedmiotem dostawy są wielkie i trudne do wykonania kształtki — nabywca obowiązany jest przyjąć całą wyprodukowaną nadwyżkę.

VII. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy

§ 23.

1. Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składu sprzedawcy, powinien on wskazać jako miejsce wydania skład położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże nabywcy skład położony najbliżej.

§ 24.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania przynajmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 25.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczoną przez siebie środkami transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednią wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 26.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar, o ile nie jest wysyłany luzem, odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 27.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie, sprzedawca może wysłać towar.

VIII. Wysyłka towaru.

§ 28.

1. Gdy umowa przewiduje wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia a w razie potrzeby również i przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki towarowej lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 29.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt nabywcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 26 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 30.

1. O dokonaniu wysyłki sprzedawca wyśle najpóźniej następnego dnia do nabywcy i do odbierającej jednostki gospodarczej zawiadomienie pisemne, zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (nr i data), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, nr wagonu, nr listu przewozowego, oraz dane co do rodzaju i ilości załadowanego towaru.

2. Jeżeli towar był uprzednio poddany badaniu technicznemu, należy do zawiadomienia dołączyć odpis sporządzonego przez komisję protokołu, a w przypadku przewidzianym w § 10 — atest techniczny.

§ 31.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu — niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 32.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 33.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 34.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 35.

Gdy wysyłka dokonana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednie przepisy §§ 28 — 34 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego składu lub magazynu.

IX. Braki i wady towaru.

§ 36

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzeniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnienie przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu pobrania prób, oraz ich zabezpieczenia — jeżeli zostały pobrane,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

3. W odniesieniu do towaru, który był uprzednio poddany badaniu technicznemu przepisy ustępu 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy przedmiotem zarzutów są braki lub wady, które mogły powstać po dokonanych badaniach.

4. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru zarzucając wady istotne, strony pobiorą próbki i prześlą je do badania. Przepisy §§ 40 i 41 stosuje się odpowiednio.

5. W przypadku, gdy wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 37.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 4 dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości — przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. W odniesieniu do towaru, który przed wysyłką był poddany technicznemu badaniu, przepisy ustępu 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy braki i wady mogły powstać po dokonanych badaniach, bądź są skutkiem niewłaściwego opakowania lub załadowania.

3. Jeżeli braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ustępie 1 liczy się od dnia ich ujawnienia.

4. Przy sporządzeniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 36 ustęp 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego jeżeli był wzywany.

§ 38.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go w terminie, przewidzianym w § 37 w drodze telegraficznej lub telefonicznej, o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych trzech dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 39.

Przepisy § 37 i § 38 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 40.

1. Pobrane przy sporządzeniu protokołu próbki nabywca przesyła do Głównego Instytutu Metalurgii, celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniami.

§ 41.

W razie stwierdzenia przez Główny Instytut Metalurgii wad istotnych, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo zażądać dostarczenia innego towaru albo odstąpić od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

§ 42.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ustępie 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 43.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

Załącznik Nr 10 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY

FOSFORANU TRÓJSODOWEGO, SIARCZKU SODU, SIARCZANU SODU, SIARCZANU GLINU, WODY UTLENIONEJ, SZKŁA WODNEGO, WAPNA CHLOROWANEGO, KWASU OCTOWEGO, KARBIDU, KWASU SIARKOWEGO TECHNICZNEGO, SODY AMONIAKALNEJ, SODY KAUSTYCZNEJ, KWASU SOLNEGO, ACETONU, FORMALINY, KWASU MLEKOWEGO TECHNICZNEGO, ROTANINY, SMOŁY PREPAROWANEJ, PAKU, OLEJU IMPREGNACYJNEGO, BENZOLU MOTOROWEGO, BARWNIKÓW I LEPIKU.

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa.

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli w zarządzeniu władzy lub w umowie przewiduje się, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym okre-

ślić bliżej termin i przedmiot świadczenia — obowiązany jest co najmniej na trzy miesiące przed ustalonym w zarządzeniu władzy lub umowie okresem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- oznaczenie zamówionego towaru, wg nomenklatury cennika CHPh, ilość, wagę, jak również nazwę normy lub warunki techniczne, jeżeli co do tego zgłaszane są specjalne wymogi,
- terminy dostaw, oraz ilość i rodzaje towarów, które w tych terminach mają być dostarczone,
- cel, na jaki towar jest przeznaczony,
- ewentualne oświadczenie czy dostawa towaru ma być poprzedzona badaniem technicznym lub czy należy dostarczyć atest techniczny,
- przy towarach reglamentowanych — datę i nr przydziału,
- ewentualne żądania co do opakowania ze wskazaniem jego rodzaju.

§ 2.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub umowie, sprzedawca wystąpi o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wyśle towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy stron.

§ 3.

1. Jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle protokołu rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania zamówienia, zamówienie uważa się za przyjęte.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia, każda ze stron przed upływem powyższego terminu prześle sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega, lub przez którą jest nadzorowana, jeśli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron, wynikających z zarządzenia władzy lub umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną, przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może, bądź w samym zamówieniu lub co najmniej na jeden miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy, nadesłać sprzedawcy dyspozycję wysyłkową, zawierającą następujące dane:

- nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną,
- miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- komu należy awizować wysyłkę,
- na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- powołanie się na datę i nr zamówienia, jeżeli było składane.

2. Jeżeli zarządzenie władz, umowa lub zamówienie przewidują późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wyśle towar pod adresem nabywcy.

II. Ceny i rozliczenia

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru wg cenników ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 7.

Towar powinien odpowiadać polskim normom (PN) lub przepisom wydanym przez właściwe władze o ile zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie nie przewiduje specjalnych warunków technicznych. W braku polskich norm lub obowiązujących przepisów stosuje się normy przyjęte przez CZP Chem.

IV. Badanie techniczne towaru

§ 8.

Zastrzeżone w zarządzeniu władzy, umowie lub zamówieniu badania techniczne towaru dokonywane są w zakładzie wytwórczym sprzedawcy przez komisję składającą się z przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

§ 9.

Sprzedawca obowiązany jest zawiadomić nabywcę, że towar jest przygotowany do badania technicznego i wskazać miejsce, w którym badanie to ma być przeprowadzone.

§ 10.

1. Przeprowadzenie czynności badania technicznego wymienionych w § 11 powinno nastąpić w ciągu 7 dni od daty zawiadomienia przewidzianego w § 9. W razie nieprzystąpienia przez nabywcę do badania lub nieukończenia przez komisję jej czynności w powyższym terminie, sprzedawca może wysłać towar z atestem technicznym.

§ 11.

1. Dokonując badania technicznego komisja zaznajomi się z treścią atestu technicznego, przeważy zgłoszony do odbioru towar, pobierze próbki do analiz chemicznych i z czynności tych sporządzi protokół.

2. Probki do analiz chemicznych pobierane będą w ilości 3 dla każdego artykułu w sposób ustalony „instrukcją kontroli jakości podstawowych artykułów chemicznych”. Probki te pakowane będą w torebki komisyjnie znaczone, pieczętowane i podpisane przez członków komisji, przy czym jedną próbkę zatrzyma sprzedawca, drugą — nabywca, a trzecią przechowa sprzedawca dla ewentualnej analizy rozjemczej.

§ 12.

1. Pobraną próbkę nabywca może poddać we własnym zakresie analizie chemicznej (analiza kontrolna).

2. Jeżeli wynik analizy kontrolnej nie pokrywa się z analizą atestu technicznego, nabywca winien niezwłocznie powiadomić sprzedawcę, który obowiązany jest oddać znajdującą się w jego przechowaniu próbkę do analizy Głównemu Instytutowi Chemii Przemysłowej (analiza rozjemcza).

§ 13.

1. Jeżeli analiza rozjemcza stwierdzi, że towar posiada wady, które dadzą się usunąć, nabywca może żądać ich usunięcia i w tym celu wyznaczy sprzedawcy odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym jego upływie odstąpi od umowy.

2. Jeżeli ustalone wady nie dają się usunąć i z analizy rozjemczej wynika, że towar nie odpowiada warunkom umowy lub zamówienia, nabywcy służy prawo odstąpienia od umowy.

3. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią bądź władzę, której podlega lub przez którą jest nadzorowana.

§ 14.

Koszty analizy rozjemczej ponosi nabywca, jeżeli analiza rozjemcza jest niezgodna z analizą kontrolną natomiast w przypadku, gdy analiza rozjemcza nie jest zgodna z analizą atestu technicznego, sprzedawca pokrywa koszty zarówno analizy rozjemczej jak i kontrolnej.

V. Opakowanie

§ 15.

1. Towar dostarczany jest w opakowaniu podstawowym wyszczególnionym w cenniku CHPCh (fabrycznym) lub wysyłkowym bezzwrotnym, jeżeli nabywca w umowie lub zamówieniu nie zażądał opakowania specjalnego.
2. Koszty opakowania specjalnego ponosi nabywca.

§ 16.

Dostawa w cysternach dokonywana jest na podstawie obowiązujących instrukcji regulujących gospodarkę cysternami.

§ 17.

Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca przesyła do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 14 dni od daty otrzymania towaru. Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 18.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 17 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.
2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.
3. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 19.

Jeżeli umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, wówczas w razie opóźnienia w nadesłaniu lub dostarczenia niewłaściwego opakowania sprzedawca może, jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru, nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy.

VI. Dostawa towaru

§ 20.

W zależności od postanowień zarządzenia władzy lub umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 21.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 23) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 27).

VII. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy

§ 22.

1. Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składu, sprzedawca powinien wskazać jako miejsce wydania skład położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże nabywcy skład położony najbliżej.

§ 23.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania przynajmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 24.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godziny 14 przysłać na miejsce wydania towaru swojego przedstawiciela wraz z dostarczonym przez sie-

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania towaru.

§ 25.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.
2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 26.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.
2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie (§ 24 ust. 1), sprzedawca może wykonać dostawę w drodze wysyłki.

VIII. Wysyłka towaru

§ 27.

1. Gdy przewidziano dostawę przez wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.
2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby również i przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.
3. Do przesyłki towarowej lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 28.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.
2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt nabywcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.
3. Przepis § 25 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 29.

1. O dokonaniu wysyłki sprzedawca wyśle, najpóźniej następnego dnia do nabywcy i do odbierającej jednostki gospodarczej, zawiadomienie pisemne zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (nr i data), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, nr wagonu, nr listu przewozowego oraz dane co do rodzaju i ilości załadowanego towaru.

2. Jeżeli towar był uprzednio poddany badaniu technicznemu, należy do zawiadomienia dołączyć odpis sporządzonego przez komisję protokołu, a w przypadku przewidzianym w § 10 ustęp 1 — atest techniczny.

§ 30.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu — niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.
2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 31.

1. Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszta i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

2. W razie wysyłki towaru wagonem — cysterną, nabywca obowiązany jest do całkowitego opróżnienia cysterny, rozpuszczając ewentualne wykrystalizowane osady przez ogrzewanie cysterny parą lub przy pomocy własnych przenośnych węzownic parowych.

3. Jeżeli cysterna nie zostanie całkowicie opróżniona i będzie zwrócona z pozostałymi w niej ilościami towaru, sprzedawca z tego tytułu nie udzieli żadnej bonifikaty i obciąży nabywcę kosztami przewozu zwróconego towaru oraz kosztami oczyszczenia cysterny.

§ 32.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu, zgodnie z obowiązującymi przepisami regula-

minu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 33.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 34.

Jeżeli wysyłka dokonywana jest, innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednie przepisy §§ 29 — 33, z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego składu lub magazynu.

IX. Braki i wady towaru

§ 35.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu, sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół winien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzeniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu pobrania prób oraz ich zabezpieczenia, jeżeli zostały pobrane,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

3. W odniesieniu do towaru, który był uprzednio poddany badaniu technicznemu przepisy ustępu 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy przedmiotem zarzutów są braki lub wady, które mogły powstać po dokonanych badaniach.

4. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru zarzucając wady istotne, strony pobiorą próbki i prześlą je do badania. Przepisy §§ 39 i 40 stosuje się odpowiednio.

5. Gdy wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 36.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 4 dni od daty otrzymania zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości — przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. W odniesieniu do towaru, który przed wysyłką był poddany technicznemu badaniu, przepisy ustępu 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy braki i wady mogły powstać po dokonanych badaniach, bądź są skutkiem niewłaściwego opakowania lub załadowania.

3. Gdy braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ustępie 1 liczy się od dnia ich ujawnienia.

4. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 35 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego, jeżeli był używany.

§ 37.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go, w terminie przewidzianym w § 36 w drodze telegraficznej lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin za kwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych 3 dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 38.

Przepisy §§ 36 i 37 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 39.

1. Pobrane przy sporządzeniu protokołu próbki nabywca przesyła do Głównego Instytutu Chemii Przemysłowej celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniami.

§ 40.

W razie stwierdzenia przez Główny Instytut Chemii Przemysłowej wad istotnych, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy albo zażądać dostarczenia innego towaru, albo odstąpić od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

§ 41.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ustępie 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 42.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonywane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

Załącznik Nr 11 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

**OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY
WAPNA, CEMENTU, KAMIENIA, PAPY I IZOLACJI,
SZKŁA TAFLOWEGO I BUDOWLANEGO, KAMIONKI,
FAJANSU SANITARNEGO, TERRAKOTY, GLAZURY,
CEGLY, PUSTAKÓW, DACHÓWEK, KAFLI I KLINKIERU.**

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa stron przewidują, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej przedmiot i termin świadczenia, obowiązany jest on co najmniej na 3 miesiące przed ustalonym w zarządzeniu władzy lub w umowie okresem, w którym dostawa ma być wykonana, nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- a) oznaczenie zamówionego towaru według przyjętej nomenklatury z powołaniem pozycji cenników, z podaniem wzorów, rysunków, planów, projektów — jeżeli są one niezbędne dla wykonania dostawy, dokładne wymiary, ilość, wagę, skład chemiczny, normę lub warunki techniczne, jeżeli co do tego zgłaszane są specjalne wymagania,

- b) terminy dostaw oraz ilość i rodzaje towaru, który w tych terminach ma być dostarczony,
- c) cel, na jaki towar jest przeznaczony,
- d) przy towarach reglamentowanych — datę i numer przydziału,
- e) ewentualne żądania co do opakowania ze wskazaniem jego rodzaju.

§ 2.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub w umowie, sprzedawca może wystąpić o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminu wysyłki, sprzedawca wyśle towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle protokołu rozbieżności w ciągu 7 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia, każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub z umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może w samym zamówieniu lub na jeden miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać dyspozycję wysyłkową zawierającą następujące dane:

- a) nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- b) sposób wysyłki, jeśli nie następuje kolejną,
- c) miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- d) czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- e) komu należy awizować wysyłkę,
- f) na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- g) miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- h) powołanie się na datę i numer zamówienia.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wyśle towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według cenników ustalonych przez właściwe władze.

2. Jeśli odbiór towaru następuje ze składu dostawcy, nabywcy przysługuje z ceny franco stacja odbiorcza bonifikata w wysokości zryczałtowanego kosztu przewozu kolejowego.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i w trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 7.

Dostarczony towar powinien co do jakości odpowiadać polskim normom (PN), o ile zarządzenie władzy lub umowa nie zawiera w tym przedmiocie specjalnych wymogów.

IV. Opakowanie

§ 8.

1. Towar dostarczany jest w opakowaniu podstawowym (fabrycznym) lub wysyłkowym, jeżeli nabywca w umowie lub zamówieniu nie zażądał opakowania specjalnego.

2. Koszty opakowania specjalnego ponosi nabywca, o ile w zarządzeniu władzy, umowie lub zamówieniu nie przewidziano inaczej.

§ 9.

Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 30 dni od daty otrzymania towaru.

§ 10.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 9 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

3. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 11.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 12.

W przypadkach, gdy umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, w razie opóźnienia w nadesłaniu lub dostarczenia opakowania niewłaściwego, sprzedawca może — jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru — nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy.

V. Dostawa towaru

§ 13.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu dostawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 14.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 16) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 20).

VI. Wydanie towaru ze składu

§ 15.

1. Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składu, sprzedawca powinien wskazać jako miejsce wydania skład położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże nabywcy skład położony najbliżej.

§ 16.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania co najmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 17.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godziny 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczonym przez siebie środkiem transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie fachowe wiadomości i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 18.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 19.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie (§ 17 ust. 1) sprzedawca może wykonać dostawę w drodze wysyłki.

VII. Wysyłka towaru

§ 20.

1. Wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby również i przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 21.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt nabywcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 18 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 22.

O dokonaniu wysyłki sprzedawca wysła najpóźniej następnego dnia nabywcy, jak i odbierającej jednostce gospodarczej, zawiadomienie pisemne zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (nr i data), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, numer wagonu, numer listu przewozowego oraz dane co do rodzaju i ilości załadowanego towaru.

§ 23.

1. Z chwilą załadowania towaru do przewozu niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 24.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 25.

Gdy istnieje przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 26.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 27.

Gdy wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli kolej, stosuje się odpowiednio przepisy §§ 20 — 26 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

VIII. Braki i wady towaru

§ 28.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu pobrania próbek, zabezpieczenia ich oraz towaru — jeżeli tego dokonano,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

3. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru zarzucając wady istotne, strony zabezpieczą towar i pobiorą próbki i prześlą je do badania. Przepisy §§ 31 i 32 stosuje się odpowiednio.

4. Jeżeli wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłacon karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 29.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 4 dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości — przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. Jeżeli braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ust. 1 liczy się od dnia ich ujawnienia.

3. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 28 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny — należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy umieścić w protokole opinię biegłego — jeżeli był wzywany.

§ 30.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go w terminie przewidzianym w § 29 w drodze telegraficznej lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin zaskwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych 3 dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od zużytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 31.

1. Pobrane przy sporządzaniu protokołu próbki nabywca przesyła do Instytutu Techniki Budowlanej lub do właściwego zakładu wyższej uczelni celem dokonania badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniami.

§ 32.

W razie stwierdzenia, przez przedstawiciela sprzedawcy lub w drodze wymienionej w § 31 ekspertyzy dokonanej na żądanie nabywcy, wad istotnych, może on postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo odstąpić od

umowy albo też zażądać dostarczenia innego towaru. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

§ 33.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ust. 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 34.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

Załącznik Nr 12 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAW ZWIRU, POSPÓLKI I PIASKU.

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa stron przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej przedmiot i termin świadczenia — obowiązany jest on najpóźniej do dnia 5 każdego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym dostawa ma być wykonana, nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie oddzielnie dla każdego rodzaju towaru.

2. Zamówienie powinno określać:

- oznaczenie zamówionego towaru według nomenklatury przyjętej w obrocie, a jeżeli sprzedawca dostarczyć nabywcy cenniki lub wykazy — także pozycję cennika lub wykazu, ilość, wagę, skład chemiczny i stopień twardości, jak również nazwę normy lub warunki techniczne, jeżeli co do tego zgłaszane są specjalne wymogi,
- terminy dostaw oraz ilości i jakości towarów, które w tych terminach mają być dostarczone,
- cel, na jaki towar jest przeznaczony,
- przy towarach reglamentowanych — datę i numer przydziału,
- ewentualne oświadczenie czy wysyłka towaru dokonana będzie na podstawie gospodarczego (kredytowego) listu przewozowego.

§ 2.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub w umowie (§ 1, ust. 1), sprzedawca może wystąpić o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał, w którym miesiącu dostawa ma być wykonana, sprzedawca wysła towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wysła protokołu rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia, każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub z umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może w samym zamówieniu lub na 25 dni przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać dyspozycję wysyłkową oddzielnie dla każdego adresu wysyłkowego, zawierającą następujące dane:

- nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- sposób wysyłki, jeżeli nie następuje koleją,
- miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z wykazem urzędowym stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- komu należy awizować wysyłkę,
- na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- powołanie się na datę i numer zamówienia.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wysła towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie

§ 5.

Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według cenników ustalonych przez właściwe władze.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i w trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 7.

Dostarczony towar powinien co do jakości odpowiadać polskim normom (PN), a w ich braku — normom Instytutu Techniki Budowlanej, o ile zarządzenie władzy lub umowa nie zawiera w tym przedmiocie specjalnych wymogów.

IV. Dostawa towaru

§ 8.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowienia umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 9.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 11) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 17).

V. Wydanie towaru ze składu

§ 10.

1. Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składu, sprzedawca powinien wskazać jako miejsce wydania skład położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże nabywcy skład położony najbliżej.

3. Gdy przewidziano wydanie towaru na brzegu rzeki, przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

§ 11.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania co najmniej na 5 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład lub miejsce na brzegu rzeki, z którego wydanie nastąpi.

§ 12.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczoną przez siebie środkami transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednio fachowe wiadomości i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 13.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością.

§ 14.

Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

VI. Wysyłka towaru

§ 15.

Gdy przewidziano dostawę przez wysyłkę towaru koleją, dokonuje się jej luzem w ładunkach pełnowagonowych, a na żądanie nabywcy wysyłka może nastąpić w ładunkach mniejszych, z tym, że obciąża go wynikłe z tego tytułu koszty transportu.

§ 16.

Jeżeli wysyłka miała nastąpić na podstawie gospodarczego (kredytowego) listu przewozowego, nabywca obowiązany jest najpóźniej do dnia 7 miesiąca kalendarzowego, w którym ma nastąpić dostawa — dostarczyć pod wskazany przez sprzedawcę adres gospodarcze listy przewozowe w ilości odpowiadającej zamówieniu.

W razie niedostarczenia tych listów w powyższym terminie sprzedawca może, poczynając od dnia 8 danego miesiąca wysłać towar za zwykłym listem przewozowym i obciążyć nabywcę wynikłymi z tego tytułu kosztami.

§ 17.

1. Wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego dokumentu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia towaru na stacji załadowania.

§ 18.

Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

§ 19.

O dokonaniu wysyłki sprzedawca wysła najpóźniej następnego dnia nabywcy, jak i odbierającej jednostce gospodarczej, zawiadomienie pisemne zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (numer i data), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, numer wagonu, numer listu przewozowego oraz dane co do rodzaju i ilości załadowanego towaru.

§ 20.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego załadowania.

§ 21.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 22.

Gdy istnieje przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei przeważenia przesyłki i sporządzenia proto-

kołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności, niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 23.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 24.

W przypadku, gdy wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednio przepisy § 15 — § 23 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

VII. Braki i wady towaru

§ 25.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydobywaniu towaru ze składu sprzedawcy lub na brzegu rzeki, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów wysuwanych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu pobrania próbek oraz ich zabezpieczenia — jeżeli zostały pobrane,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

3. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając wady istotne, strony pobiorą próbki i prześlą je do badania.

Przepisy § § 28 i 29 stosuje się odpowiednio.

4. Jeżeli wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy — płaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 26.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 4 dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości — przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. Jeżeli braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ust. 1 liczy się od dnia ich ujawnienia.

3. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 25 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny — należy uczynić wzmiankę, czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego — jeżeli był używany.

§ 27.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go w terminie przewidzianym w § 26 w drodze telegraficznej lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych 3 dni delegować swego przedstawi-

ciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 28.

Przepisy § 26 i § 27 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 29.

1. Pobrane przy sporządzaniu protokołu próbki nabywca przesyła do Instytutu Techniki Budowlanej, celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniem.

§ 30.

W razie stwierdzenia w drodze badań przez Instytut Techniki Budowlanej (§ 29) wad istotnych, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo zażądać dostarczenia innego towaru albo odstąpić od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

§ 31.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ust. 1 nabywca może sprzedać towar na rachunek sprzedawcy przede wszystkim jednostce gospodarki socjalistycznej.

§ 32.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

Załącznik Nr 13 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY PREFABRYKOWANYCH ARTYKUŁÓW BETONOWYCH, ŻELBETONOWYCH, MATERIAŁÓW IZOLACYJNYCH, BUDOWLANYCH I MAT.

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa.

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa stron przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia — obowiązany on jest co najmniej na 4 tygodnie przed ustalonym w zarządzeniu władzy lub w umowie terminem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- oznaczenie zamówionego towaru ściśle według nomenklatury odpowiedniego katalogu, dokładne wymiary, ilość, jak również nazwę normy lub warunki techniczne, jeżeli co do tego są zgłoszone specjalne wymagania,
- terminy dostaw oraz ilość i rodzaje towaru, który w tych terminach ma być dostarczony,
- cel, na jaki towar jest przeznaczony,
- oświadczenie, czy dostawa ma być poprzedzona badaniem technicznym, czy też należy dostarczyć pisemne stwierdzenie badania jakości towaru przez wewnątrz-zakładową techniczną kontrolę produkcji,
- przy towarach reglamentowanych — datę i numer przydziału.

§ 2.

W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia, przewidzianego w zarządzeniu władzy lub umowie, sprzedawca wystąpi o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wyśle towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy stron.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle protokołu rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia, każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach — nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron, wynikających z zarządzenia władzy lub umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną, przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może w samym zamówieniu lub najpóźniej na 4 tygodnie przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy dyspozycję wysyłkową, zawierającą następujące dane:

- nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną,
- miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu, zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie ustalić bocznice kolejową,
- czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- komu należy awizować przesyłkę,
- na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- miejsce płatności, bank, konto, tytuł budżetowy,
- powołanie się na numer i datę zamówienia, jeśli było składane.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał w terminie, ustalonym w umowie lub zamówieniu — sprzedawca wyśle towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie.

§ 5.

1. Cenę liczy się w wysokości, obowiązującej w dniu dostawy towaru według cenników, ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i w trybie, ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru.

§ 7.

Towar powinien odpowiadać polskim normom (PN), o ile zarządzenie władzy, umowa, lub zamówienie nie przewidują specjalnych warunków technicznych.

IV. Badanie techniczne towaru.

§ 8.

Zastrzeżone w zarządzeniu władzy, umowie lub zamówieniu badanie techniczne towaru odbywa się w sposób ustalony zarządzeniami właściwych władz (Instrukcja Przewodniczącego PKPG i Ministerstwa Budownictwa z 1.VII.1949 r. o elementach prefabrykowanych i ich zastosowaniu w budownictwie), a w braku takich zarządzeń według przepisów rozdziału niniejszego. Badanie przeprowadza w zakładzie wytwórczym sprzedawcy komisja, składająca się z przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

§ 9.

Sprzedawca obowiązany jest zawiadomić nabywcę, że towar jest przygotowany do badania technicznego i wskazać miejsce, w którym badanie to ma być przeprowadzone.

§ 10.

1. Przeprowadzenie czynności badania technicznego, wymienionych w § 11, powinno nastąpić w ciągu dni 14 od daty zawiadomienia, przewidzianego w § 9. W razie nieprzystąpienia przez nabywcę do badania lub nieukończenia przez komisję jej czynności w powyższym terminie, sprzedawca może wysłać towar po uprzednim pisemnym stwierdzeniu przez wewnątrz-zakładową kontrolę produkcji, że jakość towaru odpowiada zamówieniu.

2. Jeżeli przygotowana do badania ilość wynosi mniej aniżeli 75% wskazanej w zawiadomieniu, przedstawiciele nabywcy mogą nie przystąpić do badania, przy czym sprzedawca obowiązany jest zwrócić nabywcy koszty, związane z delegowaniem przedstawicieli do komisji.

§ 11.

1. Dokonując badania technicznego, komisja zaznajomi się z wynikami wewnątrz-zakładowej kontroli technicznej sprzedawcy odnośnie danego towaru, przemierzy i przeliczy zgłoszony do odbioru towar oraz przeprowadzi odpowiednie próby i z czynności tych sporządzi protokół.

2. Próbkę do prób mechanicznych pobiera się zgodnie z obowiązującymi normami polskimi, o ile w umowie nie został przewidziany inny sposób. Przy dokonywaniu prób mechanicznych komisja korzysta z urządzeń zakładu wytwórczego sprzedawcy za opłatą, przewidzianą w specjalnym cenniku, którą pokrywa nabywca.

3. Próbkę do ewentualnych analiz chemicznych, pobierane będą w ilości trzech dla każdego prefabrykatu. Probki te będą pakowane w torbki znaczone, pieczętowane i podpisywane komisyjnie, przy czym jedną próbką zatrzymuje sprzedawca, drugą — nabywca, a trzecią przechowuje sprzedawca dla ewentualnej analizy rozjemczej.

§ 12.

1. Pobraną próbkę nabywca może poddać we własnym zakresie analizie chemicznej (analiza kontrolna).

2. W razie gdy wynik analizy kontrolnej nie pokrywa się z analizą dokonaną przez sprzedawcę, nabywca winien niezwłocznie powiadomić sprzedawcę, który obowiązany jest oddać znajdującą się u niego próbkę do analizy Instytutowi Techniki Budowlanej (analiza rozjemcza).

§ 13.

1. Jeżeli analiza rozjemcza stwierdzi, że towar posiada wady, które dadzą się usunąć, nabywca może żądać ich usunięcia i w tym celu wyznaczy sprzedawcy odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym jego upływie odstąpi od umowy.

2. Gdy ustalone wady nie dają się usunąć i z analizy rozjemczej wynika, że towar nie odpowiada warunkom umowy lub zamówienia — nabywcy służy prawo odstąpienia od umowy.

3. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią, bądź władzę, której podlega lub przez którą jest nadzorowana.

§ 14.

Koszty analizy rozjemczej ponosi nabywca, jeżeli analiza rozjemcza nie jest zgodna z analizą kontrolną, natomiast w przypadku, gdy analiza rozjemcza nie jest zgodna z analizą sprzedawcy — sprzedawca pokrywa koszty zarówno analizy rozjemczej jak i kontrolnej.

§ 15.

W sprawach nieuregulowanych przepisami niniejszego rozdziału (§§ 9 — 14) komisja może stosować odpowiednie zasady, zawarte w zarządzeniach powołanych w § 8.

V. Dostawa towaru.

§ 16.

W zależności od postanowień umowy lub zarządzenia władzy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 17.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 19) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 24).

VI. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy

§ 18.

Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru ma nastąpić ze składu sprzedawcy, powinien on wskazać jako miejsce wydania skład, położony możliwie najbliżej zakładu nabywcy, dla którego towar ma być przeznaczony.

§ 19.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania co najmniej na 10 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 20.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczonym przez siebie środkiem transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie fachowe wiadomości i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania towaru.

§ 21.

W razie nieprzybycia osoby upoważnionej do odbioru towaru ze składu sprzedawcy w przewidzianym terminie, sprzedawca może niezwłocznie po upływie terminu odbioru towar wysłać nabywcy, dołączając pisemne stwierdzenie jakości towaru przez wewnątrz-zakładową techniczną kontrolę produkcji.

§ 22.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością zgodnie z obowiązującymi zarządzeniami władz (§ 8).

§ 23.

Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

VII. Wysyłka towaru

§ 24.

1. Gdy przewidziano wysyłkę towaru, uważa się wysyłkę za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia ładunku, a w razie potrzeby i przeliczenia na stacji załadowania.

3. Do przesyłki towarowej lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 25.

1. Koszty, związane z załadowaniem, obciążają dostawcę, zaś koszty, związane z wyładowaniem i odbiorem, ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt nabywcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 22 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie,

§ 26.

1. O dokonaniu wysyłki sprzedawca wysła najpóźniej następnego dnia nabywcy, jak i odbierającej jednostce gospodarczej, zawiadomienie pisemne, zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (numer i data), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, numer wagonu, numer listu przewozowego oraz rodzaj i ilość załadowanego towaru.

2. Jeżeli towar był uprzednio poddany badaniu technicznemu, należy do zawiadomienia dołączyć odpis sporządzonego przez komisję protokołu, a w przypadkach przewidzianych w § 10 ust. 1 — pisemne stwierdzenie wyników wewnątrz - zakładowej kontroli produkcji odnośnie jakości produkcji.

§ 27.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę, wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego załadowania.

§ 28.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty, spowodowane opóźnieniem wyładowania, obciążają nabywcę.

§ 29.

Gdy istnieje przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od przewoźnika sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności, niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu, sporządzonego przez kolej, nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 30.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 31.

Gdy wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednie przepisy §§ 24 — 30 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

VIII. Braki i wady dostawy

§ 32.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe towaru, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu, sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- treść zarzutów, wysuwanych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- opis sposobu pobrania próbek oraz ich zabezpieczenia, jeżeli zostały pobrane,
- datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- podpisy osób, wymienionych pod a).

3. W odniesieniu do towaru, który był uprzednio poddany badaniu technicznemu, przepisy ust. 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy przedmiotem zarzutów są braki lub wady, które mogły powstać po dokonanych badaniach.

4. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając wady istotne, strony pobiorą próbki i prześlą je do badania. Przepisy §§ 35 i 36 stosuje się odpowiednio.

5. W przypadku, gdy wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną, przewidzianą za zwłokę w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 33.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 4 dni od daty otrzymania — zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych i wad jakościowych towaru sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości — przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy, znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. W odniesieniu do towaru, który przed wysyłką był poddany technicznemu badaniu, przepis ust. 1 ma zastosowanie tylko wówczas, gdy braki i wady mogły powstać po dokonanych badaniach, bądź są skutkiem niewłaściwego opakowania lub załadowania.

3. W przypadku, gdy braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ust. 1, liczy się od dnia ich ujawnienia.

4. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 32 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy uczynić wzmiankę, czy został zawiadomiony, a nadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego, jeżeli był używany.

§ 34.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go w terminie, przewidzianym w § 33, w drodze telegraficznej lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze, otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin zaquestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych 3 dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 35.

1. Pobrane przy sporządzaniu protokołu próbki nabywca przesyła do Instytutu Techniki Budowlanej, celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty, związane z badaniami.

§ 36.

W przypadku stwierdzenia w drodze badań przez Instytut Techniki Budowlanej (§ 35) wad istotnych, nabywca może odstąpić od umowy i postawić towar do dyspozycji sprzedawcy albo też zażądać dostarczenia innego towaru. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

§ 37.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowywaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu, przewidzianego w ust. 1, nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 38.

Czynności, przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy, mogą być wykonane przez jednostkę gospodarczą, której towar był wydany w składzie sprzedawcy lub na której adres był wysłany.

Załącznik Nr 14 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

**OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY
DLUZYCH I KŁÓD TARTACZNYCH, ŁUSZCZARSKICH
I ZAPALCZANYCH, SUROWCA KOPALNIANEGO, SŁU-
PÓW TELETECHNICZNYCH, ENERGETYCZNYCH I RA-
DIOFONICZNYCH, PAPIERÓWKI, PODKŁADÓW KOLE-
JOWYCH, TARCICY I SKLEJKI.**

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa stron przewidują, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej przedmiot i termin świadczenia — obowiązany jest on co najmniej na 1 miesiąc przed rozpoczęciem kwartału, w którym dostawa ma być wykonana, nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- oznaczenie sortymentu, wymiarów oraz jakości według nomenklatury przyjętej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym,
- terminy dostaw oraz ilości towaru poszczególnego sortymentu, wymiarów i jakości, które w tych terminach mają być dostarczone,
- cel, na jaki towar jest przeznaczony,
- przy towarach reglamentowanych — datę i numer przydziału.

§ 2.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub w umowie, sprzedawca wystąpi o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wyśle towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle protokołu rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności, strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedościa do porozumienia, każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub z umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może w samym zamówieniu lub na 1 miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać dyspozycję wysyłkową zawierającą następujące dane:

- nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- sposób wysyłki, jeżeli nie następuje koleją,
- miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- komu należy awizować wysyłkę,

- na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- miejsce płatności, bank, konto ewentualnie tytuł budżetowy,
- powołanie się na datę i numer zamówienia.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wyśle towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie

§ 5.

Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według cenników ustalonych przez właściwe władze.

§ 6.

1. W razie wydania nabywcy drewna okrągłego w składnicy przy kolei potrąca się od ceny franco wagon stacja odbiorcza koszt załadunku na wagon i przewozu koleją według ustalonej stawki zryczałtowanej.

2. Za towar sprzedany ze składu przy zakładzie produkcyjnym w ilościach od 20 m sześć. wzwyż pobierana jest cena odpowiadająca cenie franco wagon stacja odbiorcza, w razie zaś sprzedaży w ilościach mniejszych — cena cennika składowego.

§ 7.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i w trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość i pomiar towaru

§ 8.

Dostarczony towar powinien co do jakości odpowiadać polskim normom (PN), o ile zarządzenie władzy lub umowa nie zawiera w tym przedmiocie specjalnych wymogów. W braku norm sprzedawca dostarczy towar zgodnie z normami przyjętymi w Państwowym Gospodarstwie Leśnym.

§ 9.

1. Pomiar drewna okrągłego i związanych z nim sortymentów dokonywany jest według „Instrukcji w sprawie sortowania i pomiaru drewna w Lasach Państwowych“.

2. Pomiar materiałów tartych i sklejk dokonywany jest według polskich norm (PN), a w razie ich braku dla danego sortymentu — w sposób dotychczas stosowany w Państwowym Gospodarstwie Leśnym.

IV. Opakowanie

§ 10.

Do czasu uregulowania sprawy opakowań przez właściwe władze — towar wysyła się w opakowaniu tylko na żądanie nabywcy, który też ponosi koszt żadanego opakowania.

V. Dostawa towaru

§ 11.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu lub składnicy przy kolei, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 12.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 14) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 19).

VI. Wydanie towaru ze składu

§ 13.

1. Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składu, sprzedawca powinien wskazać jako miejsce wydania skład położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże nabywcy skład położony najbliżej.

§ 14.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania co najmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład lub składnicę przy kolei, z której wydanie nastąpi.

§ 15.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczonym przez siebie środkiem transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie fachowe wiadomości i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 16.

1. Załadowania towaru ze składu dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem, zaś ze składnicy przy kolei — nabywca.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, a w przypadkach przewidzianych w § 10 — towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 17.

1. Wydanie towaru ze składu następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy, zaś ze składnicy przy kolei — z chwilą spisania protokołu zdawczo - odbiorczego lub pokwitowania.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie (§ 15, ust. 1) sprzedawca ma prawo wysłać towar pod adresem nabywcy.

VII. Wysyłka towaru

§ 18.

1. Gdy przewidziano dostawę przez wysyłkę towaru koleją, dokonuje się jej w ładunkach pełnowagonowych. Na żądanie nabywcy wysyłka może nastąpić w ładunkach mniejszych z tym, że obciąża go wynika z tego tytułu nadwyżka kosztów transportu.

2. Przepis § 16, ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie z tym, że sprzedawca ma obowiązek nakrywać otwarte wagony dachem tylko na żądanie nabywcy i na jego koszt.

§ 19.

1. Wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby również i przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 20.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt odbiorcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

§ 21.

O dokonaniu wysyłki sprzedawca wyśle najpóźniej następnego dnia do nabywcy i do odbierającej jednostki gospodarczej, zawiadomienie pisemne zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (numer i data), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, numer wagonu, numer listu przewozowego oraz rodzaj i ilość załadowanego towaru.

§ 22.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 23.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 24.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca prześle do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 25.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 26.

Gdy wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednio przepisy §§ 18 — 25 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego załadu lub magazynu.

VIII. Braki i wady towaru

§ 27.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu lub składnicy przy kolei, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnienie przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu zabezpieczenia towaru — jeżeli tego dokonano,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

3. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając wady istotne, strony zabezpieczą towar i wezwą biegłego. Przepisy § 31 stosują się odpowiednio.

4. Jeżeli wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 28.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 4 dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości — przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. Gdy braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ust. 1 liczy się od dnia ich ujawnienia.

3. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 27 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny — należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego — jeżeli był wzywany.

§ 29.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go, w terminie przewidzianym w § 28 w drodze telegraficznej lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych 3 dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od zużytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 30.

Sprzedawca nie odpowiada za różnice wynikłe pomierzone danymi specyfikacji wysyłkowej, a pomiarem nabywcy, jeżeli nie przekraczają one w poszczególnych przypadkach 1% przy zgodności ilości sztuk, ani też za różnice w pomiarze średnic drzewa okrągłego mierzonego w pojedynczych sztukach, nie przekraczające jednego centymetra.

§ 31.

W razie stwierdzenia przez przedstawiciela sprzedawcy lub w drodze ekspertyzy dokonanej na żądanie nabywcy wad istotnych towaru, może on postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo zażądać dostarczenia innego towaru albo wystąpi o przyznanie prawa odstąpienia od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

§ 32.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ust. 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 33.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

Załącznik Nr 15 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY

TKANIN WELNIANYCH: (SUKNA, MATERIAŁÓW UBRANIOWYCH, PŁASZCZOWYCH, SUKNIOWYCH I KOSTIUMOWYCH, KOCÓW, PLEDÓW, CHUSTEK, SZALI I TKANIN SPECJALNYCH), WATY, WATOLINY I PRZĘDZY WELNIANEJ.

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia — obowiązany jest on co najmniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem kwartału kalendarzowego, w którym dostawa następuje, nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- oznaczenie zamówionego towaru według przyjętej w obrocie nomenklatury z powołaniem pozycji wykazów towarów lub cenników, jeżeli są one znane nabywcy, z podaniem wzorów symboli, deseni, kolorów itp. (jeżeli nabywcy służy prawo ich oznaczenia), rysunków, planów, projektów itp. (jeżeli są one niezbędne dla wykonania przedmiotu dostawy),
- terminy dostaw oraz ilości i rodzaje towaru, który w tych terminach ma być dostarczany,
- oświadczenie czy dostawa ma być poprzedzona badaniem technicznym, czy też nabywca żąda jedynie certyfikatu jakościowego danego towaru,
- przy towarach reglamentowanych datę i numer przydziału,
- bliższe wymogi odnośnie opakowania.

3. Przewidziane w ust. 1 zamówienie składane będzie w wyniku konsultacji stron odbywanych zgodnie z instrukcjami planistycznymi, a w ich braku wg dotychczasowej praktyki, w czasokresie poprzedzającym nadesłanie zamówienia.

§ 2.

W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub umowie, sprzedawca może wystąpić we właściwym trybie o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub jej zmiany.

Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wyśle towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władz, lub umowy stron, uwzględniając przy tym w miarę możliwości sezonowe potrzeby odbiorcy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle nabywcy protokołu rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy sprawy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy, wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może bądź w samym zamówieniu lub co najmniej na 1 miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy dyspozycję wysyłkową zawierającą następujące dane:

- nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną,
- miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- komu należy awizować wysyłkę,
- na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- powołanie się na datę i Nr zamówienia, jeżeli było składane.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wyśle towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru wg cenników, a w ich braku wg zasad ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 7.

Towary winny odpowiadać polskim normom (PN), a w ich braku warunkom kwalifikacji i klasyfikacji wyrobów włókienniczych, opartych na odnośnych zarządzeniach lub umowie stron.

IV. Badanie techniczne towaru

§ 8.

Zastrzeżone w zarządzeniu władzy, umowie lub zamówieniu badanie techniczne towaru dokonywane jest w zakładzie wytwórczym sprzedawcy przez komisję składającą się z przedstawicieli nabywcy i sprzedawcy.

§ 9.

1. Sprzedawca obowiązany jest zawiadomić nabywcę, że towar jest przygotowany do badania technicznego i wskazać miejsce, w którym badanie to ma być przeprowadzone.

2. Przeprowadzenie czynności badania technicznego powinno nastąpić w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia przewidzianego w ust. 1. W razie nieprzystąpienia przez nabywcę do badania lub nieukończenia przez komisję jej czynności w powyższym terminie sprzedawca może wysłać towar wraz z poświadczonym odpisem protokołu technicznej kontroli fabrycznej.

§ 10.

Dokonując badania komisja sprawdza zgodność wszystkich cech towaru z danymi umowy lub zamówienia oraz czy towar odpowiada ustalonym lub przyjętym między stronami warunkom klasyfikacji i kwalifikacji towarów i z czynności swych sporządza protokół.

§ 11.

1. W razie niemożności spisania zgodnego protokołu, próbka towaru przesłana zostanie do Głównego Instytutu Włókiennictwa lub Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej. Orzeczenie jednej z powyższych instytucji będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli orzeczenie stwierdzi, że towar odpowiada warunkom technicznym, nabywca ponosi koszty, związane z badaniem.

§ 12.

1. W razie stwierdzenia, że towar posiada wady, które dadzą się usunąć, nabywca może żądać ich usunięcia i w tym celu wyznaczyć sprzedawcy odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie powyższego terminu odstąpi od umowy.

2. Jeżeli ustalone wady nie dają się usunąć i z protokołu badania lub orzeczenia rozjemczego wynika, że towar nie odpowiada warunkom umowy, normom lub ustalonym w zarządzeniu, lub umowie warunkom kwalifikacji i klasyfikacji nabywcy służy prawo odstąpienia od umowy.

3. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią bądź władzę, której podlega lub przez którą jest nadzorowana.

V. Opakowanie

§ 13.

Towar jest dostarczany w opakowaniu następującym:

- a) tkaniny lekkie — papier Jawa 80-gramowy,
  - b) tkaniny ciężkie — papier Jawa 100-gramowy,
  - c) koce, pledy, chustki, watolina — bez opakowania.
- Do przewożenia sztuk — sznurek papierowy o 3 mm,)
- d) przedza — skrzynie drewniane, znormalizowane.

§ 14.

Nabywca może w umowie lub zamówieniu zażądać opakowania specjalnego. Koszty opakowania specjalnego ponosi nabywca.

§ 15.

Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 90 dni od daty otrzymania towaru.

§ 16.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 15 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

3. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 17.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 18.

Jeżeli umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, w razie opóźnienia w nadeśłaniu lub dostarczenia opakowania niewłaściwego sprzedawca może, jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru, nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy. Jeżeli nabycie tego rodzaju opakowania okaże się niemożliwe, sprzedawca może wstrzymać wysyłkę zawiadamiając o tym nabywcę telegraficznie.

VI. Dostawa towaru

§ 19.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 20.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 22) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 28).

VII. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy

§ 21.

Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składów sprzedawcy, powinien on wskazać jako miejsce wydania towaru skład położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony, a jeżeli w tej miejscowości nie posiada składów, powinien wskazać nabywcy w miarę możliwości skład położony najbliżej.

§ 22.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania co najmniej na dwa dni przed terminem dla nabywców miejscowych i na pięć dni — dla nabywców zamiejscowych.

W zawiadomieniu wskazać należy skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 23.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania swego przedstawiciela wraz z dostarczoną przez siebie środkami transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania towaru.

§ 24.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 25.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie, sprzedawca może wysłać towar.

VIII. Wysyłka towaru

§ 26.

1. Gdy przewidziano wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki towarowej lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 27.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają dostawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt odbiorcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 24 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 28.

1. O dokonanej wysyłce towaru sprzedawca zawiadomi pisemnie nabywcę w dniu wysyłki, a w ciągu następnych 3 dni prześle mu fakturę. Zawiadomienie powinno obejmować adres, pod jakim towar wysłano, datę załadowania, numer wagonu, numer listu przewozowego, rodzaj i ilość towaru, powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową.

2. Do zawiadomienia należy dołączyć, jeżeli towar był uprzednio poddany badaniu technicznemu, odpis sporządzonego przez komisję protokołu oraz certyfikat jakościowy, jeżeli był on przewidziany w umowie lub zamówieniu.

§ 29.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu — niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 30.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 31.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu, zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego, oraz dokonać wszelkich innych czynności, niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca prześle do wiadomości sprzedawcy w ciągu czterech dni od daty sporządzenia.

§ 32.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 33.

Jeżeli wysyłka towaru nastąpić ma innym środkiem transportowym niż kolej, stosuje się odpowiednio przepisy §§ 26 — 32 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skicrowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

IX. Braki i wady towaru

§ 34.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydaniu towaru ze składu sprzedawcy, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- podpisy osób wymienionych pod a).

3. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając wady istotne, które czynią towar dla niego bezużytecznym, próbka towaru zostanie przesłana do Głównego Instytutu Włókiennictwa lub laboratorium Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej. Przepisy §§ 38 i 39 stosuje się odpowiednio.

4. Jeżeli wynik badania nie potwierdzi zarzutu nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 35.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu czterech dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby ściśle fachowej ekspertyzy — przy udziale biegłego.

O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. Jeżeli braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ustępie 1 liczy się od dnia ich ujawnienia. Termin ten liczy się również od dnia ujawnienia braków lub wad, jeżeli z powodu specyficznych właściwości danego obrotu, nie mogły one być ujawnione przy odbiorze.

3. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 34 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego, jeżeli był wzywany.

§ 36.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go, w terminie przewidzianym w § 35 w drodze telegraficznej lub telefonicznej, o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Jeżeli sprzedawca zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych trzech dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 37.

Przepisy § 35 i § 36 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 38.

1. W razie nieuzgodnienia stanowisk w przedmiocie wad towaru próbki zakwestionowanego towaru strony prześlą do Głównego Instytutu Włókiennictwa lub do Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniem towaru.

§ 39.

W razie stwierdzenia przez jedną z instytucji wymienionych w § 38, iż towar posiada wady istotne, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo zażądać dostarczenia innego towaru, albo odstąpić od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej wartości nadesłanego towaru.

§ 40.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ustępie 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 41.

W odniesieniu do towaru, który przed odbiorem ze składu lub przed wysyłką był poddany technicznemu badaniu, stwierdzenie wad jakościowych może być uznane tylko w następujących wypadkach:

- a) gdy braki mogły powstać po dokonanych badaniach, skutkiem niewłaściwego pakowania lub ładowania,
- b) jeżeli stwierdzone wady jakościowe dotyczą sztuk lub innych jednostek towaru, które nie były przeglądane, jakkolwiek wchodziły w skład partii poddanej badaniu technicznemu, a co wynika z protokołu badania technicznego.

§ 42.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonywane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

Załącznik Nr 16 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY TKANIN BAWELNIANYCH, ŚRODKÓW OPATRUNKOWYCH I PRZĘDZY BAWELNIANEJ.

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa.

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia — obowiązany jest on co najmniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem kwartału kalendarzowego, w którym dostawa następuje, nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- a) oznaczenie zamówionego towaru według przyjętej w obrocie nomenklatury z powołaniem pozycji wykazów towarów lub cenników, jeżeli są one znane nabywcy, z podaniem wzorów, deseni itp. (jeżeli nabywcy służy prawo ich oznaczenia), rysunków, planów, projektów itp. (jeżeli są one niezbędne dla wykonania przedmiotu dostawy),
- b) terminy dostaw oraz ilości i rodzaje towaru, który w tych terminach ma być dostarczany,
- c) oświadczenie czy dostawa ma być poprzedzona badaniem technicznym, czy też nabywca żąda jedynie certyfikatu jakościowego danego towaru,
- d) przy towarach reglamentowanych datę i numer przydziału,
- e) bliższe wymogi odnośnie opakowania.

3. Przewidziane w ust. 1 zamówienie składane będzie w wyniku konsultacji stron odbywanych zgodnie z instrukcjami planistycznymi, a w ich braku wg dotychczasowej praktyki, w czasokresie poprzedzającym nadesłanie zamówienia.

§ 2.

W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub umowie, sprzedawca może wystąpić we właściwym trybie o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub jej zmiany.

Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wyśle towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władz lub umowy stron, uwzględniając przy tym w miarę możliwości sezonowe potrzeby odbiorcy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle nabywcy protokołu rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór doty-

czy sprawy priorytetów gospodarczych. W innych wypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy, wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub umowy, i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może w samym zamówieniu lub co najmniej na 1 miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy dyspozycję wysyłkową zawierającą następujące dane:

- a) nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- b) sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną,
- c) miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- d) czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- e) komu należy awizować wysyłkę,
- f) na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- g) miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- h) powołanie się na datę i nr zamówienia, jeżeli było składane.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wyśle towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie.

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru wg cenników, a w ich braku wg zasad ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru.

§ 7.

Towary winny odpowiadać polskim normom (PN), a w ich braku warunkom kwalifikacji i klasyfikacji wyrobów włókienniczych opartych na odnośnych zarządzeniach lub umowie stron.

IV. Badanie techniczne towaru.

§ 8.

Zastrzeżone w zarządzeniu władzy, umowie lub zamówieniu badanie techniczne towaru dokonywane jest w zakładzie wytwórczym sprzedawcy przez komisję składającą się z przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

§ 9.

1. Sprzedawca obowiązany jest zawiadomić nabywcę, że towar jest przygotowany do badania technicznego i wskazać miejsce, w którym badanie to ma być przeprowadzone.

2. Przeprowadzenie czynności badania technicznego powinno nastąpić w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia przewidzianego w ust. 1.

W razie nieprzystąpienia przez nabywcę do badania lub nieukończenia przez komisję jej czynności w powyższym terminie, sprzedawca może wysłać towar wraz z poświadczonym odpisem protokołu technicznej kontroli fabrycznej.

§ 10.

Dokonując badania komisja sprawdza zgodność wszystkich cech towaru z danymi umowy, lub zamówienia oraz czy towar odpowiada ustalonym lub przyjętym między stronami warunkom klasyfikacji i kwalifikacji towarów i z czynności swych sporządza protokół.

§ 11.

1. W razie niemożności spisania zgodnego protokołu, próbka towaru przesłana zostanie do Głównego Instytutu Włókiennictwa, lub Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej. Orzeczenie jednej z powyższych instytucji będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli orzeczenie stwierdzi, że towar odpowiada warunkom technicznym, nabywca ponosi koszty, związane z badaniem.

§ 12.

1. W razie stwierdzenia, że towar posiada wady, które dadzą się usunąć, nabywca może żądać ich usunięcia i w tym celu wyznaczyć sprzedawcy odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie powyższego terminu odstąpi od umowy.

2. Jeżeli ustalone wady nie dają się usunąć i z protokołu badania lub orzeczenia rozjemczego wynika, że towar nie odpowiada warunkom umowy, normom lub ustalonym w zarządzeniu lub umowie warunkom kwalifikacji i klasyfikacji, nabywcy służy prawo odstąpienia od umowy.

3. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią bądź władzę, której podlega lub przez którą jest nadzorowana.

V. Opakowanie.

§ 13.

Towar jest dostarczany w opakowaniu następującym:

- a) tkaniny bawełniane opakowane są w papier,
- b) środki opatrunkowe — w belach obszytych tkaniną (opakowania specjalne),
- c) przedza opakowana jest w skrzynie.

§ 14.

Nabywca może w umowie lub w zamówieniu zażądać opakowania specjalnego. Koszty opakowania specjalnego ponosi nabywca.

§ 15.

Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 90 dni od daty otrzymania towaru.

§ 16.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 15 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

3. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 17.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 18.

Jeżeli umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, w razie opóźnienia w nadeśłaniu, lub dostarczenia opakowania niewłaściwego sprzedawca może, jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru, nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy.

Jeżeli nabycie tego rodzaju opakowania okaże się niemożliwe, sprzedawca może wstrzymać wysyłkę zawiadamiając o tym nabywcę telegraficznie.

VI. Dostawa towaru.

§ 19.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 20.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 22) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 28).

VII. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy.

§ 21.

Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składów sprzedawcy, powinien on wskazać jako miejsce wydania towaru skład położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony, a jeżeli w tej miejscowości nie posiada składów, powinien wskazać nabywcy w miarę możliwości skład położony najbliżej.

§ 22.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania co najmniej na dwa dni przed terminem dla nabywców miejscowych i na pięć dni — dla nabywców zamiejscowych.

W zawiadomieniu wskazać należy skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 23.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania swego przedstawiciela wraz z dostarczonym przez siebie środkiem transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania towaru.

§ 24.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 25.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie, sprzedawca może wysłać towar.

VIII. Wysyłka towaru.

§ 26.

1. Gdy przewidziano wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki towarowej lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 27.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają dostawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt odbiorcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 24 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 28.

1. O dokonanej wysyłce towaru sprzedawca zawiadomi pisemnie nabywcę w dniu wysyłki, a w ciągu następnych 3 dni prześle mu fakturę.

Zawiadomienie winno obejmować adres, pod jakim towar wysłano, datę załadowania, numer wagonu, numer listu przewozowego, rodzaj i ilość towaru, powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową.

2. Do zawiadomienia należy dołączyć, jeżeli towar był uprzednio poddany badaniu technicznemu, odpis sporządzonego przez komisję protokołu oraz certyfikat jakościowy, jeżeli był on przewidziany w umowie lub zamówieniu.

§ 29.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu — niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 30.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 31.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności, niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy.

Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu czterech dni od daty sporządzenia.

§ 32.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 33.

W przypadku gdy wysyłka towaru nastąpić ma innym środkiem transportowym niż koleją, stosuje się odpowiednie przepisy § 26 — § 32 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

IX. Braki i wady towaru.

§ 34.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- e) podpisy osób wymienionych pod a).

Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru zarzucając wady istotne, które czynią towar dla niego bezużytecznym, próbka towaru zostanie przesłana do Głównego Instytutu Włókiennictwa lub laboratorium Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej.

Przepisy § 38 i § 39 stosuje się odpowiednio.

2. Jeżeli wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 35.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu czterech dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby ściśle fachowej ekspertyzy — przy udziale biegłego.

O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. Jeżeli braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ustępie 1 liczy się od dnia ich ujawnienia.

Termin ten liczy się również od dnia ujawnienia braków lub wad, jeżeli z powodu specyficznych właściwości danego obrotu nie mogły być one ujawnione przy odbiorze.

3. Przy sporządzeniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 34 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego, jeżeli był wzywany.

§ 36.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go, w terminie przewidzianym w § 35 w drodze telegraficznej lub telefonicznej, o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Jeżeli sprzedawca zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych trzech dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 37.

Przepisy § 35 i § 36 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 38.

1. W razie niezgodnienia stanowisk w przedmiocie wad towaru, próbki zakwestionowanego towaru strony przesyła do Głównego Instytutu Włókiennictwa lub Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniem towaru.

§ 39.

W razie stwierdzenia przez jedną z instytucji wymienionych w § 38, iż towar posiada wady istotne, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo żądać dostarczenia innego towaru, albo odstąpić od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej wartości nadesłanego towaru.

§ 40.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ustępie 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 41.

W odniesieniu do towaru, który przed odbiorem ze składu lub przed wysyłką był poddany technicznemu badaniu, stwierdzenie wad jakościowych może być uznane tylko w następujących wypadkach:

- a) gdy braki mogły powstać po dokonaniu badania skutkiem niewłaściwego pakowania lub ładowania,
- b) jeżeli stwierdzone wady jakościowe dotyczą sztuk lub innych jednostek towaru, które nie były przeglądane, jakkolwiek wchodziły w skład partii poddanej badaniu technicznemu, a co wynika z protokołu badania technicznego.

§ 42.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonywane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

Załącznik Nr 17 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY TKANIN LNIANYCH I JUTOWYCH, PRZĘDZY LNIANEJ I PAKULANEJ, NICI, SZPAGATÓW, WORKÓW I SIENNIKÓW, KONFEKCIJ LNIANEJ.

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa.

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia — obowiązany jest on co najmniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem kwartału kalendarzowego, w którym dostawa następuje, nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- oznaczenie zamówionego towaru według przyjętej w obrocie nomenklatury, z powołaniem pozycji wykazów towarów lub cenników, jeżeli są one znane nabywcy, z podaniem wzorów, deseni itp. (jeżeli nabywcy służy prawo ich oznaczenia), rysunków, planów, projektów itp. (jeżeli są one niezbędne dla wykonania przedmiotu dostawy),
- terminy dostaw oraz ilości i rodzaje towaru, który w tych terminach ma być dostarczony,
- oświadczenie, czy dostawa ma być poprzedzona badaniem technicznym, czy też nabywca żąda jedynie certyfikatu jakościowego danego towaru,
- przy towarach reglamentowanych datę i numer przydziału,
- bliższe wymogi odnośnie opakowania.

3. Przewidziane w ustępie 1 zamówienie składane będzie w wyniku konsultacji stron odbywanych zgodnie z instrukcjami planistycznymi, a w ich braku wg dotychczasowej praktyki, w czasokresie poprzedzającym nadesłanie zamówienia.

§ 2.

W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub umowie, sprzedawca może wystąpić we właściwym trybie o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub jej zmiany. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wyśle towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władz lub umowy stron, uwzględniając przy tym w miarę możliwości sezonowe potrzeby odbiorcy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle nabywcy protokołu rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy sprawy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy, wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub umowy, i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może w samym zamówieniu lub co najmniej na jeden miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy dyspozycję wysyłkową zawierającą następujące dane:

- nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną,
- miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- komu należy awizować wysyłkę,
- na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- powołanie się na datę i nr zamówienia, jeżeli było składane.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wyśle towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie.

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru wg cenników, a w ich braku wg zasad ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru.

§ 7.

Towary powinny odpowiadać polskim normom (PN), a w ich braku warunkom kwalifikacji i klasyfikacji wyrobów włókienniczych opartych na odnośnych zarządzeniach lub umowie stron.

IV. Badanie techniczne towaru.

§ 8.

Zastrzeżone w zarządzeniu władzy, umowie lub zamówieniu badanie techniczne towaru dokonywane jest w zakładzie wytwórczym sprzedawcy przez komisję składającą się z przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

§ 9.

1. Sprzedawca obowiązany jest zawiadomić nabywcę, że towar jest przygotowany do badania technicznego i wskazać miejsce, w którym badanie to ma być przeprowadzone.

2. Przeprowadzenie czynności badania technicznego powinno nastąpić w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia przewidzianego w ustępie 1. W razie nieprzystąpienia przez nabywcę do badania lub nieukończenia przez komisję jej czynności w powyższym terminie, sprzedawca może wysłać towar wraz z poświadczonym odpisem protokołu technicznej kontroli fabrycznej.

§ 10.

Dokonując badania komisja sprawdza zgodność wszystkich cech towaru z danymi umowy lub zamówienia oraz czy towar odpowiada ustalonym lub przyjętym między stronami warunkom klasyfikacji i kwalifikacji towarów i z czynności swych sporządza protokół.

§ 11.

1. W razie niemożności spisania zgodnego protokołu, próbka towaru przesłana zostanie do Głównego Instytutu Włókiennictwa lub Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej, orzeczenie jednej z powyższych instytucji będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli orzeczenie stwierdzi, że towar odpowiada warunkom technicznym, nabywca ponosi koszty, związane z badaniem.

§ 12.

1. W razie stwierdzenia, że towar posiada wady, które dadzą się usunąć, nabywca może żądać ich usunięcia i w tym celu wyznaczyć sprzedawcy odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie powyższego terminu odstąpi od umowy.

2. Jeżeli ustalone wady nie dają się usunąć i z protokołu badania lub orzeczenia rozjemczego wynika, że towar nie odpowiada warunkom umowy, normom lub ustalonym w zarządzeniu lub umowie warunkom kwalifikacji i klasyfikacji, nabywcy służy prawo odstąpienia od umowy.

3. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią bądź władzę, której podlega lub przez którą jest nadzorowana.

V. Opakowanie.

§ 13.

Towar jest dostarczany w opakowaniu następującym:

- a) **tkaniny bielone** — końce sztuk przewiązane tasemkami, opakowane w tofian i papier,
- b) **tkaniny surowe** — składane w metrach, brzegi przesyte niemi,
- c) **tkaniny brezentowe i krawieckie** — bez opakowania — rolowane i przesyte niemi,
- d) **sienniki i worki** — w belach ściągniętych bednarką,
- e) **artykuły powlekane** — rolowane i owijane w papier,
- f) **artykuły powroźnicze** — kłębki bez opakowania,
- g) **nici i szpagaty** — w paczkach opakowane w papier i w skrzyniach.

Szczegółowy sposób nawijania i układania towarów uregulowany jest oddzielną instrukcją Centralnego Zarządu Przemysłu Włókien Łykowych.

§ 14.

Nabywca może w umowie lub w zamówieniu zażądać opakowania specjalnego.

Koszty opakowania specjalnego ponosi nabywca.

§ 15.

Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca przesyła do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 90 dni od daty otrzymania towaru.

§ 16.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 15 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

3. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiszczyć sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 17.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 18.

Jeżeli umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, w razie opóźnienia w nadesłaniu lub dostarczeniu opakowania niewłaściwego, sprzedawca może, jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru, nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy.

Jeżeli nabycie tego rodzaju opakowania okaże się niemożliwe, sprzedawca może wstrzymać wysyłkę zawiadamiając o tym nabywcę telegraficznie.

VI. Dostawa towaru.

§ 19.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 20.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 22) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 28).

VII. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy.

§ 21.

Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składu sprzedawcy, powinien on wskazać jako miejsce wydania towaru magazyn położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony, a jeżeli w tej miejscowości nie posiada magazynów, powinien wskazać nabywcy w miarę możliwości magazyn położony najbliżej.

§ 22.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania co najmniej na dwa dni przez terminem dla nabywców miejscowych i na pięć dni — dla nabywców zamiejscowych.

W zawiadomieniu wskazać należy skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 23.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania swego przedstawiciela wraz z dostarczoną przez siebie środkami transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania towaru.

§ 24.

1. Załadowanie towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 25.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie, sprzedawca może wysłać towar.

VIII. Wysyłka towaru.

§ 26.

1. Gdy przewidziano wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki towarowej lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 27.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają dostawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt odbiorcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 24 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 28.

1. O dokonanej wysyłce towaru sprzedawca zawiadomi pisemnie nabywcę w dniu wysyłki, a w ciągu następnych 3 dni przesyła mu fakturę. Zawiadomienie powinno obejmować adres, pod jakim towar wysłano, datę załadowania, numer wagonu, numer listu przewozowego, rodzaj i ilość towaru, powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową.

2. Do zawiadomienia należy dołączyć, jeżeli towar był uprzednio poddany badaniu technicznemu, odpis sporządzonego przez komisję protokołu oraz certyfikat jakościowy, jeżeli był on przewidziany w umowie lub zamówieniu.

§ 29.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu — niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 30.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 31.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności, niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu czterech dni od daty sporządzenia.

§ 32.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 33.

Jeżeli wysyłka towaru nastąpić ma innym środkiem transportowym niż kolej, stosuje się odpowiednie przepisy § 26 — § 32 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

IX. Braki i wady towaru.

§ 34.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- e) podpisy osób wymienionych pod a).

3. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru zarzucając wady istotne, które czynią towar dla niego bezużytecznym, próbka towaru zostanie przesłana do Głównego Instytutu Włókiennictwa lub laboratorium Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej. Przepisy § 38 i § 39 stosuje się odpowiednio.

4. Gdy wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 35.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu czterech dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby ściśle fachowej ekspertyzy — przy udziale biegłego.

O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. Jeżeli braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ustępie 1 liczy się od dnia ich ujawnienia. Termin ten liczy się również od dnia ujawnienia braków lub wad, jeżeli z powodu specyficznych właściwości danego obrotu, nie mogły one być ujawnione przy odbiorze.

3. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednio zastosowanie § 34 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego, jeżeli był wzywany.

§ 36.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go, w terminie przewidzianym w § 35 w drodze telegraficznej lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Jeżeli sprzedawca zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych trzech dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 37.

Przepisy § 35 i § 36 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 38.

1. W razie niezgodnienia stanowisk w przedmiocie wad towaru próbki zakwestionowanego towaru nabywca przesyła do Głównego Instytutu Włókiennictwa lub do Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniem towaru.

§ 39.

W razie stwierdzenia przez jedną z instytucji wymienionych w § 38, iż towar posiada wady istotne, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy, albo zażądać dostarczenia innego towaru, albo odstąpić od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej wartości nadesłanego towaru.

§ 40.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ustępie 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 41.

W odniesieniu do towaru, który przed odbiorem ze składu i przed wysyłką był poddany technicznemu badaniu, stwierdzenie wad jakościowych może być uznane tylko w następujących wypadkach:

- a) gdy braki mogły powstać po dokonanych badaniach skutkiem niewłaściwego pakowania lub ładowania,
- b) jeżeli stwierdzone wady jakościowe dotyczą sztuk lub innych jednostek towaru, które nie były przeglądane, jakkolwiek wchodziły w skład partii poddanej badaniu technicznemu, a co wynika z protokołu badania technicznego.

§ 42.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonywane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

Załącznik Nr 18 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY TKANIN TECHNICZNYCH ORAZ SUKNA I FILCÓW TECHNICZNYCH.

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa.

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia — obowiązany jest on co najmniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem kwartału kalendarzowego, w którym dostawa następuje, nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- oznaczenie zamówionego towaru według przyjętej w obrocie nomenklatury z powołaniem pozycji wykazów towarów lub cenników, jeżeli są one znane nabywcy, z podaniem wzorów, deseni itp. (jeżeli nabywcy służy prawo ich oznaczenia), rysunków, planów, projektów itp. (jeżeli są one niezbędne dla wykonania przedmiotu dostawy),
- terminy dostaw oraz ilości i rodzaje towaru, który w tych terminach ma być dostarczony,
- oświadczenie, czy dostawa ma być poprzedzona badaniem technicznym, czy też nabywca żąda jedynie certyfikatu jakościowego danego towaru,
- przy towarach reglamentowanych datę i numer przydziału,
- bliższe wymogi odnośnie opakowania.

3. Przewidziane w ust. 1 zamówienie składane będzie w wyniku konsultacji stron odbywanych zgodnie z instrukcjami planistycznymi, a w ich braku wg dotychczasowej praktyki, w czasokresie poprzedzającym nadesłanie zamówienia.

§ 2.

W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub umowie, sprzedawca może wystąpić we właściwym trybie o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub jej zmiany. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wysła towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władz lub umowy stron, uwzględniając przy tym w miarę możliwości sezonowe potrzeby odbiorcy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wysła nabywcy protokołu rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedościa do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega, lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy sprawy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy, wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub umowy, i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczaniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może w samym zamówieniu lub co najmniej na jeden miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy dyspozycję wysyłkową zawierającą następujące dane:

- nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,

- sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną,
- miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- komu należy awizować wysyłkę,
- na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- powołanie się na datę i nr zamówienia, jeżeli było składane.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wysła towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie.

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru wg cenników, a w ich braku wg zasad ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru.

§ 7.

Towary powinny odpowiadać polskim normom (PN), a w ich braku warunkom kwalifikacji i klasyfikacji wyrobów włókienniczych opartych na odnośnych zarządzeniach lub umowie stron.

IV. Badanie techniczne towaru.

§ 8.

Zastrzeżone w zarządzeniu władzy, umowie lub zamówieniu badanie techniczne towaru dokonywane jest w zakładzie wytwórczym sprzedawcy przez komisję składającą się z przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

§ 9.

1. Sprzedawca obowiązany jest zawiadomić nabywcę, że towar jest przygotowany do badania technicznego i wskazać miejsce, w którym badanie to ma być przeprowadzone.

2. Przeprowadzenie czynności badania technicznego powinno nastąpić w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia przewidzianego w ustępie 1. W razie nieprzystąpienia przez nabywcę do badania lub nieukończenia przez komisję jej czynności w powyższym terminie, sprzedawca może wysłać towar wraz z poświadczonym odpisem protokołu technicznej kontroli fabrycznej.

§ 10.

Dokonując badania komisja sprawdza zgodność wszystkich cech towaru z danymi umowy lub zamówienia oraz czy towar odpowiada ustalonym lub przyjętym między stronami warunkom klasyfikacji i kwalifikacji towarów i z czynności swych sporządza protokół.

§ 11.

1. W razie niemożności spisania zgodnego protokołu, próbka towaru przesłana zostanie do Głównego Instytutu Włókiennictwa lub Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej. Orzeczenie jednej z powyższych instytucji będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli orzeczenie stwierdzi, że towar odpowiada warunkom technicznym, nabywca ponosi koszty związane z badaniem.

§ 12.

1. W razie stwierdzenia, że towar posiada wady, które dadzą się usunąć, nabywca może żądać ich usunięcia i w tym celu wyznaczyć sprzedawcy odpowiedni termin, z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie powyższego terminu odstąpi od umowy.

2. Jeżeli ustalone wady nie dają się usunąć i z protokołu badania lub orzeczenia rozjemczego wynika, że towar nie odpowiada warunkom umowy, normom, lub ustalonym w zarządzeniu lub umowie warunkom kwalifikacji i klasyfikacji, nabywcy służy prawo odstąpienia od umowy.

3. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią bądź władzę, której podlega lub przez którą jest nadzorowana.

V. Opakowanie.

§ 13.

Towar jest dostarczany bez opakowania.

§ 14.

Nabywca może w umowie lub zamówieniu zażądać opakowania specjalnego. Koszty opakowania specjalnego ponosi nabywca lub też ulegnie ono zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz.

§ 15.

Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 90 dni od daty otrzymania towaru.

§ 16.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 15 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

3. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiszczyć sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 17.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 18.

Jeżeli umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, w razie opóźnienia w nadesłaniu lub dostarczenia opakowania niewłaściwego sprzedawca może, jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru, nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy. Jeżeli nabycie tego rodzaju opakowania okaże się niemożliwe, sprzedawca może wstrzymać wysyłkę, zawiadamiając o tym nabywcę telegraficznie.

VI. Dostawa towaru.

§ 19.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy, dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 20.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 22) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 28).

VII. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy.

§ 21.

Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składów sprzedawcy, powinien on wskazać jako miejsce wydania towaru magazyn położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony, a jeżeli w tej miejscowości nie posiada magazynów, powinien wskazać nabywcy w miarę możliwości magazyn położony najbliżej.

§ 22.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania conajmniej na dwa dni przed terminem dla nabywców miejscowych i na pięć dni dla nabywców zamiejscowych. W zawiadomieniu wskazać należy skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 23.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania swego przedstawiciela wraz z dostarczoną przez siebie środkami transportowymi.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania towaru.

§ 24.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 25.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazany termin sprzedawca może wysłać towar.

VIII. Wysyłka towaru

§ 26.

1. Gdy przewidziano wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki towarowej lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 27.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają dostawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt odbiorcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 24 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 28.

1. O dokonanej wysyłce towaru sprzedawca zawiadomi pisemnie nabywcę w dniu wysyłki, a w ciągu następnych 3 dni przesłać mu fakturę. Zawiadomienie powinno obejmować adres, pod jakim towar wysłano, datę załadowania, Nr wagonu, Nr listu przewozowego, rodzaj i ilość towaru, powołanie się na zamówienie, lub dyspozycję wysyłkową.

2. Do zawiadomienia należy dołączyć, jeżeli towar był uprzednio poddany badaniu technicznemu, odpis sporządzonego przez komisję protokołu oraz certyfikat jakościowy, jeżeli był on przewidziany w umowie lub zamówieniu.

§ 29.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu — niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności skutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 30.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 31.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu, zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności, niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wo-

bec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca prześle do wiadomości sprzedawcy w ciągu 4 dni od daty sporządzenia.

§ 32.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 33.

Jeżeli wysyłka towaru nastąpić ma innym środkiem transportowym niż kolej, stosuje się odpowiednie przepisy §§ 26 — 32 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

IX. Braki i wady towaru

§ 34.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnienie przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- e) podpisy osób wymienionych pod a).

3. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając wady istotne, które czynią dla niego towar bezużytecznym, próbka towaru zostanie przesłana do Głównego Instytutu Włókiennictwa lub laboratorium Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej. Przepisy §§ 38 i 39 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku, gdy wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 35.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 4 dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby ściśle fachowej ekspertyzy — przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. Jeżeli braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ustępie pierwszym liczy się od dnia ich ujawnienia. Termin ten liczy się również od dnia ujawnienia braków lub wad, jeżeli z powodów specyficznych właściwości danego obrotu nie mogły one być ujawnione przy odbiorze.

3. Przy sporządzeniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 34 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego, jeżeli był używany.

§ 36.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go, w terminie przewidzianym w § 35 w drodze telegraficznej lub telefonicznej, o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Jeżeli sprzedawca zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien zawiadomić o tym nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych trzech dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 37.

Przepisy §§ 35 i 36 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 38.

1. W razie niezgodnienia stanowisk w przedmiocie wad towaru, próbki zakwestionowanego towaru nabywca przesyła do Głównego Instytutu Włókiennictwa lub do Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy ponosi on wszelkie koszty związane z badaniem towaru.

§ 39.

W razie stwierdzenia przez jedną z instytucji wymienionych w § 38, iż towar posiada wady istotne, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo żądać dostarczenia innego towaru, albo odstąpić od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej wartości nadesłanego towaru.

§ 40.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowywaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ust. 1 nabywca może oddać towar na koszt sprzedawcy.

§ 41.

W odniesieniu do towaru, który przed odbiorem ze składu lub przed wysyłką był poddany technicznemu badaniu, stwierdzenie wad jakościowych może być uznane tylko w następujących wypadkach:

- a) gdy braki mogły powstać po dokonanych badaniu, skutkiem niewłaściwego pakowania lub ładowania,
- b) jeżeli stwierdzone wady jakościowe dotyczą sztuk lub innych jednostek towaru, które nie były przeglądane, jakkolwiek wchodziły w skład partii poddanej badaniu technicznemu, a co wynika z protokołu badania technicznego.

§ 42.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonywane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

Załącznik Nr 19 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY TKANIN Z JEDWABIU NATURALNEGO I SZTUCZNEGO, GAZY MŁYŃSKIEJ, PLUSZY, DYWANÓW I CHODNIKÓW, PASMANTERII TKANEJ I PLECIONEJ, KORONEK, FIRANEK I TIULU, NICI ZE STYLONU I JEDWABIU NATURALNEGO

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia — obowiązany jest on co najmniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem kwartału kalendarzowego, w którym dostawa następuje, nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- a) oznaczenie zamówionego towaru według przyjętej w obrocie nomenklatury, z powołaniem pozycji wykazów towarów lub cenników, jeżeli są one znane nabywcy, z podaniem wzorów, deseni itp. (jeżeli nabywcy służy prawo ich oznaczenia) rysunków, planów, projektów itp. (jeżeli są one niezbędne dla wykonania przedmiotu dostawy),
- b) terminy dostaw oraz ilości i rodzaje towaru, który w tych terminach ma być dostarczany,

- c) oświadczenie czy dostawa ma być poprzedzona badaniem technicznym, czy też nabywca żąda jedynie certyfikatu jakościowego danego towaru,
  - d) przy towarach reglamentowanych datę i numer przydziału,
  - e) bliższe wymogi odnośnie opakowania.
3. Przewidziane w ust. 1 zamówienie składane będzie w wyniku konsultacji stron odbywanych zgodnie z instrukcjami planistycznymi, a w ich braku według dotychczasowej praktyki, w czasokresie poprzedzającym nadesłanie zamówienia.

§ 2.

W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy, lub umowie, sprzedawca może wystąpić we właściwym trybie o przyznanie prawa odstąpienia od umowy, lub jej zmiany.

Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wyśle towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władz lub umowy stron, uwzględniając przy tym w miarę możliwości sezonowe potrzeby odbiorcy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle nabywcy protokołu rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia, każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy sprawy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przelać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności, lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy, wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy, lub umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną, przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może w samym zamówieniu lub co najpóźniej na 1 miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy dyspozycję wysyłkową, zawierającą następujące dane:

- a) nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- b) sposób wysyłki, jeżeli nie następuje koleja,
- c) miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ew. wskazać bocznice kolejową,
- d) czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- e) komu należy awizować wysyłkę,
- f) na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- g) miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- h) powołanie się na datę i nr zamówienia, jeżeli było składane.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wyśle towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru wg cenników, a w ich braku wg zasad ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 7.

Towary powinny odpowiadać polskim normom (PN), a w ich braku warunkom kwalifikacji i klasyfikacji wyrobów włókienniczych, opartych na odnośnych zarządzeniach lub umowie stron.

IV. Badanie techniczne towaru

§ 8.

Zastrzeżone w zarządzeniu władzy, umowie lub zamówieniu badanie techniczne towaru dokonywane jest w zakładzie wytwórczym sprzedawcy przez komisję, składającą się z przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

§ 9.

1. Sprzedawca obowiązany jest zawiadomić nabywcę, że towar jest przygotowany do badania technicznego i wskazać miejsce, w którym badanie to ma być przeprowadzone.

2. Przeprowadzenie czynności badania technicznego powinno nastąpić w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia przewidzianego w ustępie 1. W razie nieprzystąpienia przez nabywcę do badania lub nieukończenia przez komisję jej czynności w powyższym terminie, sprzedawca może wysłać towar wraz z poświadczonym odpisem protokołu technicznej kontroli fabrycznej.

§ 10.

Dokonując badania komisja sprawdza zgodność wszystkich cech towaru z danymi umowy, lub zamówienia oraz czy towar odpowiada ustalonym lub przyjętym między stronami warunkom klasyfikacji i kwalifikacji towarów i z czynności swych sporządza protokół.

§ 11.

1. W razie niemożności spisania zgodnego protokołu, próbka towaru przesłana zostanie do Głównego Instytutu Włókiennictwa, lub Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej. Orzeczenie jednej z powyższych instytucji będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli orzeczenie stwierdzi, że towar odpowiada warunkom technicznym, nabywca ponosi koszty, związane z badaniem.

§ 12.

1. W razie stwierdzenia, że towar posiada wady, które dadzą się usunąć, nabywca może żądać ich usunięcia i w tym celu wyznaczyć sprzedawcy odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie powyższego terminu odstąpi od umowy.

2. Jeżeli ustalone wady nie dają się usunąć i z protokołu badania, lub orzeczenia rozjemczego wynika, że towar nie odpowiada warunkom umowy, normom, lub ustalonym w zarządzeniu, lub umowie warunkom kwalifikacji i klasyfikacji, nabywcy służy prawo odstąpienia od umowy.

3. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią bądź władzę, której podlega, lub przez którą jest nadzorowana.

V. Opakowanie

§ 13.

Towar jest dostarczany w opakowaniu przewidzianym w tymczasowej instrukcji opakowania wydanej przez Centralny Zarząd Przemysłu Jedwabniczo - Galanteryjnego.

§ 14.

Nabywca może w umowie, lub w zamówieniu zażądać opakowania specjalnego.

Koszty opakowania specjalnego ponosi nabywca.

§ 15.

Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 90 dni od daty otrzymania towaru.

§ 16.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 15 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

3. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 17.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 18.

Jeżeli umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, w razie opóźnienia w nadeśłaniu lub dostarczeniu opakowania niewłaściwego sprzedawca może, jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru, nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy.

Jeżeli nabycie tego rodzaju opakowania okaże się niemożliwe, sprzedawca może wstrzymać wysyłkę zawiadamiając o tym nabywcę telegraficznie.

VI. Dostawa towaru

§ 19.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 20.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 22) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 28).

VII. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy

§ 21.

Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składów sprzedawcy, powinien on wskazać jako miejsce wydania towaru magazyn położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony, a jeżeli w tej miejscowości nie posiada magazynów, powinien wskazać nabywcy w miarę możliwości magazyn położony najbliżej.

§ 22.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania co najmniej na dwa dni przed terminem dla nabywców miejscowych i na pięć dni — dla nabywców zamiejscowych.

W zawiadomieniu wskazać należy skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 23.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania swego przedstawiciela wraz z dostarczoną przez siebie środkami transportowymi.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednio wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania towaru.

§ 24.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 25.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie, sprzedawca może wysłać towar.

VIII. Wysyłka towaru

§ 26.

1. Gdy przewidziano wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki towarowej lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 27.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają dostawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt odbiorcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 24 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 28.

1. O dokonanej wysyłce towaru sprzedawca zawiadomi pisemnie nabywcę w dniu wysyłki, a w ciągu następnych 3 dni prześle mu fakturę. Zawiadomienie powinno obejmować adres pod jakim towar wysłano, datę załadowania, numer wagonu, numer listu przewozowego, rodzaj i ilość towaru, powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową.

2. Do zawiadomienia należy dołączyć, jeżeli towar był uprzednio poddany badaniu technicznemu, odpis sporządzonego przez komisję protokołu oraz certyfikat jakościowy, jeżeli był on przewidziany w umowie lub zamówieniu.

§ 29.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu — niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 30.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 31.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu, zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności, niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy.

Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca prześle do wiadomości sprzedawcy w ciągu czterech dni od daty sporządzenia.

§ 32.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 33.

W przypadku, gdy wysyłka towaru nastąpić ma innym środkiem transportowym niż koleją, stosuje się odpowiednio przepisy §§ 26 — 32 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

IX. Braki i wady towaru

§ 34.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnienie przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- e) podpisy osób wymienionych pod a).

3. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru zarzucając wady istotne, które czynią towar dla niego bezużytecznym, próbka towaru zostanie przesłana do Głównego Instytutu Włókiennictwa lub Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej.

Przepisy §§ 38 i 39 stosuje się odpowiednio.

4. Jeżeli wynik badania nie potwierdzi zarzutu nabywcy, zapłać on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 35.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu czterech dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych, lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby ściśle fachowej ekspertyzy — przy udziale biegłego.

O zamierzonym sporządzaniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy, znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. Jeżeli braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ustępie 1 liczy się od dnia ich ujawnienia. Termin ten liczy się również od dnia ujawnienia braków lub wad, jeżeli z powodu specyficznych właściwości danego obrotu, nie mogły one być ujawnione przy odbiorze.

3. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 34 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy również wzmiankę, czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego, jeżeli był wzywany.

§ 36.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go, w terminie przewidzianym w § 35 w drodze telegraficznej, lub telefonicznej, o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Jeżeli sprzedawca zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru — powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych trzech dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 37.

Przepisy §§ 35 i 36 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 38.

1. W razie niezgodnienia stanowisk w przedmiocie wad towaru, próbki zakwestionowanego towaru strony przesyła do Głównego Instytutu Włókiennictwa lub Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniem towaru.

§ 39.

W razie stwierdzenia przez jedną z instytucji wymienionych w § 38, iż towar posiada wady istotne, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo żądać dostarczenia innego towaru, albo odstąpić od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej wartości nadesłanego towaru.

§ 40.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 20 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ustępie 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 41.

W odniesieniu do towaru, który przed odbiorem ze składu lub przed wysyłką był poddany technicznemu badaniu, stwierdzenie wad jakościowych może być uznane tylko w następujących wypadkach:

- a) gdy braki mogły powstać po dokonanych badaniach skutkiem niewłaściwego pakowania lub ładowania,
- b) jeżeli stwierdzone wady jakościowe dotyczą sztuk lub innych jednostek towaru, które nie były przeglądane, jakkolwiek wchodziły w skład partii poddanej badaniu technicznemu, a co wynika z protokołu badania technicznego.

§ 42.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonywane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

Załącznik Nr 20 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY ARTYKUŁÓW PRZEMYSŁU WŁÓKIEN SZTUCZNYCH

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa.

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia — obowiązany jest on co najmniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem kwartału kalendaryzowego, w którym dostawa następuje, nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- a) oznaczenie zamówionego towaru według przyjętej w obrocie nomenklatury, z powołaniem pozycji wykazów towarów lub cenników, jeżeli są one znane nabywcy, z podaniem wzorów, deseni itp. (jeżeli nabywcy służy prawo ich oznaczenia), rysunków, planów, projektów itp. (jeżeli są one niezbędne dla wykonania przedmiotu dostawy),
- b) terminy dostaw oraz ilości i rodzaje towaru, który w tych terminach ma być dostarczany,
- c) przy towarach reglamentowanych datę i numer przydziału,
- d) bliższe wymogi odnośnie opakowania.

§ 2.

W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub umowie, sprzedawca może wystąpić we właściwym trybie o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub jej zmiany. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wysła towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władz lub umowy stron, uwzględniając przy tym w miarę możliwości sezonowe potrzeby odbiorcy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządził i nie wysłał nabywcy protokołu rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy sprawy priorytetów gospodarczych. W innych wypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji

arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy, wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może w samym zamówieniu lub co najmniej na 1 miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy dyspozycję wysyłkową zawierającą następujące dane:

- a) nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- b) sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną,
- c) miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- d) czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- e) komu należy awizować wysyłkę,
- f) na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- g) miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- h) powołanie się na datę i nr zamówienia, jeżeli było składane.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wysła towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie.

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru wg cenników, a w ich braku wg zasad ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru.

§ 7.

Towary powinny odpowiadać polskim normom (PN), a w ich braku ustalonym warunkom technicznym.

IV. Opakowanie.

§ 8.

Towar jest dostarczany w opakowaniu następującym:

- a) w paczkach (pasma w motkach),
- b) na kanetkach lub szpulach tarczowych względnie cylindrycznych w kartonach,
- c) w kartonach pakowanych do skrzyń,
- d) na stożkach pakowanych do skrzyń.

§ 9.

Nabywca może w umowie lub zamówieniu zażądać opakowania specjalnego. Koszty opakowania specjalnego ponosi nabywca.

§ 10.

Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 4 miesięcy od daty otrzymania towaru.

§ 11.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 10 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

3. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 12.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i o odbiorze towaru.

§ 13.

Jeżeli umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, w razie opóźnienia w nadesłaniu lub dostarczenia opakowania niewłaściwego, sprzedawca może, jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru, nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy.

Jeżeli nabycie tego rodzaju opakowania okaże się niemożliwe, sprzedawca może wstrzymać wysyłkę, zawiadamiając o tym nabywcę telegraficznie.

V. Dostawa towaru.

§ 14.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 15.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 17) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 23).

VI. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy.

§ 16.

Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składów sprzedawcy, powinien on wskazać jako miejsce wydania towaru magazyn położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony, a jeżeli w tej miejscowości nie posiada magazynów, powinien wskazać nadawcy w miarę możliwości magazyn położony najbliżej.

§ 17.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania co najmniej na dwa dni przed terminem dla nabywców miejscowych i na pięć dni dla nabywców zamiejscowych.

W zawiadomieniu wskazać należy skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 18.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania swego przedstawiciela wraz z dostarczoną przez siebie środkami transportowymi.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania towaru.

§ 19.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 20.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie, sprzedawca może wysłać towar.

VII. Wysyłka towaru.

§ 21.

1. Gdy przewidziano wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki towarowej lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 22.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają dostawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt odbiorcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 24 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 23.

1. O dokonanej wysyłce towaru sprzedawca zawiadomi pisemnie nabywcę w dniu wysyłki, a w ciągu następnych 3 dni prześle mu fakturę. Zawiadomienie powinno obejmować adres pod jakim towar wysłano, datę załadowania, numer wagonu, numer listu przewozowego, rodzaj i ilość towaru, powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową.

2. Do zawiadomienia należy załączyć certyfikat jakościowy, jeżeli był on przewidziany w umowie lub zamówieniu.

§ 24.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu — niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 25.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 26.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności, niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu czterech dni od daty sporządzenia.

§ 27.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 28.

Jeżeli wysyłka towaru nastąpić ma innym środkiem transportowym niż kolej, stosuje się odpowiednie przepisy § 21 — § 27 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

VIII. Braki i wady towaru.

§ 29.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- e) podpisy osób wymienionych pod a).

3. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru zarzucając wady istotne, które czynią towar dla niego bezużytecznym, próbka towaru zostanie przesłana do Głównego Instytutu Włókiennictwa lub laboratorium Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej.

Przepisy § 33 i § 34 stosuje się odpowiednio.

4. Gdy wynik badania nie potwierdzi zarzutu nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 30.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu czterech dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby ściśle fachowej ekspertyzy — przy udziale biegłego.

O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. Jeżeli braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ustępie 1 liczy się od dnia ich ujawnienia. Termin ten liczy się również od dnia ujawnienia braków lub wad, jeżeli z powodu specyficznych właściwości danego obrotu nie mogły one być ujawnione przy odbiorze.

3. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 29 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego, jeżeli był wzywany.

§ 31.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go, w terminie przewidzianym w § 30 w drodze telegraficznej lub telefonicznej, o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Jeżeli sprzedawca zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych trzech dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 32.

Przepisy § 30 i § 31 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 33.

1. W razie niezgodnienia stanowisk w przedmiocie wad towaru, próbki zakwestionowanego towaru nabywca przesyła do Głównego Instytutu Włókiennictwa lub Wydziału Włókienniczego Politechniki Łódzkiej celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniem towaru.

§ 34.

W razie stwierdzenia przez jedną z instytucji wymienionych w § 38, iż towar posiada wady istotne, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo zażądać dostarczenia innego towaru, albo odstąpić od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej wartości nadesłanego towaru.

§ 35.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ustępie 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 36.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonywane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

Załącznik Nr 21 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

**OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY
SKÓR, OBUWIA, WYROBÓW FUTRZARSKICH,
BIAŁOSKÓRNICZO - RĘKAWICZNICZYCH, PASÓW,
ARTYKUŁÓW TECHNICZNYCH, RYMARSKICH
I GALANTERII SKÓRZANEJ**

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa.

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia — obowiązany jest on co najmniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem kwartału kalendarzowego, w którym dostawa następuje, nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- oznaczenie zamówionego towaru według przyjętej w obrocie nomenklatury, z powołaniem pozycji wykazów towarów lub cenników, jeżeli są one znane nabywcy, z podaniem rysunków technicznych, planów, projektów itp. (jeżeli są one niezbędne dla wykonania przedmiotu dostawy). Zamówienie na artykuły techniczne należy składać nie w sztukach i parach lecz w kg,
- terminy dostaw oraz ilości i rodzaje towaru, który w tych terminach ma być dostarczany,
- oświadczenie czy dostawa ma być poprzedzona badaniem technicznym, a jeżeli tak, to jakie są warunki badania,
- przy towarach reglamentowanych datę i numer przydziału,
- bliższe wymogi odnośnie opakowania.

§ 2.

W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub umowie, sprzedawca może wystąpić we właściwym trybie o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub jej zmiany. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wysła towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy stron, uwzględniając przy tym w miarę możliwości sezonowe potrzeby odbiorcy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wysła nabywcy protokołu rozbieżności w ciągu 7 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia, każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekazuje sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy sprawy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaze sprawę lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy, wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną, przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może bądź w samym zamówieniu lub co najmniej na 1 miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy dyspozycję wysyłkową, zawierającą następujące dane:

- nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną,
- miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- komu należy awizować wysyłkę,
- na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- powołanie się na datę i nr zamówienia, jeżeli było składane.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wysła towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie.

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru wg cenników, a w ich braku według zasad ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru.

§ 7.

Towary powinny odpowiadać polskim normom (PN), a w ich braku ustalonym warunkom technicznym.

IV. Badanie techniczne towaru.

§ 8.

Zastrzeżone w zarządzeniu władzy, umowie lub zamówieniu badanie techniczne towaru dokonywane jest w zakładzie wytwórczym sprzedawcy przez komisję składającą się z przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy, która przeprowadza je w sposób przewidziany w zarządzeniu władzy, umowie lub zamówieniu.

§ 9.

1. Sprzedawca obowiązany jest zawiadomić nabywcę, że towar jest przygotowany do badania technicznego i wskazać miejsce, w którym badanie to ma być przeprowadzone.

2. Przeprowadzenie czynności badania technicznego powinno nastąpić w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia przewidzianego w p. 1. W razie nieprzystąpienia przez nabywcę do badania lub nieukończenia przez komisję jej czynności w powyższym terminie, sprzedawca może wysłać towar wraz z poświadczonym odpisem protokołu technicznej kontroli fabrycznej.

§ 10.

Dokonując badania komisja sprawdza zgodność wszystkich cech towaru z danymi umowy lub zamówienia oraz czy towar odpowiada ustalonym lub przyjętym między stronami warunkom klasyfikacji i kwalifikacji towarów i z czynności swych sporządza protokół.

§ 11.

1. W razie niemożności spisania zgodnego protokołu, towar zostanie poddany ekspertyzie przez biegłego wskazanego na wniosek stron przez odpowiedni zakład lub laboratorium jednej z wyższych szkół.

2. Jeżeli orzeczenie biegłego stwierdzi, że towar odpowiada warunkom technicznym, nabywca ponosi koszty związane z badaniem.

§ 12.

1. W razie stwierdzenia, że towar posiada wady, które dadzą się usunąć, nabywca może żądać ich usunięcia i w tym celu wyznaczyć sprzedawcy odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie powyższego terminu odstąpi od umowy.

2. Jeżeli ustalone wady nie dają się usunąć i z protokołu badania lub orzeczenia rozjemczego wynika, że towar nie odpowiada warunkom umowy, normom, lub ustalonym warunkom technicznym, nabywcy służy prawo odstąpienia od umowy.

3. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią bądź władzę, której podlega lub przez którą jest nadzorowana.

V. Opakowanie.

§ 13.

Towar jest dostarczany w opakowaniu następującym:

- obuwie dostarczane jest w znormalizowanych pudełkach tekturowych i kartonach wysyłkowych lub skrzyniach, z wyjątkiem obuwia przemysłowego, gumowego i kanadyjek, które są dostarczane tylko w kartonach wysyłkowych lub skrzyniach,
- skóry gotowe miękkie małe i duże, juchto-faledry, krupony podeszwowe, karki i boki — wiązane w ilości i w sposób przyjęty i plombowane,
- połówki, grzbiety i szczupaki zwinione w rulony po 5 sztuk i związane w sposób przyjęty,
- wyroby futrzarskie dostarczane są bez opakowania,
- pasy, artykuły techniczne i rymarskie dostarczane są bez opakowania,
- galanteria skórzana dostarczana jest w odpowiednich pudełkach lub w opakowaniu papierowym.

§ 14.

Nabywca może w umowie lub zamówieniu zażądać opakowania specjalnego. Koszty opakowania specjalnego ponosi nabywca.

§ 15.

Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 90 dni od daty otrzymania towaru.

§ 16.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 15 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

3. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 17.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 18.

Jeżeli umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, w razie opóźnienia w nadesłaniu lub dostarczenia opakowania niewłaściwego, sprzedawca może, jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru, nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy.

Jeżeli nabycie tego rodzaju opakowania okaże się niemożliwe, sprzedawca może wstrzymać wysyłkę, zawiadamiając o tym nabywcę telegraficznie.

VI. Dostawa towaru.

§ 19.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy, dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 20.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 22) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 28).

VII. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy.

§ 21.

Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składów sprzedawcy, powinien on wskazać jako miejsce wydania towaru magazyn położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony, a jeżeli w tej miejscowości nie posiada magazynów, powinien wskazać nabywcy w miarę możliwości magazyn położony najbliżej.

§ 22.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania co najmniej na dwa dni przed terminem dla nabywców miejscowych i na pięć dni — dla nabywców zamiejscowych.

W zawiadomieniu wskazać należy skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 23.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania swego przedstawiciela wraz z dostarczonym przez siebie środkiem transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania towaru.

§ 24.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należyłą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 25.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie, sprzedawca może wysłać towar.

VIII. Wysyłka towaru.

§ 26.

1. Gdy przewidziano wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki towarowej lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 27.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają dostawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt odbiorcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 24 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 28.

1. O dokonanej wysyłce towaru sprzedawca zawiadomi pisemnie nabywcę w dniu wysyłki, a w ciągu następnych 3 dni prześle mu fakturę. Zawiadomienie powinno obejmować adres pod jakim towar wysłano, datę załadowania, numer wagonu, numer listu przewozowego, rodzaj i ilość

towaru, powołanie się na zamówienie, lub dyspozycję wysyłkową.

2. Do zawiadomienia należy dołączyć, jeżeli towar był uprzednio poddany badaniu technicznemu, odpis sporządzonego przez komisję protokołu oraz certyfikat jakościowy, jeżeli był on przewidziany w umowie lub zamówieniu.

§ 29.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu — niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 30.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 31.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu czterech dni od daty sporządzenia.

§ 32.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 33.

W przypadku gdy wysyłka towaru nastąpić ma innym środkiem transportowym niż koleją, stosuje się odpowiednio przepisy § 26 — § 32 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

IX. Braki i wady towaru.

§ 34.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnienie przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- e) podpisy osób wymienionych pod a).

3. W odniesieniu do towaru, który był uprzednio poddany badaniu technicznemu przepisy ust. 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy przedmiotem zarzutów są braki lub wady, które mogły powstać po dokonanych badaniach.

4. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając wady istotne, które czynią towar dla niego bezużytecznym, towar zostanie poddany ekspertyzie.

Przepisy § 38 i § 39 stosuje się odpowiednio.

5. W przypadku, gdy wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 35.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu siedmiu dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie

stwierdzenia braków ilościowych, lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby ściśle fachowej ekspertyzy — przy udziale biegłego.

O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. W odniesieniu do towaru, który przed wysyłką był poddany badaniu technicznemu przepisy ust. 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy braki i wady mogły powstać po dokonanych badaniach, bądź są skutkiem niewłaściwego opakowania lub załadowania.

3. Jeżeli braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ustępie 1 liczy się od dnia ich ujawnienia. Termin ten liczy się również od dnia ujawnienia braków lub wad, jeżeli z powodu specyficznych właściwości danego obrotu, nie mogły one być ujawnione przy odbiorze.

4. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 34 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy uczynić wzmiankę, czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego, jeżeli był wzywany.

§ 36.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go, w terminie przewidzianym w § 35 w drodze telegraficznej, lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Jeżeli sprzedawca zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych trzech dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 37.

Przepisy §§ 35 i 36 stosuje się odpowiednio w przypadku gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 38.

1. W razie niezgodnienia stanowisk, w przedmiocie wad towaru, towar zostanie poddany ekspertyzie przez biegłego wskazanego na wniosek stron przez odpowiedni zakład lub laboratorium jednej z wyższych szkół.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniem towaru.

§ 39.

W razie stwierdzenia w drodze ekspertyzy, iż towar posiada wady istotne, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo zażądać dostarczenia innego towaru, albo wystąpić o przyznanie mu prawa odstąpienia od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej wartości nadesłanego towaru.

§ 40.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ustępie 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 41.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonywane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysyłany.

Załącznik Nr 22 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY

ARTYKUŁÓW GUMOWYCH I TWORZYW SZTUCZNYCH

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia — obowiązany jest on co najmniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem kwartału kalendarzowego, w którym dostawa następuje, nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- oznaczenie zamówionego towaru według przyjętej w obrocie nomenklatury, z powołaniem pozycji wykazów towarów lub cenników, jeżeli są one znane nabywcy; z podaniem wzorów, deseni itp. (jeżeli nabywcy służy prawo ich oznaczenia), rysunków, planów, projektów itp. (jeżeli są one niezbędne dla wykonania przedmiotu dostawy),
- terminy dostaw oraz ilości i rodzaje towaru, który w tych terminach ma być dostarczony,
- oświadczenie czy dostawa ma być poprzedzona badaniem technicznym, czy też nabywca żąda jedynie certyfikatu jakościowego danego towaru,
- przy towarach reglamentowanych datę i numer przydziału,
- bliższe wymogi odnośnie opakowania.

§ 2.

W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub umowie, sprzedawca może wystąpić we właściwym trybie o przyznanie prawa odstąpienia od umowy, lub jej zmiany.

Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wysła towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władz, lub umowy stron, uwzględniając przy tym w miarę możliwości sezonowe potrzeby odbiorcy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wysła nabywcy protokołu rozbieżności w ciągu 7 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega, lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy sprawy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy, lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności, lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec niebudzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może bądź w samym zamówieniu lub co najmniej na 1 miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy dyspozycję wysyłkową zawierającą następujące dane:

- nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną,
- miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową.

- czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- komu należy awizować wysyłkę,
- na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- powołanie się na datę i nr zamówienia, jeżeli było składane.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wysła towar pod adresem nabywcy.

II. Ocena i rozliczenie

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru wg cenników, a w ich braku wg zasad ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 7.

Towary powinny odpowiadać polskim normom (PN) a w ich braku warunkom klasyfikacyjnym opartym na odnośnych zarządzeniach, lub umowie stron.

IV. Badanie techniczne towaru

§ 8.

Zastrzeżone w zarządzeniu władzy, umowie, lub zamówieniu badanie techniczne towaru dokonywane jest w zakładzie wytwórczym sprzedawcy przez komisję składającą się z przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

§ 9.

1. Sprzedawca obowiązany jest zawiadomić nabywcę, że towar jest przygotowany do badania technicznego i wskazać miejsce, w którym badanie to ma być przeprowadzone.

2. Przeprowadzenie czynności badania technicznego powinno nastąpić w ciągu 14 dni od daty zawiadomienia przewidzianego w p. 1. W razie nieprzystąpienia przez nabywcę do badania lub nieukończenia przez komisję jej czynności w powyższym terminie sprzedawca może wysłać towar wraz z poświadczonym odpisem protokołu technicznej kontroli fabrycznej.

§ 10.

Dokonując badania komisja sprawdza zgodność wszystkich cech towaru z danymi umowy, lub zamówienia oraz czy towar odpowiada ustalonym lub przyjętym między stronami warunkom klasyfikacji i kwalifikacji towarów i z czynności swych sporządza protokół.

§ 11.

1. W razie niemożności spisania zgodnego protokołu, strony przekażą próbkę towaru do głównego Instytutu Chemii Przemysłowej w Warszawie lub do Politechniki Łódzkiej Pracowni Kauczuków i Mas Plastycznych celem wydania orzeczenia.

2. Jeżeli orzeczenie stwierdzi, że towar odpowiada warunkom technicznym, nabywca ponosi koszty związane z badaniem.

§ 12.

1. W razie stwierdzenia, że towar posiada wady, które dadzą się usunąć, nabywca może żądać ich usunięcia i w tym celu wyznaczyć sprzedawcy odpowiedni termin, z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie powyższego terminu odstąpi od umowy.

2. Gdy ustalone wady nie dają się usunąć i z protokołu badania lub orzeczenia rozjemczego wynika, że towar nie odpowiada warunkom umowy, normom lub ustalonym w zarządzeniu lub umowie warunkom klasyfikacji i kwalifikacji, nabywcy służy prawo odstąpienia od umowy.

3. O odstąpieniu od umowy każda ze stron obowiązana jest niezwłocznie zawiadomić swoją jednostkę zwierzchnią bądź władzę, której podlega, lub przez którą jest nadzorowana.

V. Opakowanie

§ 13.

Towar jest dostarczany:

- 1) luzem (opony samochodowe, skórguma),
- 2) w opakowaniu
  - a) bezpośrednim (prezerwatywy, gruszki, galanteria itp.),
  - b) pośrednim (duże kartony, wonki, skrzynie).

§ 14.

Nabywca może w umowie, lub zamówieniu zażądać opakowania specjalnego. Koszty opakowania specjalnego ponosi nabywca.

§ 15.

Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 90 dni od daty otrzymania towaru.

§ 16.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 15 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie, wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

3. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiszczyć sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 17.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 18.

Jeżeli umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, w razie opóźnienia w nadeśłaniu, lub dostarczeniu opakowania niewłaściwego, sprzedawca może, jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru, nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy.

Jeżeli nabycie tego rodzaju opakowania okaże się niemożliwe, sprzedawca może wstrzymać wysyłkę zawiadamiając o tym nabywcę telegraficznie.

VI. Dostawa towaru

§ 19.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 20.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 22) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu. (§ 28).

VII. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy

§ 21.

Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składów sprzedawcy, powinien on wskazać jako miejsce wydania towaru skład położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony, a jeżeli w tej miejscowości nie posiada składów, powinien wskazać nabywcy w miarę możliwości skład położony najbliżej.

§ 22.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania co najmniej na dwa dni przed terminem dla nabywców miejscowych i na pięć dni — dla nabywców zamiejscowych.

W zawiadomieniu wskazać należy skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 23.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania swego przedstawiciela wraz z dostarczoną przez siebie środkami transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania towaru.

§ 24.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 25.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie, sprzedawca może wysłać towar.

VIII. Wysyłka towaru

§ 26.

1. Gdy przewidziano wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki towarowej, lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 27.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają dostawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt odbiorcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 24 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 28.

1. O dokonanej wysyłce towaru sprzedawca zawiadomi pisemnie nabywcę w dniu wysyłki, a w ciągu następnych 3 dni prześle mu fakturę. Zawiadomienie winno obejmować adres, pod jakim towar wysłano, datę załadowania, numer wagonu, numer listu przewozowego, rodzaj i ilość towaru, powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową.

2. Do zawiadomienia należy dołączyć, jeżeli towar był uprzednio poddany badaniu technicznemu, odpis sporządzonego przez komisję protokołu oraz certyfikat jakościowy, jeżeli był on przewidziany w umowie lub zamówieniu.

§ 29.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu — niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 30.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 31.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru żądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy.

Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywcę prześle do wiadomości sprzedawcy w ciągu czterech dni od daty sporządzenia.

§ 32.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 33.

Gdy wysyłka towaru ma nastąpić innym środkiem transportowym niż koleją, stosuje się odpowiednie przepisy § 26 — § 32 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

IX. Braki i wady towaru

§ 34.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- e) podpisy osób wymienionych pod a).

3. W odniesieniu do towaru, który był uprzednio poddany badaniu technicznemu przepisy ust. 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy przedmiotem zarzutów są braki lub wady, które mogły powstać po dokonanych badaniach.

4. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru zarzucając wady istotne, które czynią dla niego towar bezużytecznym, próbka towaru zostanie przesłana do Głównego Instytutu Chemii Przemysłowej w Warszawie lub do Politechniki Łódzkiej Pracowni Kauczuków i Mas Plastycznych. Przepisy § 38 i § 39 stosuje się odpowiednio.

5. Gdy wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 35.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu czterech dni od daty otrzymania zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby ściśle fachowej ekspertyzy — przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. W odniesieniu do towaru, który przed wysyłką był poddany badaniu technicznemu przepisy ust. 1 mają zastosowanie tylko wówczas, gdy braki i wady mogły powstać po dokonanych badaniach, bądź są skutkiem niewłaściwego opakowania lub załadowania.

3. Jeżeli braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ustępie 1 liczy się od dnia ich ujawnienia. Termin ten liczy się również od dnia ujawnienia braków lub wad, jeżeli z powodu specyficznych właściwości danego obrotu nie mogły one być ujawnione przy odbiorze.

4. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 34 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy uczynić zmianę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego, jeżeli był wzywany.

§ 36.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go w terminie przewidzianym w § 35 w drodze telegraficznej, lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Jeżeli sprzedawca zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych trzech dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 37.

Przepisy § 35 i § 36 stosuje się odpowiednio w przypadku gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 38.

1. W razie niezgodnienia stanowisk w przedmiocie wad towaru, próbki zakwestionowanego towaru nabywca przesyła do Głównego Instytutu Chemii Przemysłowej w Warszawie lub do Politechniki Łódzkiej Pracowni Kauczuków i Mas Plastycznych celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniem towaru.

§ 39.

W razie stwierdzenia przez jedną z instytucji wymienionych w § 38, iż towar posiada wady istotne, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo zażądać dostarczenia innego towaru albo odstąpić od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej wartości nadesłanego towaru.

§ 40.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowywaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ustępie 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 41.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonywane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

Załącznik Nr 23 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY TOWARÓW PRODUKOWANYCH PRZEZ PRZEMYSŁ PAPIERNICZY

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej przedmiot i termin świadczenia — obowiązany jest on co najmniej na 2 miesiące przed początkiem kwartału kalendarzowego, w którym dostawa ma nastąpić, nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- a) oznaczenie gatunku towaru według przyjętej w obrocie nomenklatury (w miarę możliwości z podaniem pozycji cennika) z powołaniem formatu, gramatury, koloru itp. warunków potrzebnych dla wykonania dostawy,
- b) terminy dostaw oraz ilość i rodzaj towaru, który w tych terminach ma być dostarczony,
- c) cel, na jaki towar jest przeznaczony,
- d) ewentualne żądania co do rodzaju opakowania,
- e) przy towarach reglamentowanych — datę i numer przydziału.

§ 2.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub w umowie, sprzedawca wystąpi o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wyśle towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle protokołu rozbieżności w ciągu 14 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy priorytetów gospodarczych.

W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy, wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub z umowy, i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może bądź w samym zamówieniu lub na 1 miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać dyspozycję wysyłkową zawierającą następujące dane:

- a) nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres.
- b) sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną.
- c) miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową.
- d) czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- e) komu należy awizować wysyłkę.
- f) na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek.
- g) miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- h) powołanie się na datę i numer zamówienia.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wyśle towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według cenników, a w ich braku według zasad, ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco wagon stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 7.

O ile zarządzenie władzy lub umowa nie przewidują inaczej, dostarczony towar winien odpowiadać normom PKN, a w ich braku — ogólnym standartom ustalonym przez właściwe władze.

IV. Opakowanie

§ 8.

1. Towar dostarczany jest w opakowaniu podstawowym (fabrycznym) lub wysyłkowym bezzwrotnym, jeżeli nabywca w umowie lub zamówieniu nie zażądał opakowania specjalnego.

2. Koszty opakowania specjalnego ponosi nabywca.

§ 9.

Opakowanie podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca przesyła do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 14 dni od daty otrzymania towaru.

§ 10.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 9 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 1% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

3. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 11.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 12.

Gdy umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, wówczas w razie opóźnienia w nadesłaniu lub dostarczenia opakowania niewłaściwego, sprzedawca może — jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru — nabyć potrzebne opakowanie na rachunek nabywcy.

V. Dostawa towaru

§ 13.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 14.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 18) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 22).

§ 15.

Przy dostawie poszczególnych partii towaru dopuszczalne są następujące odchylenia od ilości przewidzianej w zarządzeniu władzy, unowie lub zamówieniu:

- a) przy dostawie wytworów w ilości do 2000 kg — 15%
przy dostawie wytworów w ilości od 2000 do 5000 kg — 10%
przy dostawie wytworów w ilości od 5000 do 10000 kg — 8%
przy dostawie wytworów w ilości ponad 10000 kg 6%
- b) przy dostawie przetworów bez względu na ilość — 10%

Przy wytworach i przetworach reglamentowanych standardowego gatunku o znormalizowanych formatach i gramaturze dopuszczalne są wyżej wymienione odchylenia zmniejszone o 50%.

Niedobory lub nadwyżki w poszczególnych partiach muszą być wyrównane przy następnych w ten sposób, aby ogólna dostarczona ilość towaru odpowiadała ilości przewidzianej w zarządzeniu władzy lub umowie.

§ 16.

Na każdą dostarczoną partię papierów i bibułek sprzedawca doręczy nabywcy lub jednostce gospodarczej, dla której towar jest przeznaczony, po 3 wzory handlowe z każdego wysłanego gatunku i gramatury.

Wzory handlowe wykonane będą w formacie 297×420 mm i złożone 2 razy na format 148×210 mm.

Na jednym z arkuszy (pierwszym) winien się znaleźć opis papieru na etykiecie umieszczonej u góry z lewej strony. Etykieta winna być umieszczona tak, aby z dwóch stron został mały margines.

Wzory handlowe winny być zaopatrzone w następujące napisy: nazwa nabywcy lub jednostki gospodarczej, której towar wysłano (ewent. w skrócie), numer i data zamówienia i dyspozycji wysyłkowej nabywcy, po czym następuje opis papieru, np. piśmienny 7 kł. sat. format, gramatura i data wysyłki wzoru. Wzory papierów rolowych sprzedawca wysyłać będzie w tej samej ilości i tym samym formacie.

Wzory kartonów i tektur będą wykonywane i wysyłane w formacie 148 × 210 mm.

Wzory handlowe dostarczane będą nabywcy bezpłatnie.

VI. Wydanie towaru ze składu

§ 17.

1. Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składu sprzedawcy, powinien on wskazać jako miejsce wydania skład położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej samej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże nabywcy skład położony najbliżej.

§ 18.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania co najmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 19.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczoną przez siebie środkami transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie fachowe wiadomości i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 20.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, a towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 21.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. Jeżeli przedstawiciel nabywcy nie zgłosi się w odpowiednim terminie (§ 19) dla zabrania towaru, sprzedawca ma prawo wykonać dostawę w drodze wysyłki.

VII. Wysyłka towaru

§ 22.

1. Gdy przewidziano dostawę przez wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby również i przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 23.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Przepis § 20 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

3. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt nabywcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

§ 24.

O dokonaniu wysyłki sprzedawca wysła najpóźniej następnego dnia nabywcy, jak i odbierającej jednostce gospodarczej, zawiadomienie pisemne zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (numer i da-

ta), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, numer wagonu, numer listu przewozowego oraz dane co do rodzaju i ilości załadowanego towaru.

§ 25.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 26.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 27.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 28.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 29.

Gdy wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją stosuje się odpowiednio przepisy §§ 22 — 28 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

VIII. Braki i wady towaru

§ 30.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- imię, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- opis stwierdzonego stanu faktycznego (przy dostawach papieru, kartonu itp. wskazać również gramaturę),
- opis sposobu zabezpieczenia towaru — jeżeli tego dokonano,
- datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- podpisy osób wymienionych pod a).

3. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając wady istotne, wówczas strony zabezpieczą towar i wezwą biegłego.

4. Gdy orzeczenie biegłego nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy oraz poniesie koszty wezwania biegłego.

§ 31.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 4 dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości — przy udziale biegłego.

O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 30 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny — należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego — jeżeli był używany.

§ 32

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go w terminie przewidzianym w § 31 ust. 1 w drodze telegraficznej lub telefonicznej o stwierdzeniu braków ilościowych lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych 3 dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 33.

Gdy braki ilościowe lub wady towaru były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbieraniu towaru ze składu sprzedawcy bądź przy otrzymaniu towaru dostarczonego przez wysyłkę, stosuje się odpowiednio przepisy §§ 31 i 32, przy czym termin 4-dniowy przewidziany w § 31 ust. 1 liczy się od dnia ujawnienia braków ilościowych lub wad towaru.

§ 34.

W przypadku stwierdzenia przez sprzedawcę lub na podstawie opinii biegłego wad istotnych, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo zażądać dostarczenia innego towaru, albo wystąpić o przyznanie mu prawa odstąpienia od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

§ 35.

Jeżeli wady istotne zostały ujawnione po rozpoczęciu cięcia lub drukowania papieru, nabywca obowiązany jest niezwłocznie wstrzymać dalsze użytkowanie papieru. W razie gdy użytkował on lub zniszczył więcej niż 5% zakwestionowanej partii papieru, wówczas odpowiedzialność sprzedawcy za wady istotne ogranicza się do ilości pozostałej w stanie nienaruszonym.

§ 36.

1. Otrzymany, a postawiony do dyspozycji sprzedawcy towar, nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni i postąpić z towarem stosownie do poleceń sprzedawcy. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ust. 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 37.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

Załącznik Nr 24 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY CUKRU BIAŁEGO I RAFINADY

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa stron przewidują, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej przedmiot i termin świadczenia — obowiązany jest on do dnia 25 miesiąca poprzedzającego miesiąc kalendarzowy, w którym dostawa ma być wykonana, nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- oznaczenie rodzaju i gatunku,
- terminy dostaw oraz ilości towaru poszczególnych rodzajów i gatunków, które w tych terminach mają być dostarczone,
- cel, na jaki towar jest przeznaczony,
- przy towarach reglamentowanych — datę i numer przydziału,
- ewentualne żądanie co do opakowania ze wskazaniem jego rodzaju.

§ 2.

1. W razie nienadestania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub w umowie, sprzedawca wystąpi o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wyśle towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządził i nie wysłał protokołu rozbieżności w ciągu trzech dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu pięciu dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub z umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może w samym zamówieniu lub na dziesięć dni przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać dyspozycję wysyłkową zawierającą następujące dane:

- nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- sposób wysyłki, jeżeli nie następuje koleją,
- miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- komu należy awizować wysyłkę,
- na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- powołanie się na datę i numer zamówienia.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wyśle towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie

§ 5.

Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według cenników, ustalonych przez właściwe władze.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 7.

Towar powinien odpowiadać ustalonym standartom, o ile zarządzenie władzy lub umowa nie przewidują specjalnych warunków. W braku standartów sprzedawca dostarczy towar przyjęty w obrocie cukrowniczym.

§ 8.

Cukier biały nie może zawierać zlepków zabarwionych, żadnych mechanicznych zanieczyszczeń i domieszek, ani też obcych zapachów i powinien odpowiadać następującym normom:

Polaryzacja	≥ 99,7
Wilgoć	≤ 0,05
Zabarwienie	≤ 2 Stammera
Inwert	≤ 0,05 %

IV. Opakowanie

§ 9.

Towar dostarcza się w opakowaniu podstawowym (fabrycznym), którym jest:

- dla cukru kryształu białego i rafinowanego oraz dla cukru rafinowanego — pudru — torby papierowe wielowarstwowe (od 3 do 5 warstw) zawierające po 50 kg netto cukru,
- dla cukru rafinowanego kostki — kartony lub skrzynie.

§ 10.

Towar dostarcza się w opakowaniu innym aniżeli wymienione w § 9 tylko na żądanie nabywcy, który też ponosi koszt zażądane opakowania specjalnego.

§ 11.

1. Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 30 dni od daty otrzymania towaru. Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

2. W razie niezwrócenia w powyższym terminie opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 2% wartości niezwróconego opakowania.

3. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

4. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 12.

Gdy umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, wówczas w razie opóźnienia w nadesłaniu lub dostarczeniu opakowania niewłaściwego sprzedawca może, jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru, nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy.

V. Dostawa towaru

§ 13.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowienia umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 14.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 16) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 21).

VI. Wydanie towaru ze składu

§ 15.

Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpi ma ze składu, sprzedawca powinien wskazać jako miejsce wydania skład położony najbliżej zakładu nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

§ 16.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania co najmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład lub składnicę przy kolei, z której wydanie nastąpi.

§ 17.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczonym przez siebie środkiem transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie fachowe wiadomości i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 18.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, a w przypadkach przewidzianych w § 10 — towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 19.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie, sprzedawca ma prawo wysłać towar pod adresem nabywcy.

VII. Wysyłka towaru

§ 20.

1. Gdy przewidziano dostawę przez wysyłkę towaru koleją, dokonuje się wysyłki kryształu w ładunkach pełnowagonowych, a rafinady w ładunkach od 5 ton.

2. Na żądanie nabywcy wysyłka może nastąpić w ładunkach mniejszych, z tym, że obciąży go wynikiła z tego tytułu nadwyżka kosztów.

§ 21.

1. Wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy podać ilość załadowanych worków, toreb lub skrzyń, ilość założonych na stacji załadowania plomb sprzedawcy i kolei oraz zażądać przeważenia i przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 22.

1. Załadowanie towaru do wagonu odbywa się w obecności komisji, w skład której wchodzi:

- przedstawiciel czynnika społecznego,
- przedstawiciel cukrowni, z której towar jest wysyłany,
- magazynier sprzedawcy,
- przedstawiciel kolei.

2. Komisja sprawdzi przed przystąpieniem do załadowania, czy wagon nadaje się do przewozu cukru (kryształu, rafinady) i czy znajduje się w odpowiednim stanie technicznym, dającym należyte zabezpieczenie towaru w drodze przed zepsuciem (zacieki itp.) lub ubytkiem (zamknięcie okienek od wewnątrz itp.), czy cukier jest należycie opakowany, a następnie dopilnuje dokonania przez sprzedawcę załadowania z należytą starannością.

§ 23.

1. Po dokonanych załadowaniach w obecności komisji zostaną założone przez sprzedawcę i przez przedstawiciela kolei plomby na uchwytych przy drzwiach wagonu oraz na rolkach u dolnej części drzwi wagonu.

2. Z dokonanych czynności komisja spisze protokół, w którym stwierdzi rodzaj i ilość załadowanego towaru (worków, toreb, skrzyń), stan opakowania i ilość założonych plomb oraz sposób dokonania załadowania.

§ 24

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Jeżeli towar nie jest objęty polisą obrotową, sprzedawca obowiązany jest na żądanie nabywcy, ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt odbiorcy i przelać mu polisę ubezpieczeniową.

§ 25.

1. O dokonaniu wysyłki sprzedawca wyśle najpóźniej następnego dnia do nabywcy, i do odbierającej jednostki gospodarczej, zawiadomienie pisemne zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (numer i data), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, numer wagonu, numer listu przewozowego oraz dane co do rodzaju i ilości załadowanego towaru.

2. Do zawiadomienia należy dołączyć odpis protokołu załadowania (§ 23 ust. 2).

§ 26.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 27.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 28.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności, niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 29.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 30.

W przypadku, gdy wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednio przepisy § 20 — § 29 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

VIII. Braki i wady towaru

§ 31.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) odpis stwierdzonego stanu faktycznego oddzielnie w odniesieniu do każdej poszczegółnej sztuki opakowania,
- d) opis sposobu pobrania próbek oraz ich zabezpieczenia,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

3. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru zarzucając wady istotne, strony pobiorą próbki i prześlą je do badania. Przepisy § 35—36 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku, gdy wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 32

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 4 dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości — przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. Gdy braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ust. 1 liczy się od dnia ich ujawnienia.

3. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 31 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny — należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego — jeżeli był wzywany.

§ 33.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go, w terminie przewidzianym w § 32 w drodze telegraficznej lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wystąpić mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych trzech dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 34.

Przepisy § 32 i § 33 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy wydawaniu.

§ 35.

1. Pobrane przy sporządzeniu protokołu próbki nabywca przesyła do Głównego Instytutu Przemysłu Rolnego i Spożywczego celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniem.

§ 36.

Jeżeli Główny Instytut Przemysłu Rolnego i Spożywczego stwierdzi wady istotne, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo zażądać dostarczenia innego towaru, albo też odstąpić od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

§ 37.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ust. 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 38.

Czynności, przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

Załącznik Nr 25 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

**OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY
SOLI JADALNEJ, BYDŁEJ I PRZEMYSŁOWEJ**

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Dostawa soli jadalnej i bydłej dokonywana jest w ilościach i terminach ustalonych w zarządzeniu władzy lub w umowie stron.

2. Jeżeli w zarządzeniu władzy lub w umowie o dostawę soli przemysłowej przewidziane jest, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia, obowiązany jest on co najmniej na 15 dni przed miesiącem kalendarzowym, w ciągu którego w myśl zarządzenia władzy lub umowy ma nastąpić dostawa, nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

3. Zamówienie powinno określać:

- o) Zamówienie powinno określać:
- a) oznaczenie rodzaju soli według nomenklatury cennika,
- b) terminy dostaw oraz ilości i rodzaje soli, która w tych terminach ma być dostarczona,
- c) cel, na jaki sól jest przeznaczona,
- d) ewent. ządania co do opakowania specjalnego ze wskazaniem jego rodzaju.

§ 2.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub w umowie, sprzedawca prześle sól przemysłową tego rodzaju, jaki był dotychczas wysyłany nabywcy.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wysłał towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle protokołu rozbieżności w ciągu 7 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia, każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej, uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy — wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub z umowy — i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania, strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może w samym zamówieniu lub na 7 dni przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać dyspozycję wysłkową zawierającą następujące dane:

- a) nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- b) sposób wysyłki, jeżeli nie następuje koleją,
- c) miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu, zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewent. wskazać bocznice kolejową,
- d) czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- e) komu należy awizować wysyłkę,
- f) na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- g) miejsce płatności, bank, konto, ewent. tytuł budżetowy,
- h) powołanie się na datę i numer zamówienia.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wyśle towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie

25.

Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według cenników, ustalonych przez właściwe władze.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i w trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 7.

Sól powinna co do jakości odpowiadać normom technicznym, ustalonym przez Ministerstwo Górnictwa, o ile zarządzenie władzy lub umowa nie przewiduje specjalnych warunków technicznych.

IV. Opakowanie

8.

1. Sól dostarczana jest w workach papierowych, znormalizowanych, zawierających 50 kg netto soli (opakowanie podstawowe) — z wyjątkiem soli przemysłowej, którą przesyła się luzem, jeżeli nabywca nie żądał opakowania.

2. Na żądanie nabywcy i na jego koszt sól będzie przesłana w specjalnym opakowaniu.

§ 9.

1. Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 30 dni od daty otrzymania towaru.

2. W razie niezwrócenia w powyższym terminie opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 2% wartości niezwróconego opakowania.

3. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie, wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

4. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiszczyć sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 10.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 11.

Gdy umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, wówczas — w razie opóźnienia w nadesłaniu lub dostarczenia opakowania niewłaściwego — sprzedawca może, jeżeli wymaga tego bezpieczeństwa towaru — nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy.

V. Dostawa towaru

§ 12.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 13.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 15), lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 20).

VI. Wydanie towaru ze składu

§ 14.

Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składu, sprzedawca powinien wskazać jako miejsce wydania skład położony możliwie najbliżej zakładu nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

§ 15.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania co najmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 16.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 12 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczonym przez siebie środkiem transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie fachowe wiadomości i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 17.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony — z wyjątkiem soli przemysłowej przesyłanej luzem zgodnie z § 9 ust. 1.

§ 18.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie, sprzedawca może wysłać towar na adres nabywcy.

VII. Wysyłka towaru

§ 19.

1. Gdy umowa przewiduje dostawę przez wysyłkę towaru koleją, dokonuje się jej w ładunkach pełnowagowych (15 ton soli jadalnej i przemysłowej lub 10 ton soli bydłowej), a na żądanie nabywcy wysyłka może nastąpić w ładunkach mniejszych z tym, że obciąży go wynika z tego tytułu nadwyżka kosztów transportu.

2. Przepis § 17 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 20.

1. Wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby również i przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 21.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt odbiorcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

§ 22.

1. Najpóźniej następnego dnia po wysłaniu towaru sprzedawca przesyła nabywcy rachunek — zawierający powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (numer i data), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, numer wagonu, numer listu przewozowego oraz rodzaj i ilość załadowanego towaru.

2. Odpis rachunku zostanie przesłany jednostce gospodarczej, na której adres towar był wysłany, a jeżeli jednostka ta zgodnie z dyspozycją wysyłkową ma otrzymać rachunek, odpis zostanie przesłany nabywcy.

§ 23.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 24.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty, spowodowane opóźnieniem wyładowania, obciążają nabywcę.

§ 25.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu, zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności, niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewent. roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu, sporządzonego przez kolej, nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 26.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty, niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 27.

Jeżeli wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednie przepisy § 19 — § 26, z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego zakładu lub magazynu.

VIII. Braki i wady towaru.

§ 28.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu, sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2) Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów, zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu pobierania próbek oraz ich zabezpieczenia, jeżeli zostały pobrane,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

3. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając wady istotne, strony pobiorą próbki i prześlą je do badania. Przepisy §§ 32 i 33 stosuje się odpowiednio.

4. Jeżeli wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 29.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 4 dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości — przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy, znajdujący się w miejscu odebrania towaru, i wezwie do udziału w tej czynności.

2. Gdy braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ust. 1 liczy się od dnia ich ujawnienia.

3. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 28 ust. 2, z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny — należy uczynić wzmiankę, czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego, jeżeli był wzywany.

§ 30.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go, w terminie przewidzianym w § 29 w drodze telegraficznej lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych 3 dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 31.

Przepisy § 29 i § 30 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 32.

1. Pobrane przy sporządzeniu protokołu próbki nabywca przesyła bądź do Instytutu Chemii Przemysłowej, bądź do Państwowego Zakładu Higieny, bądź do laboratorium szkoły wyższej celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutu nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniami.

§ 33.

W przypadku stwierdzenia w drodze badań przewidzianych w § 32 wad istotnych, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i zażądać dostarczenia innego towaru, lub też odstąpić od umowy. W innych przypadkach nabywca może zażądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

§ 34.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ust. 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

§ 35.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

Załącznik Nr 26 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY ZBÓŻ I PRZETWORÓW ZBOZOWYCH

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa.

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa stron przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej przedmiot i termin świadczenia — obowiązany jest on co najmniej na 35 dni przed miesiącem, w którym ma nastąpić dostawa, nadesłać pisemne lub telefoniczne — z pisemnym potwierdzeniem — zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- ilość, jakość i rodzaj towaru według nomenklatury przyjętej w obrocie,
- okres dostaw oraz ilości towaru poszczególnego rodzaju i jakości, które w tych terminach mają być dostarczone,
- przy towarach reglamentowanych datę i nr przydziału.

§ 2.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub w umowie, sprzedawca może wystąpić o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wysła towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządził i nie wysłał protokołu rozbieżności w ciągu 7 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 14 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeżeli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy, wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub z umowy, i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może bądź w samym zamówieniu, bądź najpóźniej na 10 dni przed miesiącem, w którym ma nastąpić dostawa, nadesłać dyspozycję wysyłkową zawierającą następujące dane:

- nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- sposób wysyłki, jeżeli nie następuje koleja,
- miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocnicę kolejową,
- czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- komu należy awizować wysyłkę,
- na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- powołanie się na datę i numer zamówienia,
- ewentualne oświadczenie czy i na jaką ilość nabywca dostarczy własne opakowanie.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wysła towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według zasad ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i w trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 7.

O ile w zarządzeniu władz lub umowie nie określono jakości towaru, obowiązują:

- dla zbóż — zatwierdzone przez właściwe władze na dany okres gospodarczy normy jakościowe (standardy),

- b) dla przetworów zbożowych i pasz — zatwierdzone przez Ministerstwo Handlu Wewnętrznego urzędowe normy przemiałowe i jakościowe.

§ 8.

Gdy zarządzeniem władz lub umową przewidziano podstawę na podstawie:

- a) ciężaru objętościowego ziarna — obowiązuje waga jednego litra wyrażona w gramach na wadze hektolitrowej,
- b) próby lub próby typowej dla porównania z dostarczonym towarem — miarodajna jest pobrana i zapieczętowana wspólnie przez sprzedawcę i nabywcę próba towaru lub próba typowa przechowana w nienaruszonym stanie przez nabywcę,
- c) określenia pochodzenia gatunku lub odmiany towaru — sprzedawca winien dostarczyć towar z umówionego miejsca produkcji: przy dostawach z określeniem odmiany sprzedawca powinien dostarczyć towar z ostatniego zbioru według umówionej odmiany, przy dostawach według gatunku sprzedawca powinien dostarczyć towar według umówionego gatunku dopuszczonego do obrotu przez właściwe władze.

IV. Opakowanie

§ 9.

1. O ile w zarządzeniu władzy, umowie lub zamówieniu nie przewidziano inaczej, zboża i pasze dostarczane są luzem.

2. Koszt desek zestawnych dostarczonych przez sprzedawcę, a niezwróconych w ciągu 14 dni od daty otrzymania towaru, jeżeli zwrot następuje przesyłką drobnicową, a w ciągu 2 miesięcy, jeżeli zwrot następuje w ładunkach pełnowagonowych, albo zwróconych w stanie zniszczonym obciąża nabywcę.

§ 10.

1. Jeżeli dostawa ma być dokonana w opakowaniu nabywcy, obowiązany jest on wysłać je w ciągu trzech dni od dnia zawiadomienia go przez sprzedawcę, pod jakim adresem ma być opakowanie wysłane. Koszty przewozu ponosi nabywca towaru. O dniu wysyłki opakowania nabywca obowiązany jest zawiadomić sprzedawcę najpóźniej na drugi dzień.

2. Jeżeli opakowanie nie nadejdzie w ciągu 8 dni od dnia otrzymania przez sprzedawcę dyspozycji wysyłkowej lub nadejdzie w stanie nie nadającym się do użytku, sprzedawca może załadować towar luzem. O ile właściwość towaru wymaga wysyłki w opakowaniu, sprzedawca może zakupić lub wypożyczyć niezbędne opakowanie na koszt nabywcy.

§ 11.

Opakowanie sprzedawcy, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca przesyła do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 28 dni od daty otrzymania towaru.

§ 12.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 11 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 2% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

3. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 13.

Nabywca obowiązany jest każdorazowo zawiadamiać sprzedawcę o dacie zwrotu, rodzaju i ilości opakowania najpóźniej na drugi dzień po jego nadaniu do przewozu.

§ 14.

Przy ustalaniu braków ilościowych i wad jakościowych opakowania dostarczonego przez nabywcę (§ 10) lub zwróconego sprzedawcy (§ 12) stosuje się odpowiednio przepisy §§ 36 — 38.

§ 15.

Nabywca odpowiada za zepsucie lub zniszczenie opakowania i w równej mierze odpowiada sprzedawca za opakowanie nabywcy (§ 10).

§ 16.

Reperacji worków dokonują właściciele worków na własny koszt.

V. Dostawa towaru

§ 17.

W zależności od zarządzenia władzy lub umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru z zakładu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 18.

1. Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli przed jego upływem sprzedawca:

- a) przygotował towar do wydania ze składu (§ 22),
- b) wydał towar przewoźnikowi do przewozu (§ 26).

2. Gdy przewidziano, że dostawa towaru ma nastąpić w opakowaniu nabywcy, termin dostawy liczy się od nadejścia opakowania.

§ 19.

Załadowanie towaru powinno nastąpić, gdy dostawę umówiono:

- a) „na składzie“ — w ciągu trzech pierwszych dni bieżących miesiąca realizacji dostawy,
- b) „natychmiast“ — w ciągu 6 pierwszych dni bieżących, a przy ładowaniu na barki — w ciągu 8 pierwszych dni bieżących miesiąca realizacji dostawy,
- c) „bieżąco“ — w ciągu 10 pierwszych dni bieżących, a przy ładowaniu na barki — w ciągu pierwszych 14 dni bieżących miesiąca realizacji dostawy,
- d) „w ciągu miesiąca“ — w ciągu miesiąca realizacji dostawy,
- e) „po otwarciu żeglugi“ — w ciągu 14 dni bieżących od daty urzędowego komunikatu zawiadamiającego o otwarciu żeglugi,
- f) „sukcesywnie“ — w ciągu umówionego okresu czasu mniej więcej w równych partiach, z tym, że wysyłka w ostatnim dniu nie może obejmować więcej niż 40% dostawy przewidzianej na ten okres.

§ 20.

Gdy przewidziano dostawę w partiach miesięcznych, a termin dostawy nie został wyraźnie określony — obowiązuje dostawa bieżąca (§ 19 pkt „c“).

VI. Wydanie towaru ze składu

§ 21.

1. W przypadkach dostawy ze składu — jako miejsce odbioru towaru sprzedawca winien wskazać młyn lub magazyn położony w tej samej miejscowości, gdzie znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże nabywcy skład położony możliwie najbliżej.

§ 22.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania przynajmniej na 5 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 23.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczonym przez siebie środkiem transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie fachowe wiadomości i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 24.

1. Załadowanie towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należyłą starannością a w przypadkach przewidzianych w §§ 11 i 12 — towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 25.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie (§ 28 ust. 1), sprzedawca może wysłać towar.

VII. Wysyłka towaru

§ 26.

1. Gdy przewidziano dostawę przez wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. Sprzedawca przy nadawaniu towaru do przesyłki obowiązany jest wpisać do listu przewozowego potwierdzoną przez wagonowego właściwej Giełdy Zbożowo-Towar., wagę i ilość towaru oraz jakość, rodzaj i ilość opakowania. Powyższe dane służą za podstawę do rozliczenia stron. Waga i ilość stwierdzona przez kolej mają znaczenie wyłączenie do obliczenia kosztów przewozu i określenia ewentualnych roszczeń do kolei z tytułu ubytku w przesyłce z winy kolei.

§ 27

1. W razie niestwierdzenia wagi na stacji załadowania przez wagonowego Giełdy Zboż.-Towar. (§ 26 ust. 2), strony obowiązują wówczas wagą, którą stwierdziła kolej na tej stacji załadowniczej przez ważenie próżnego i pełnego wagonu.

O ile kolej nie przeprowadziła takiego ważenia, podstawą rozliczenia jest waga kolejowa stacji odbiorczej, którą stwierdziła kolej przez ważenie próżnego i pełnego wagonu.

2. Jeżeli przy wysyłce towaru ważono tylko pełny wagon, dla ustalenia rzeczywistej wagi, służącej za podstawę rozliczenia, miarodajna jest waga ustalona na stacji odbiorczej przez ważenie przez kolej próżnego i pełnego wagonu. Obowiązek zażądania ponownego ważenia ciąży na nabywcy, o ile został na czas powiadomiony o nieważeniu próżnego wagonu. W przypadku zaniechania ponownego ważenia wagonu pełnego, miarodajna jest waga uprzednio stwierdzona przez ważenie pełnego wagonu na stacji załadowania oraz pustego po wyładowaniu na stacji odbiorczej. Koszty ponownego ważenia ponosi sprzedawca.

3. Jeżeli na stacji odbiorczej brak jest wagi kolejowej, wskutek czego nie ważono wagonu — miarodajna do rozliczenia jest waga towaru stwierdzona przez wagonowego właściwej Giełdy Zboż.-Towar. na stacji odbiorczej.

§ 28.

1. Zboża i przetwory zbożowe oraz pasze — z wyjątkiem kaszy jaglanej, gryczanej, manny, grysiku kukurydzianego, płatków owsianych i kukurydzianych — będą wysyłane przez sprzedawcę w ładunkach pełnowagonowych.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca może wysłać towar w ilościach mniejszych niż wagonowe i obciążyć nabywcę wynikiem z tego tytułu nadwyżką kosztów. W razie, gdy sprzedawca bez porozumienia z nabywcą wyśle ładunki niepełnowagonowe, obowiązany jest zwrócić mu wynikłe z tego tytułu dodatkowe koszty.

§ 29.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt nabywcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 29 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 30.

O dokonaniu wysyłki sprzedawca wyśle najpóźniej następnego dnia nabywcy, jak i odbierającej jednostce gospodarczej, zawiadomienie pisemne zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (numer i data), adres, na jaki towar wysłano, datę wysyłki, numer wagonu, numer listu przewozowego oraz rodzaj i ilość załadowanego towaru.

§ 31.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 32

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru; Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 33.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 34.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 35.

W przypadku, gdy wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednie przepisy §§ 31—42 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego składu lub magazynu.

VIII. Braki i wady towaru.

§ 36.

1. Braki i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzeniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu pobrania próbek oraz ich zabezpieczenia — jeżeli zostały pobrane,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

3. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru zarzucając wady istotne — strony pobiorą próbki w sposób określony obowiązującymi przepisami, które przesyła do badania do laboratorium Giełdy terenowo właściwej dla siedziby sprzedawcy. Przepisy §§ 40 i 41 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku, gdy wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 37.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki, nabywca powinien przy dostawie zbóż i otręb zbadać towar w wagonie na stacji odbiorczej przed wyładowaniem, najpóźniej do godz. 18 dnia następnego po zawiadomieniu nabywcy przez kolej o nadejściu przesyłki. Przy dostawie głównych przetworów zbożowych (mąki, kasz itp.) nabywca powinien zbadać towar w ciągu 24 godzin po jego wyładowaniu.

2. W razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych, nabywca powinien w powyższych terminach sporządzić protokół i pobrać próbki w myśi obowiązujących przepisów przy udziale próbobiorcy lub biegłego właściwej Giełdy Zboż.-Towar. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy lub eks-

pozyturę znajdującą się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

3. Gdy braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, nabywca zawiadomi o nich sprzedawcę niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu czterech dni od daty ich ujawnienia.

4. Przy sporządzeniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 36 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny — należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego — jeżeli był wzywany.

§ 38.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go w okresie 4 dni od otrzymania towaru o ujawnionych wadach w drodze telegraficznej lub telefonicznej, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych 3 dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 39.

Przepisy § 37 ust. 3 i 4 i § 38 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 40.

1. Pobrane przy sporządzeniu protokołu próby przesłać strony wraz z odpisem protokołu w ciągu 3 dni powszednich od dnia pobrania prób do najbliższej Giełdy Zboż.-Towar. celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniami.

§ 41.

Jeżeli Giełda Zboż.-Towarowa stwierdzi wady istotne, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo zażądać dostarczenia innego towaru, albo też odstąpić od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

§ 42.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 30 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. W szczególności nabywca powinien poczynić wszelkie kroki mające na celu zabezpieczenie praw sprzedawcy w stosunku do przewoźnika i w miarę możliwości wskazać sprzedawcy najlepszy sposób użytkowania zdyskwalifikowanego towaru w miejscu, gdzie on się znajduje.

2. Jeżeli zachodzi obawa, że towar może ulec zepsuciu — nabywca obowiązany jest, w braku odmiennych wskazań sprzedawcy, sprzedać towar na rachunek sprzedawcy przede wszystkim jednostce gospodarki socjalistycznej, która ze względu na swój przedmiot działalności może zdyskwalifikowany towar użytkować. Jeżeli przedsiębiorstwa takiego nie ma w miejscu, gdzie zdyskwalifikowany towar się znajduje, nabywcy służy prawo wyboru stosownego i zgodnego z obowiązującymi przepisami środka, mającego na celu zabezpieczenie towaru przed całkowitym zniszczeniem.

§ 43.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

Załącznik Nr 27 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY MIĘSA WIEPRZOWEGO, WOŁOWEGO, CIEŁĘCEGO I BARANIEGO, WĘDLIN, TŁUSZCZÓW, KONSERW I KOŚCI

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa.

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron. Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa stron przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia — obowiązany jest co najmniej na 1 miesiąc przed ustalonym w zarządzeniu władzy lub umowie terminem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie.

2. Zamówienie powinno określać:

- oznaczenie asortymentu i jakości towaru według nomenklatury przyjętej w obrocie, a jeżeli sprzedawca dostarczył nabywcy cenniki lub wykazy — także pozycję cennika lub wykazu,
- terminy dostaw oraz ilości towaru poszczególnego asortymentu i jakości, które w tych terminach mają być dostarczone,
- ewentualne żądanie co do opakowania ze wskazaniem jego rodzaju.

§ 2.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub umowie, sprzedawca może wysłać towar zwykle dotąd przesyłanego asortymentu i jakości, w przeciwieństwie ilości stosownie do dotychczasowych dostaw, albo też może wystąpić o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wysła towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wysła protokołu rozbieżności w ciągu 7 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 7 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przesyła sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeśli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności, w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy, wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron, wynikających z zarządzenia władzy lub umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może bądź w samym zamówieniu lub co najmniej na 1 miesiąc przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy dyspozycję wysyłkową, zawierającą następujące dane:

- nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną,
- miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,

- d) czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- e) komu należy awizować wysyłkę,
- f) na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- g) miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- h) powołanie się na datę i numer zamówienia — jeżeli było składane.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewidują późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wysłał towar pod adresem nabywcy.

Cena i rozliczenie

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według cenników ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru.

§ 7.

Towary powinny być pełnowartościowe, dopuszczone do obrotu przez nadzór sanitarno-weterynaryjny i przepisowo oznakowane. Nadto powinny odpowiadać następującym warunkom:

A. Mięso świeże, podroby, peklówka i mięso mrożone.

1. Mięso powinno być dobrze wykrwione, nie może mieć nalotów pleśni, plam i zanieczyszczeń.

2. Mięso powinno mieć zapach swoisty, bez obcych naleciałości.

3. Mięso powinno mieć odczyn kwaśny.

4. Mięso powinno być dostarczane wystudzone, wychłodzone lub mrożone, bez obowiązku zachowania stosunku procentowego gatunków mięsa oraz klas.

5. Pod pojęciem mięsa wystudzonego rozumie się mięso o temperaturze wewnętrznej, równej temperaturze otoczenia co najmniej po 6 godzinach po skończonym uboju.

6. Pod pojęciem mięsa wychłodzonego rozumie się mięso po 24 godzinach po dokonaniu uboju o temperaturze wewnętrznej mięsa maksimum 12 stopni C.

7. Sprzedawca dostarcza towar wystudzony w przypadkach:

- a) gdy odbiorca posiada własną chłodnię i zgadza się na przyjęcie towaru,
- b) gdy sprzedawca nie posiada chłodni w miejscu, gdzie był przeprowadzany ubój. Przy wydawaniu towaru w takim stanie należy stosować następujące procenty na wysuszkę:
przy wołowinie i wieprzowinie 1%,
przy cielęcinie i baraninie 2%.

8. Przydatność mięsa do spożycia powinna być stwierdzona pieczęcią nadzoru sanitarno-weterynaryjnego, odbitą na mięsie.

9. Mięso wieprzowe może być dostarczane ze skórą lub bez skóry. Tusze i półtusze wieprzowe w skórach powinny być należycie oczyszczone ze szczeciny.

10. Tusze, półtusze i ćwierci powinny być sklasyfikowane według obowiązujących norm i wynik klasyfikacji oznaczony na nich w sposób widoczny.

11. Dostawa poszczególnych rodzajów mięsa, jego gatunków i klas dla poszczególnych odbiorców powinna odbywać się w stosunku procentowym do ogólnej ilości posiadanych w danym dniu towarów, z uwzględnieniem potrzeb przetwórstwa eksportowego i dostaw o charakterze specjalnym.

12. Mięso wieprzowe, wołowe, cielęce i baranie otrzymują nabywcy prowadzący przetwórstwo w półtuszach i ćwierciach.

13. Mięso różnych rodzajów dla nabywców prowadzących tylko sprzedaż, powinno być tam, gdzie sprzedawca posiada odpowiednich rozmiarów rozbieralnię, sprzedawane w elementach.

14. Dostawa podrobów i odpadków uzyskiwanych przy produkcji na eksport i na skład, następuje proporcjonalnie do pobieranej masy mięsnej.

15. Podroby muszą odpowiadać normalnym warunkom handlowym.

16. Mięso peklowane musi pochodzić ze sztuk zbadanych i uznanych w myśl obowiązujących przepisów za zdatne do spożycia. Do obrotu dopuszcza się mięso peklowane (z kością lub bez) metodą suchą lub mieszaną. Ilość nitrytu i kwasów tłuszczowych nie może przekraczać dopuszczalnych norm. Mięso peklowane nie może być pokryte śluzem lub wykazywać niewłaściwego zapachu i na przekroju musi być równomiernie przepeklowane. Mięso peklowane powinno być przechowywane w odpowiednich warunkach.

17. Mięso mrożone może być w tuszach, półtuszach lub ćwierciach. Powinno mieć temperaturę ca 6 stopni C wewnątrz masy mięsnej i nie może być oszronione lub oblodzone.

B. Wędliny.

1. Wędliny powinny być przygotowane z mięsa uznanego i oznakowanego za zdatne do spożycia w myśl obowiązujących przepisów.

2. Wędliny powinny być produkowane ściśle wg receptury zatwierdzonej przez MHW.

3. Wędliny powinny mieć barwę właściwą swemu rodzajowi, zapach swoisty, bez woni obcej.

4. Wędliny świeże nie mogą mieć żadnych nalotów i zanieczyszczeń.

5. Wędliny nie mogą być oślizgłe, wewnątrz zapleśniałe, z naruszoną osłonką i wykazywać oznak procesu psucia.

6. Powłoka wędlin świeżych nie może mieć nalotów i zanieczyszczeń, zaś wędlin trwałych i półtrwałych może mieć naloty suchej i białej pleśni.

7. Wędliny z mięsa niedrobiego powinny być w całości przepeklowane.

C. Tłuszcze jadalne.

Tłuszcze jadalne powinny pochodzić ze zwierząt zbadanych, uznanych za zdatne do spożycia w myśl obowiązujących przepisów.

1. Słonina może być świeża, solona, wędzona lub paprykowana:

- a) powinna być biała, może mieć odcień lekko różowy,
- b) powinna mieć zapach swoisty, przyjemny, bez jakichkolwiek obcych zapachów,
- c) w słoninie solonej powinna być dokładnie wtarta sól i nie przekraczać 8%. Przy przekazywaniu sól zewnętrzną należy otrząsnąć,
- d) słonina nie może zawierać zanieczyszczeń,
- e) przydatność słoniny do spożycia powinna być stwierdzona świadectwem nadzoru sanitarno-weterynaryjnego. Słonina nieskórowana powinna mieć nadto odpowiednie pieczęcie.

2. Sadło może być świeże lub solone, zwijane w formie wałków - bochenków:

- a) nadto powinno mieć barwę białą,
- b) swoisty smak bez obcych zapachów,
- c) zawartość soli w sadle solonym nie powinna przekraczać 3%,
- d) przydatność sadła do spożycia powinna być stwierdzona świadectwem nadzoru sanitarno-weterynaryjnego.

3. Smalec:

- a) musi być czysto-wieprzowy, bez obcych tłuszczów zwierzęcych i roślinnych,
- b) powinien być świeży, jednolity, barwy jasnej, konsystencji mazistej, o swoistym zapachu, bez zapachów obcych,

- c) smalec roztopiony w temperaturze 50—60 stopni C powinien dać płyn żółtawy, klarowny, wolny od zanieczyszczeń,
- d) smak powinien być łagodny, właściwy dla smalcu,
- e) dopuszczalna kwasota smalcu powinna wynosić najwyżej 5 stopni. Zawartość wody najwyżej 0,5%.

D. Kości.

1. Do obrotu dopuszcza się kości z nierogacizny, rogacizny, kości cielęce. Mogą być rurkowe, płaskie, łopatkowe.
2. Kości muszą pochodzić ze zwierząt uznanych przez nadzór sanitarno-weterynaryjny, w myśl obowiązujących przepisów, za zdatne do spożycia.
3. W sprzedaży powinny być kości natychmiast po wytrybowaniu lub przetrzymywane w chłodni do czasu gwarantującego ich świeżość. Kości przechowywane w chłodni powinny być do 3 dni sprzedane. W razie niemożności sprzedania kości, należy je wygotować lub oddać na tłuszcz techniczny.

Kości jadalne nie mogą być oślizgłe lub wykazywać zapachu niewłaściwego.

E. Konserwy.

1. Konserwy powinny być produkowane ściśle według receptury zatwierdzonej przez MHW.
2. Każda konserwa ma określony czas trwałości przy zachowaniu odpowiednich warunków przechowania.
3. Konserwy w określonym procencie powinny być badane na trwałość w termostacie.
4. Konserwy muszą być dobrze wychłodzone i przechowywane przez odbiorcę w odpowiednich warunkach wilgotności oraz w temperaturze do 15 stopni C. Przewożone powinny być w temperaturze 2—15°.
5. Bombaże konserw do 2 procent obciążają nabywcę.
6. Na etykietach powinno być uwidocznione: waga netto, pochodzenie, zawartość i sposób przechowania.
7. Na puszcze powinien być umieszczony numer przetwórci, data produkcji i znak konserwy.

IV. Opakowanie.

§ 8.

1. Smalec powinien być pakowany w skrzynie lub beczki wyłożone pergaminem roślinnym lub innym środkiem zabezpieczającym jakość towaru.
2. Konserwy muszą być do transportu opakowane w skrzyniach.

§ 9.

Beczki smalcowe i skrzynie trwałe, w których dostarcza się smalec i konserwy, stanowią opakowanie wysyłkowe.

§ 10.

Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca przesyła do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 30 dni od daty otrzymania towaru.

§ 11.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 10 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 2% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

3. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 12.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 13.

Gdy umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, wówczas w razie opóźnienia w nadesłaniu lub dostarczenia opakowania niewłaściwego, sprzedawca może — jeżeli tego wymaga bezpieczeństwo towaru — nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy.

V. Dostawa towaru.

§ 14.

1. W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy dostawa konserw, smalcu i kości następuje bądź przez wydanie ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

2. Dostawa mięsa, wędlin i słoniny następuje przez wydanie ze składu sprzedawcy.

§ 15.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 17) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 22).

VI. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy.

§ 16.

1. Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składu, sprzedawca powinien wskazać jako miejsce wydania skład położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się skład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże nabywcy skład położony najbliżej.

§ 17.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania przynajmniej na 3 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 18.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczonym przez siebie środkiem transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 19.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 20.

Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

§ 21.

1. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie (§ 18 ust. 1) po odbiór towarów wymienionych w § 14 ust. 1, sprzedawca ma prawo wysłać towar.

2. Jeżeli nabywca nie odbierze w umówionych terminach towarów, wymienionych w § 14 ust. 2, sprzedawca może po upływie dalszych 3 dni sprzedać towar. Wszelkie straty poniesione przez sprzedawcę wskutek obniżenia się wartości nieodebranego w terminie towaru oraz koszty związane z jego przechowaniem, ponosi nabywca.

O sprzedaży towaru sprzedawca zawiadomi nabywcę i jego jednostkę nadrzędną.

VII. Wysyłka towaru.

§ 22.

1. Gdy umowa przewiduje wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby również i przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki towarowej lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru i w miarę możliwości odpis faktury.

§ 23.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt nabywcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 19 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 24.

O dokonaniu wysyłki sprzedawca wyśle najpóźniej następnego dnia nabywcy, jak i odbierającej jednostce gospodarczej, zawiadomienie pisemne, zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (numer i data), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, numer wagonu, numer listu przewozowego oraz rodzaj i ilość załadowanego towaru.

§ 25.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 26.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 27.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu, zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności, niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 28.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 29.

Jeżeli wysyłka dokonana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednio przepisy §§ 24—28 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego składu lub magazynu.

VIII. Braki i wady dostawy.

§ 30.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzeniu protokołu,
- treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- opis sposobu pobrania prób oraz ich zabezpieczenia, jeżeli zostały pobrane,
- datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- podpisy osób wymienionych pod a).

3. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru zarzucając wady istotne, strony pobiorą próbki i prześlą je do badania. Przepisy §§ 34 i 35 stosuje się odpowiednio.

4. Gdy wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 31.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 4 dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości — przy udziale biegłego. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy, znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. Gdy braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ust. 1 liczy się od dnia ich ujawnienia, przy czym w stosunku do konserw termin ten nie może przekroczyć okresu gwarancji przewidzianego w umowie.

3. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 30 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego — jeżeli był wzywany.

§ 32.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go, w terminie przewidzianym w § 31 w drodze telegraficznej lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych 3 dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 33.

Przepisy §§ 31 i 32 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 34.

1. Pobrane przy sporządzeniu protokołu próby nabywca przesyła do Państwowego Zakładu Higieny lub do najbliższego laboratorium uprawnionego do badania środków żywnościowych, celem dokonania właściwych badań i wydania orzeczenia, które będzie dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik ekspertyzy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniami.

§ 35.

1. W przypadku stwierdzenia przez PZH lub laboratorium uprawnione do badania środków żywnościowych wad istotnych, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo zażądać dostarczenia innego towaru, albo odstąpić od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

2. Przepisów ust. 1 nie stosuje się w przypadku bombażów konserw w granicach do 2%, które obciążają nabywcę oraz w przypadku niewłaściwego przechowywania konserw przez nabywcę.

§ 36.

Jeżeli przepisy sanitarne nie stanowią inaczej, nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy niż 7 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowywaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca. Gdyby jednak towar ulegał szybkiemu zepsuciu, nabywca powinien, nie czekając na polecenie sprzedawcy, sprzedać towar przede wszystkim innemu przedsiębiorstwu uspołecznionemu.

Załącznik Nr 28 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY OWOCÓW, WARZYW I ZIEMNIAKÓW WCZESNYCH W STANIE ŚWIEŻYM

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron.

2. Jeśli zarządzenie władzy lub umowa stron przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej przedmiot i termin świadczenia — obowiązany jest on co najmniej na 7 dni przed tygodniem, w którym ma nastąpić dostawa, nadesłać pisemne lub telefoniczne — z pisemnym potwierdzeniem — zamówienie.

3. Zamówienie powinno określać:

- ilość, jakość i rodzaj towaru według nomenklatury przyjętej w obrocie,
- terminy dostaw oraz ilości towaru poszczególnego rodzaju i jakości, które w tych terminach mają być dostarczone,
- ewentualne żądania co do opakowania ze wskazaniem jego rodzaju.

§ 2.

1. W razie nienadania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub w umowie, sprzedawca może wysłać towar zwykle dotąd przesyłanego rodzaju i jakości w przeciętnej ilości stosownie do dotychczasowych dostaw albo też może wystąpić o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wysła towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli druga strona nie sporządzi i nie wysła protokołu rozbieżności w ciągu 3 dni od daty otrzymania zamówienia, o czym jednocześnie należy drugą stronę zawiadomić telefonicznie lub telegraficznie.

2. W ciągu 7 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadza uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekazuje sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana — jeżeli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach strona zainteresowana, a gdy chodzi o zamówienie — nabywca, powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać drugiej stronie odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli strona nie przekazuje sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptowała.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub z umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może bądź w samym zamówieniu, bądź na 2 dni przed rozpoczęciem dostawy, nadesłać dyspozycję wysyłkową zawierającą następujące dane:

- nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- sposób wysyłki, jeżeli nie następuje koleja,
- miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,

d) czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,

e) komu należy awizować wysyłkę,

f) na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,

g) miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,

h) powołanie się na datę i numer zamówienia.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wysła towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według zasad ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i w trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 7.

O ile w zarządzeniu władz lub w umowie nie określono jakości towaru, obowiązują standardy zatwierdzone przez Ministerstwo Handlu Wewnętrznego.

IV. Opakowanie

§ 8.

Dostawa towaru następuje w opakowaniu sprzedawcy, a to w łubiankach, koszach, skrzynkach i workach.

§ 9.

Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca przesyła do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 7 dni od daty otrzymania towaru.

§ 10.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 9 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 2% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

3. W razie niedostarczenia opakowania, podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 11.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

V. Dostawa towaru

§ 12.

W zależności od zarządzenia władzy lub umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 13.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli przed jego upływem sprzedawca przygotował towar do wydania (§ 15) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 18).

VI. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy

§ 14.

1. Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składu, sprzedawca powinien wskazać jako miejsce wydania magazyn położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże nabywcy skład położony najbliżej.

§ 15.

O przygotowaniu towaru do wydania sprzedawca zawiadomi nabywcę telegraficznie lub telefonicznie co najmniej na 1 dzień przed wyznaczonym terminem wydania, a w wyjątkowych wypadkach — w tym samym dniu do godz. 10 wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 16.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczoną przez siebie środkami transportowym. O ile zawiadomienie o przygotowaniu towaru do wydania nastąpiło tego samego dnia, w którym mija termin wydania (§ 15), nabywca obowiązany jest w tym samym terminie najpóźniej do godz. 18 przysłać do miejsca wydania towaru swego przedstawiciela z dostarczonym środkiem transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednią wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 17.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 18.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie (§ 16 ust. 1) sprzedawca może wysłać towar.

VII. Wysyłka towaru

§ 19.

1. Gdy przewidziano dostawę przez wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. Sprzedawca przy nadawaniu towaru do przesyłki obowiązany jest wpisać do listu przewozowego potwierdzoną przez wagowego właściwej Giełdy Zbożowo-Towarowej wagę i ilość towaru oraz jakość i ilość opakowania. Powyższe dane służą za podstawę do rozliczenia stron.

3. Ponadto w liście przewozowym sprzedawca powinien zażądać przeważenia, a w razie potrzeby również i przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania, przy czym waga i ilość stwierdzone przez kolej mają znaczenie wyłącznie do obliczenia kosztów przewozu i określenia ewentualnych roszczeń do kolei z tytułu ubytku w przesyłce z winy kolei.

§ 20.

1. W razie niestwierdzenia wagi na stacji załadowania przez wagowego Giełdy Zbożowo-Towarowej (§ 19 ust. 2) strony obowiązują wówczas wagą, którą stwierdziła kolej na tej stacji przez ważenie próżnego i pełnego wagonu. O ile kolej nie przeprowadziła takiego ważenia, podstawą do rozliczenia jest waga kolejowa stacji odbiorczej, którą stwierdzi kolej przez ważenie próżnego i pełnego wagonu.

2. Jeżeli przy wysyłce towaru ważono tylko pełny wagon dla ustalenia rzeczywistej wagi, miarodajna jest waga ustalona na stacji odbiorczej przez ważenie przez kolej próżnego i pełnego wagonu. Obowiązek zażądania ponow-

nego ważenia ciąży na nabywcy, o ile został na czas powiadomiony o nieważeniu próżnego wagonu. W przypadku zaniechania ponownego ważenia wagonu pełnego miarodajną jest waga uprzednio stwierdzona przez ważenie pełnego wagonu na stacji załadowania oraz pustego po wyładowaniu na stacji odbiorczej. Koszty ponownego ważenia ponosi sprzedawca.

3. Jeżeli na stacji odbiorczej brak jest wagi kolejowej, wskutek czego nie ważono wagonu — miarodajna do rozliczenia jest waga towaru stwierdzona przez wagowego właściwej Giełdy Zbożowo-Towarowej na stacji odbiorczej.

§ 21.

Wysyłka towaru następuje z reguły przesyłką pośpieszną towarową, bądź przesyłką ekspresową dla ładunków drobnicowych, o ile nabywca nie zastrzeże sobie innego sposobu wysyłki.

§ 22.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt nabywcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 17 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 23.

O dokonaniu wysyłki sprzedawca wyśle do nabywcy i do odbierającej jednostki gospodarczej zawiadomienie w taki sposób, by nadeszło przed przesyłką. Zawiadomienie powinno zawierać powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (numer i data), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, numer wagonu i listu przewozowego oraz dane co do rodzaju i ilości załadowanego towaru.

§ 24.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 25.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 26.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 27.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 28.

W przypadku, gdy wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednio przepisy §§ 18 — 27 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego składu lub magazynu.

VIII. Braki i wady towaru**§ 29.**

1. Braki i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy z udziałem próbobiorcy lub biegłego właściwej Giełdy Zbożowo-Towarowej.

2) Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzeniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opinie próbobiorcy,
- e) opis sposobu pobrania próbek oraz ich zabezpieczenia według obowiązujących przepisów — jeżeli zostały pobrane,
- f) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- g) podpisy osób wymienionych pod a),
- h) inne dane wymagane przez regulaminy dotyczące pobierania prób i dokonania oceny.

§ 30.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 3 godzin po nadejściu przesyłki, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół w myśl obowiązujących przepisów przy udziale próbobiorcy lub biegłego właściwej Giełdy Zbożowo-Towarowej. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscowości odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. Gdy braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ust. 1 liczy się od dnia ich ujawnienia.

3. Przy sporządzeniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 29 ust. 2.

§ 31.

Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go niezwłocznie w drodze telegraficznej lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać ma odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

§ 32.

1. Jeżeli nabywca żąda bonifikaty 10% z ceny kupna towaru, którego wartość użytkowa z powodu wad jest zmniejszona (mniejwartość), a sprzedawca uznaje takie żądanie, próbobiorca powinien orzec o zasadności tej bonifikaty w protokole.

2. Jeżeli nabywca żąda bonifikaty ponad 10% ceny kupna, strony zwracają się natychmiast do właściwego próbobiorcy o pobranie prób i do właściwej Giełdy Zbożowo-Towarowej o delegowanie na miejsce odbioru towaru komisji rzeczoznawców dla zbadania prób. Orzeczenie komisji stanowić będzie podstawę do rozliczenia między stronami.

3. Jeżeli nabywca odmawia przyjęcia towaru zarzucając, że towar posiada wady istotne tego rodzaju, że nie nadaje się do zamierzonego przez nabywcę celu, strony zlecają pobranie prób przez miejscowego próbobiorcę i następnie niezwłocznie zwołują komisję z udziałem rzeczoznawców z właściwej Giełdy Zbożowo-Towarowej oraz przedstawiciela czynnika społecznego. W razie stwierdzenia przez powołaną komisję wad istotnych, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo zażąda dostarczenia innego towaru albo odstąpi od umowy.

4. W przypadkach przewidzianych w ustępach 2 i 3 jeśli niezwłoczne delegowanie rzeczoznawców Giełdy Zbożowo-Towarowej jest niemożliwe, co do wad towaru orzekać będzie przedstawiciel czynnika społecznego po wysłuchaniu opinii próbobiorcy.

§ 33.

1. O postawieniu towaru do dyspozycji nabywca zawadamia niezwłocznie telegraficznie lub telefonicznie sprze-

dawcę, który obowiązany jest w ciągu 12 godzin zadysponować towarem.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ustępie 1, jeżeli towar ulega szybkiemu zepsuciu, nabywca może go sprzedać na rachunek sprzedawcy przede wszystkim jednostce gospodarki socjalistycznej.

§ 34.

Czynności przewidziane w myśl niniejszych warunków dla nabywcy mogą być wykonane przez jednostkę gospodarczą, na której adres towar był wysłany.

IX. Przepisy końcowe.**§ 35.**

1. Gdy w zarządzeniu władzy lub umowie przewidziano szczegółowo ilość, jakość i rodzaj towaru oraz terminy dostawy, każdej ze stron służy prawo zgłoszenia zmiany powyższych danych na 15 dni przed ustalonym terminem rozpoczęcia dostawy.

2. Zmiany uważa się za przyjęte, jeżeli druga strona nie sporządzi i nie wyśle protokołu rozbieżności w ciągu 3 dni od daty otrzymania zgłoszenia zmiany, o czym jednocześnie należy drugą stronę zawiadomić telefonicznie lub telegraficznie.

3. W ciągu 7 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zmian. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przekaże sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana.

4. Jeżeli jednostką lub władze wymienione w ust. 3 w ciągu 7 dni od daty przekazania im spraw nie rozstrzygną sporu, strona, której doręczono protokół rozbieżności może odstąpić od umowy.

Załącznik Nr 29 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY JAJ**I. Zamówienie.****§ 1.**

1. Przedmiot świadczenia oraz czas dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron; jeżeli zarządzenie władzy lub umowa stron przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia, jest on obowiązany nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie na 15 dni przed miesiącem kalendarzowym, w którym ma nastąpić dostawa.

2. Zamówienie powinno określać:

- a) oznaczenie zamówionego towaru, ilość i wagę,
- b) terminy dostaw oraz ilości i rodzaje towaru, który w tych terminach ma być dostarczony.

§ 2.

W razie nienadestania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub w umowie, sprzedawca może przygotować do dostawy towar w rodzaju i w ilościach według swego uznania w ramach zarządzenia władzy lub umowy, bądź wystąpić o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub jej zmiany.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle protokołu rozbieżności w ciągu 5 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 5 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu prześle sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeśli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli na-

bywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec niebudzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

II. Cena i rozliczenie

§ 4.

Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według cenników ustalonych przez właściwe władze.

§ 5.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 6.

Towar powinien odpowiadać następującym warunkom:

a) Jaja świeże.

Standart „A“. Jajem świeżym standartu „A“ jest jajo, które posiada skorupę czystą, nie mytą, nie uszkodzoną, o kształcie normalnym, komorę powietrzną o głębokości do 6 mm, białko przezroczyste i zwarte, żółtko słabo widoczne, a przy poruszaniu jajem z trudem wychylające się z położenia normalnego, bez plam, wolne od zapachów, zarodek niewidoczny.

Standart „B“ (secunda). Do jaj standartu „B“ zaliczamy jaja o skorupie czystej, nie uszkodzonej, przy czym kształt może nie być normalny, głębokość komory powietrznej nie może przekraczać 10 mm, z odchyleniem przy zerwaniu do dalszych 10 mm. Białko powinno być przejrzyste, może posiadać strukturę nieco rozwodnioną i zawierać dla treści nieszkodliwe obce ciała. Żółtko może być swobodniejsze i posiadać wyraźniejszy żółty kolor, przy czym może być nieco powiększone i spłaszczone, zaś zarodek mało widoczny. Treść jaja powinna być zdrowa.

Standart „C“. Do tego standartu należą jaja o skorupie czystej, nie uszkodzonej, przy dopuszczalnym kształcie nienormalnym. Komora powietrzna może być ruchoma lub całkowicie zerwana, a jej głębokość przekraczać 10 mm. Białko powinno być przejrzyste, a jego konsystencja może być rozrzedzona. Żółtko w dowolnej ruchliwości, dobrze widoczne, może być wyraźnie powiększone i spłaszczone i może zawierać widoczną tarczkę zarodka. Treść jaja może też zawierać ciała obce, jednak dla spożycia nieszkodliwe. Dopuszczalne są też jaja brudne (ponad 1/8 część skorupy), lub przybrudzone (do 1/8 skorupy). Jaja te dzielą się wg standartów jaj czystych, jednak muszą być pakowane osobno.

b) Jaja konserwowane

I. Jaja wapnowane. Jajem wapnowanym jest jajo, które było przechowywane w roztworze wapiennym. Jaja wapnowane sortować należy na 2 standarty:

Standart „A“. Do standartu „A“ jaj wapnowanych należą jaja o skorupie czystej, nie uszkodzonej, komorze ruchomej, głębokości do 6 mm, względnie dopuszczalnym odchyleniu przy zerwaniu do 10 mm, o żółtku widocznym, ale nie przylegającym do skorupy, o białku przejrzystym, o właściwym rozrzedzeniu.

Standart „B“. Do tego standartu zalicza się jaja o skorupie czystej i nie uszkodzonej, o komorze ruchomej lub całkowicie ruchomej, głębokości ponad 6 mm do 15 mm, o żółtku mocno widocznym, ewentualnie lekko przylegającym do skorupy. Jaja o uszkodzonej błonie żółtkowej zaliczać należy do wylewek.

II Jaja chłodnicze. Jajem chłodniczym jest jajo, które przechowywane było w komorze chłodniczej przy temperaturze od -1°C do $+1^{\circ}\text{C}$ i wilgotności względnej

od 75% do 80% przez okres ponad 60 dni. Jaja chłodnicze dzielą się na 2 standarty:

Standart „A“. Do tego standartu zaliczane są jaja o skorupie czystej, nie uszkodzonej, komorze nieruchomej, o głębokości do 10 mm, o żółtku mało widocznym, średniej ruchliwości i nieznacznym odchyleniu od położenia normalnego, małej widoczności zarodka oraz o białku przejrzystym i lekko rozrzedzonym.

Standart „A“. Do tego standartu zaliczane są jaja o skorupie jak standart „A“, natomiast komora może sięgać do 20 mm i być dowolnie ruchoma. Żółtko wyraźnie widoczne i lekko poruszające się, białko przejrzyste, może być w stanie rozrzedzonym, przy dopuszczalnej jasnej widoczności tarczy zarodkowej, lecz treści zdrowej.

e) Jaja parafinowane

Jajem parafinowanym jest jajo, które zostało zanurzone w roztworze oleju mineralnego. Jaja parafinowane dzielą się na jaja parafinowane świeże i chłodnicze.

I. Jaja parafinowane świeże dzielimy na standarty A i B. Warunki, jakim powinny odpowiadać jaja parafinowane w poszczególnych standartach są takie same, jak przy standartach A i B jaj świeżych.

II. Jaja parafinowane chłodnicze są to jaja, które były przechowywane w komorach chłodniczych przy temperaturze od -1°C do $+1^{\circ}\text{C}$ i wilgotności względnej od 75% do 80% przy okresie składowania ponad 90 dni. Jaja te dzielimy na 2 standarty A i B. Warunki, jakim powinny odpowiadać jaja parafinowane chłodnicze w poszczególnych standartach, są takie same, jak przy standartach A i B jaj świeżych.

d) Jaja uszkodzone

Thuczki. Thuczki są to jaja o mechanicznie uszkodzonej skorupie, natomiast mają błonę nie uszkodzoną i treść całą. Thuczki dzielimy na świetlne (dzwonki) i normalne. Pierwsze rozpoznajemy przy lampie lub słuchowo, drugie — wzrokowo.

Wylewki. Wylewki są to jaja o skorupie i błonie uszkodzonej mechanicznie, przy czym treść jaj wypływa na zewnątrz.

§ 7.

1. Jaja będą sprzedawane wg klas wagowych z zagwarantowaniem wagi średniej, wagi w jednej skrzyni danej klasy. Przyjmuje się cztery klasy wagowe:

E extra	—	ponad 60 g	sztuka
D duże	—	od 55 do 59 g	sztuka
S średnie	—	„ 50 „ 54 „	„
M małe	—	„ 45 „ 49 „	„

2. Jaja poszczególnych klas wagowych są stemplowane odpowiednią literą. Waga netto zagwarantowana dla 360 sztuk jaj (skrzynia ćwiartka) wynosi:

klasa wagowa E	—	waga średnia	22,15 kg
„ „ D	—	„ „	20,40 „
„ „ S	—	„ „	18,40 „
„ „ M	—	„ „	17,00 „

3. Dopuszczalne odchylenia co do jakości lub wagi:

- do 4% standartu B w standardzie A lub C, w standardzie B w okresie od 1.3. do 31.5. wzgl. do 6% w okresie pozostałym,
- do 10% jaj przybrudzonych,
- do 5% jaj wagowo właściwych bezpośrednio niższej klasie wagowej i do 5% właściwych w bezpośredniej wyższej klasie wagowej,
- do 1% przy jajach świeżych lub 2% przy konserwowanych i parafinowanych odchylenia na wadze,
- do 2% jaj uszkodzonych.

4. Przy sprzedaży jaj na wagę należy na skrzynkach oznaczyć wagę netto, brutto oraz tarę.

IV. Opakowanie

§ 8.

1. Jaja pakowane będą w skrzynki:

- a) połówki — 1/2 mieszczące 720 sztuk jaj,
  - b) ćwiartki — 1/4 mieszczące 360 sztuk jaj,
  - c) patentówki — pięćsetki — mieszczące 500 sztuk jaj
  - d) patentówki — ćwiartki — mieszczące 360 sztuk jaj.
2. Skrzynki stanowią opakowanie wysyłkowe.

§ 9.

Skrzynki oraz inne opakowania podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 7 dni od daty otrzymania towaru.

§ 10.

Nabywca nie jest uprawniony do przedłużania terminu przewidzianego w § 9 dla skompletowania ładunku pełnowagonowego.

§ 11.

Skrzynki powinny być zwracane w stanie zdatnym do natychmiastowego użytku tj. całe, kompletne i czyste, z zawartością kompletu opakowań wewnętrznych, przy czym trzy deski wieka należy lekko przybić.

§ 12.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 9 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 5% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

§ 13.

W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 14.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 15.

Przy wagonowym zwrocie opakowań należy wagon tak załadować, aby w czasie transportu opakowanie nie uległo zniszczeniu.

§ 16.

Jeżeli zwrócone opakowanie wykazuje zniszczenie ponad normalne zużycie, sprzedawca, w razie winy ze strony nabywcy, obciąża go kwotą odpowiadającą zmniejszeniu wartości opakowania według stawek ustalonych przez Ministerstwo Handlu Wewnętrznego.

V. Dostawa towaru

§ 17.

1. Dostawa następuje przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, który powinien wskazać jako miejsce wydania magazyn lub stację położoną w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej samej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże nabywcy skład położony najbliżej.

§ 18.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania przynajmniej na 3 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 19.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczonym przez siebie środkiem transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 20.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również w przypadku, gdy przewidziano dostawę loco wagon stacja załadowania.

§ 21.

Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

§ 22.

1. Jeżeli nabywca nie odbierze towaru w umówionych terminach, sprzedawca może postawić nie odebraną partię towaru do dyspozycji nabywcy przez okres 3 dni, o czym należy jednocześnie zawiadomić jednostkę nadrzędną nabywcy. Koszty związane z przechowaniem towaru ponosi nabywca.

2. Po upływie terminu określonego w ust. 1, sprzedawca może sprzedawać towar po cenach stosownych do jakości towaru w dniu sprzedaży. Wszelkie straty poniesione przez sprzedawcę wskutek obniżenia się wartości nie odebranego w terminie towaru ponosi nabywca.

VI. Braki i wady dostawy

§ 23.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu pobrania prób oraz ich zabezpieczenia — jeżeli zostały pobrane,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

§ 24.

1. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając wady istotne, strony pobiorą próbki i prześlą je do analizy do Państwowego Zakładu Higieny. Orzeczenie PZH jest dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik analizy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniem, a ponadto zapłaci karę umowną, przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

3. W razie stwierdzenia przez PZH wad istotnych, nabywca może żądać dostarczenia innego towaru.

§ 25.

1. Jeżeli nabywca stwierdzi po odbiorze towaru wady, których ujawnienie nie było możliwe przy wydaniu towaru, powinien on pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go o tym w ciągu 24 godzin i wysłać mu w ciągu następnych 24 godzin odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

Protokół sporządza się stosownie do § 23 ust. 2., przy udziale czynnika społecznego.

2. Sprzedawca powinien następnego dnia po otrzymaniu protokołu delegować swego przedstawiciela do nabywcy, a jeżeli tego nie uczyni, nabywca prześle pobrane przy sporządzeniu protokołu próbki do analizy do PZH.

3. Przepisy § 24 ust. 2. i 3. stosuje się odpowiednio z tym, że w razie stwierdzenia wad istotnych, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo żądać towaru zamiennego albo odstąpić od umowy.

W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny.

§ 26.

1. Nabywca postąpi z towarem postawionym do dyspozycji sprzedawcy stosownie do otrzymanych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Jeżeli sprzedawca nie udzieli nabywcy w ciągu 3 dni poleceń co do postąpienia z towarem postawionym do jego dyspozycji, nabywca może po upływie tego terminu sprzedać towar na rachunek sprzedawcy.

Załącznik Nr 30 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY MLEKA W PROSZKU, CUKRU MLEKOWEGO I KAZEINY

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron; jeżeli zarządzenie władzy lub umowa stron przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia, jest on obowiązany nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie na 15 dni przed miesiącem kalendarzowym, w którym ma nastąpić dostawa.

2. Zamówienie powinno określać:

- oznaczenie zamówionego towaru, ilość i wagę,
- terminy dostaw ilości i rodzaje towaru, który w tych terminach ma być dostarczony,
- ewentualne żądania co do opakowania ze wskazaniem jego rodzaju.

§ 2.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władz lub w umowie, sprzedawca może wystąpić o przyznanie mu prawa odstąpienia od umowy lub jej zmiany.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wysła towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władz lub umowy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wysła protokołu rozbieżności w ciągu 7 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 7 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności, strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu przesyła sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeśli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesyłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron, wynikających z zarządzenia władz lub umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może bądź w samym zamówieniu lub najpóźniej na 2 tygodnie przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać dyspozycję wysyłkową zawierającą następujące dane:

- nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną,

- miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- komu należy awizować wysyłkę,
- na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- powołanie się na datę i numer zamówienia.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wysła towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według cenników ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacja odbiorcza, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 7.

Poszczególne rodzaje produktów powinny odpowiadać niżej wymienionym warunkom:

1. Mleko w proszku:

- mleko pełne w proszku dla celów przemysłowych o zawartości wody nie więcej jak 8%, tłuszczu nie mniej jak 22%, rozpuszczalności przy 40° C co najmniej 75%,
- mleko pełne w proszku dla celów konsumpcyjnych o zawartości wody nie więcej jak 6%, tłuszczu nie mniej jak 23%, rozpuszczalności przy 20° C co najmniej 90%,
- mleko chude w proszku o zawartości wody nie więcej jak 8%, tłuszczu ca 1%, rozpuszczalności przy 40° C co najmniej 75%.

2. Cukier mlekowy:

a) rafinowany o następującym składzie:

laktoza	95	—	99,7%
woda	0,3	—	1,8%
białko	0	—	1%
popiół	0	—	0,8%

b) techniczny o następującym składzie:

laktoza	79%
glukoza	8%
białko	5%
kwask mlekowy	2%
popiół	4%
woda	6%

ślady związków chloru, wapnia i siarki.

3. Kazeina.

a) kazeina kwasowa:

woda	do 12%
tłuszcz	do 5%
popiół	do 4%
kwaskowość	do 12,5

odpowiadająca normalnym warunkom kazeiny handlowej, bez obcych domieszek i zapachów, nie mielona, bądź mielona na 30 wzgl. 60 mesh.

b) kazeina podpuszczkowa:

woda	do 12%
tłuszcz	do 3%
popiół	od 6%

kwasowość wolna w przeliczeniu na kwas mlekowy poniżej 1,5%, odpowiadająca normalnym warunkom kazeiny handlowej, bez obcych domieszek i zapachów, nie mielona, bądź mielona na 30 wzgl. 60 mesh.

c) kazeina włókiennicza:

woda	do 10%
tłuszcz	do 1,65%
popiół	do 2%
kwasowość ogólna	do 13°
kwasowość wolna	do 1°

lub zawartość kwasu mlekowego do 13%, odpowiadająca normalnym warunkom kazeiny handlowej bez obcych domieszek i zapachów.

d) dla kazeiny kwasowej i podpuszczkowej w zależności od potrzeb przemysłu po uzgodnieniu mogą być ustalone w umowach szczegółowych inne warunki jakościowe.

IV. Opakowanie

§ 8.

Towary wysyła się w opakowaniu podstawowym, którym jest:

1) dla mleka w proszku — wielowarstwowe torby papierowe o zawartości ca 50 kg i 25 kg netto oraz ½ kg torebki papierowe,

2) dla cukru mlekowego i kazeiny — wielowarstwowe torby papierowe o zawartości ca 50 kg netto.

§ 9.

Opakowaniem wysyłkowym jest:

1) dla mleka w proszku pakowanego w ½ kg torebki papierowe — pudełka kartonowe lub skrzynki drewniane,

2) dla cukru mlekowego i kazeiny — worki jutowe lub pakulane, przy czym kazeina wysyłana będzie w opakowaniu wysyłkowym tylko na żądanie nabywcy.

§ 10.

Opakowanie podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 7 dni od daty otrzymania towaru.

§ 11.

Nabywca nie jest uprawniony do przedłużania terminu przewidzianego w § 10 dla skompletowania ładunku pełnowagonowego.

§ 12.

Opakowanie powinno być zwracane w stanie nieuszkodzonym, zdatnym do natychmiastowego użytku, tj. całe, kompletne i czyste.

§ 13.

Przy wagonowym zwrocie opakowań należy wagon tak załadować, aby w czasie transportu opakowanie nie uległo zniszczeniu.

§ 14.

W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 10 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 5% wartości niezwróconego opakowania.

§ 15.

Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

§ 16.

W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 17.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 18.

Jeżeli zwrócone opakowanie wykazuje zniszczenie ponad normalne zużycie, sprzedawca, w razie winy ze strony nabywcy, obciąża go kwotą odpowiadającą zmniejszeniu wartości opakowania według stawek ustalonych przez Ministerstwo Handlu Wewnętrznego.

V. Dostawa towaru

§ 19.

W zależności od zarządzenia władzy lub postanowień umowy, dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 20.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 22) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 26).

VI. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy

§ 21.

1. Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składu, sprzedawca powinien wskazać jako miejsce wydania skład położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże nabywcy skład położony możliwie najbliżej.

§ 22.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania przynajmniej na 7 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 23.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczonym przez siebie środkiem transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 24.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 25.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie (§ 23 ust. 1), sprzedawca może wysłać towar.

VII. Wysyłka towaru

§ 26.

1. Gdy umowa przewiduje wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez kolej do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby również i przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki towarowej lub do listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru.

§ 27.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem i odbiorem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt nabywcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 24 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie.

§ 28.

O dokonaniu wysyłki sprzedawca wysła najpóźniej następnego dnia nabywcy, jak i odbierającej jednostce gospodarczej, zawiadomienie pisemne, zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (numer i data), adres na jakiej towar wysłano, datę wysyłki, numer wagonu, numer listu przewozowego oraz dane co do rodzaju i ilości załadowanego towaru.

§ 29.

1. Z chwilą nadania towaru niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 30.

Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu od kolei zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

§ 31.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez kolej nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu 3 dni od daty sporządzenia.

§ 32.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 33.

Jeżeli wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli kolej, stosuje się odpowiednio przepisy § § 28 — 32 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego składu lub magazynu.

VIII. Braki i wady dostawy

§ 34.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydaniu towaru ze składu, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzeniu protokołu,
- treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,

- opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- opis sposobu pobrania próbek oraz ich zabezpieczenia — jeżeli zostały pobrane,
- opis sposobu zabezpieczenia towaru — jeżeli tego dokonano,
- datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- podpisy osób wymienionych pod a).

3. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając wady istotne, strony zabezpieczą towar i wezwą biegłego.

Przepisy § 38 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku, gdy wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 35.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 4 dni od daty otrzymania, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie potrzeby fachowych wiadomości — przy udziale biegłego.

O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. Gdy braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ust. 1 liczy się od dnia ich ujawnienia.

3. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 34 ust. 2 z tym, że, jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny — należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego — jeżeli był wzywany.

§ 36.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go w terminie przewidzianym w § 35 w drodze telegraficznej lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin zakwestionowanego towaru, powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i w ciągu następnych 3 dni delegować swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od zużytkowania nadesłanego towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika.

§ 37.

Przepisy § § 35 i 36 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 38.

W razie stwierdzenia przez przedstawiciela sprzedawcy lub w drodze ekspertyzy, dokonanej na żądanie nabywcy, wad istotnych, które czynią towar bezużytecznym dla nabywcy, może on postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i zażądać dostarczenia innego towaru lub też wystąpić o przyznanie prawa odstąpienia od umowy. W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

§ 39.

1. Nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy aniżeli 15 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Po upływie terminu przewidzianego w ust. 1 nabywca może oddać towar na skład na koszt sprzedawcy.

Załącznik Nr 31 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY MLEKA SPOŻYWCZEGO

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron; jeżeli zarządzenie władzy lub umowa stron przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia, jest on obowiązany nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie na 15 dni przed miesiącem kalendarzowym, w którym ma nastąpić dostawa.

2. Zamówienie powinno określać terminy dostaw oraz ilości i rodzaje towaru, który w tych terminach ma być dostarczony.

§ 2.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władz lub w umowie, sprzedawca może wystąpić o przyznanie mu prawa odstąpienia od umowy lub jej zmiany.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wysłał towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władz lub umowy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządził i nie wysłał protokołu rozbieżności w ciągu 5 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 5 dni od daty wystania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu prześle sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeśli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

2. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy, wobec niebudzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub umowy, i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może bądź w samym zamówieniu lub na 2 tygodnie przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać dyspozycję wysyłkową zawierającą następujące dane:

- a) nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres oraz ilości, jakie w danym dniu mają być wysłane,
- b) na jaką jednostkę ma być wystawiony rachunek,
- c) miejsce płatności, bank, konto ewentualnie tytuł budżetowy,
- d) powołanie się na datę i numer zamówienia.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewiduje późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wysłał towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie

§ 5.

Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według cenników ustalonych przez właściwe władze.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 7.

Mleko powinno odpowiadać następującym warunkom: Zawartość 3% tłuszczu, stopień kwasowości nieprzekraczający 9° SH, bez zanieczyszczeń mechanicznych i środków konserwujących, o smaku i zapachu kwalifikującym mleko do spożycia.

IV. Opakowanie

§ 8.

1. Towar dostarczony zostanie:

- a) w cysternach o pojemności od 2.000 do 10.000 l,
- b) w konwiach plombowanych o pojemności od 20 do 40 l,
- c) w butelkach szklanych, w skrzynkach — butelki o pojemności od 0,25 do 1 l, w jednej skrzynce od 12 do 30 butelek.

2. Cysterny i konwie opróżni nabywca przy odbiorze towaru i zwróci sprzedawcy.

3. Pierwsze partie butelek nabywca nabywa po cenach ustalonych przez Departament Cen Ministerstwa Handlu Wewnętrznego, a w następne dni odbywa się wymiana butelek pełnych na puste. Gdyby nabywca zwrócił mniejszą ilość butelek pustych niż zażądał pełnych, zapłaci za brakującą ilość sztuk po cenach ustalonych przez MHW. Nabywca obowiązany jest zwracać butelki wypłukane.

§ 9.

1. Skrzynki nabywca zwróci w następnym dniu po dostawie w maksymalnym terminie 24 godzin.

2. W razie niezwrócenia w powyższym terminie skrzynek w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 5% wartości niezwróconego opakowania.

3. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

4. W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

V. Dostawa towaru

§ 10.

1. Dostawa następuje przez dostarczenie mleka przez sprzedawcę na jego koszt, do punktu wskazanego przez nabywcę (punkt dostawy mleka).

2. Wydanie towaru następuje z chwilą pokwitowania odbioru przez nabywcę.

VI. Braki i wady dostawy

§ 11.

Odbiór ilościowy i jakościowy mleka następuje natychmiast przy dostawie w punkcie dostawy mleka w obecności sprzedawcy lub jego przedstawiciela.

§ 12.

1. Dopuszczalne są następujące odchylenia od deklarowanej ilości:

w konwiach	—	1%
w butelkach 1 l	—	2%
w butelkach ½ l	—	3%
w butelkach ¼ l	—	5%

2. Jeżeli rzeczywiste manko stwierdzone przy odbiorze mleka w konwiach będzie większe od określonego w ust. 1 — sporządza się o tym protokół, a sprzedawca dostarczy nabywcy w ciągu 3 dni brakującą ilość mleka na swój koszt.

§ 13.

1. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru zarzucając wady istotne, strony sporządzają o tym protokół i pobiorą próbki i prześlą je do zbadania do Państwowego Zakładu Higieny.

2. Jeżeli wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

Załącznik Nr 32 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY MASŁA POCHODZENIA MLECZARSKIEGO, TOPIONEGO, SERÓW TWARDYCH, MIĘKKICH, TOPIONYCH, TWAROGU JADALNEGO I ŚMIETANY

I. Zamówienie

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia oraz czas dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron; jeżeli zarządzenie władzy lub umowa stron przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia, jest on obowiązany nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie na 15 dni przed miesiącem kalendarzowym, w którym ma nastąpić dostawa.

2. Zamówienie powinno określać:

- a) oznaczenie zamówionego towaru, ilość i wagę,
- b) terminy dostaw oraz ilości i rodzaje towaru, który w tych terminach ma być dostarczony.

§ 2.

W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władz lub w umowie, sprzedawca może przygotować do dostawy towar w rodzaju, w ilościach oraz w terminach według swego uznania w ramach zarządzenia władzy lub umowy, bądź wystąpić o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub jej zmiany.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle protokołu rozbieżności w ciągu 5 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 5 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu prześle sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeśli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przestać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec niebudzących wątpliwości obowiązków stron, wynikających z zarządzenia władzy lub umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub odbiorze przedmiotu dostawy.

II. Cena i rozliczenie

§ 4.

Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według cenników ustalonych przez właściwe władze.

§ 5.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i w trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 6.

Poszczególne rodzaje produktów powinny odpowiadać niżej wymienionym warunkom:

1. Masło pochodzenia mleczarskiego:

- a) o smaku i zapachu kwalifikującym je do spożycia, o zawartości wody do 16%, zawartości tłuszczu co najmniej 82%, bez domieszki obcych tłuszczów i zanieczyszczeń obcymi ciałami, o kwasowości do 5°.
- b) masło „wyborowe extra“ wyrabiane ze śmietany pasteryzowanej, ukwaszonej zakwasami czystych kultur, o smaku i zapachu kwalifikującym do spożycia, o zawartości wody do 16%, zawartości tłuszczu co najmniej 82%, bez domieszki obcych tłuszczów i zanieczyszczeń obcymi kwasami, o kwasowości do 5°.

2. Masło topione pochodzenia z produkcji Okr. Oddziałów CSMJ o smaku i zapachu kwalifikującym je do spożycia, o zawartości tłuszczu, co najmniej 96%, bez domieszki obcych tłuszczów i zanieczyszczeń obcymi ciałami, o kwasowości do 10°.

3. Sery twarde:

- a) tłuste — o zawartości minimum 40% tłuszczu w suchej masie, o cechach i strukturze kwalifikujących ser do bezpośredniego spożycia i typowych dla deklarowanego gatunku sera;
- b) półtłuste — o zawartości minimum 20% tłuszczu w suchej masie, o cechach smakowych i strukturze kwalifikujących ser do bezpośredniego spożycia i typowych dla deklarowanego gatunku sera.

4. Sery miękkie:

- a) tłuste — o zawartości minimum 40% tłuszczu w suchej masie, odpowiadające poza tym tym samym warunkom, jak dla serów wymienionych w pkt. 3;
- b) półtłuste — o zawartości minimum 20% tłuszczu w suchej masie, odpowiadające poza tym tym samym warunkom, jak dla serów wymienionych w pkt. 3.

5. Sery topione — o zawartości co najmniej 20% tłuszczu w suchej masie, odpowiadające poza tym tym samym warunkom, jak dla serów wymienionych w pkt. 3.

6. Twaróg jadalny:

- a) prasowany — o zawartości wody najwyżej 65%,
- b) miękki — o zawartości wody najwyżej 80%, o cechach smakowych kwalifikujących do bezpośredniego spożycia.

7. Śmietana:

- a) śmietanka kawowa pasteryzowana o zawartości tłuszczu 10% i stopniu kwasowości nieprzekraczającym 8,5° SH,
- b) śmietanka słodka o zawartości tłuszczu 22%, o stopniu kwasowości nieprzekraczającym 8,5° SH,
- c) śmietana — o zawartości 22% tłuszczu, ukwaszona czystymi kulturami kwasu mlekowego,
- d) śmietanka kremowa o zawartości co najmniej 35% tłuszczu.

IV. Opakowanie

§ 7.

Masło pochodzenia mleczarskiego pakowane będzie:

- a) w beczki drewniane o wadze netto ca 50 kg lub skrzynki drewniane o wadze netto 25 kg,
- b) w opakowanie pergaminowe ca ¼ kg w skrzynkach drewnianych różnych rozmiarów i różnej wadze netto. Odchylenia wagowe w poszczególnych paczkach ¼ kg mogą się wahać w granicach do 1%, jednak cała zawartość skrzynki musi odpowiadać wadze netto ilości sztuk paczek pomnożonej przez 0,25 kg.

§ 8.

Masło topione pakowane będzie:

- a) w beczki drewniane o wadze netto ca 100 kg,
- b) w skrzynki drewniane różnych rozmiarów i różnej wagi netto.

§ 9.

Sery twarde pakowane będą:

- a) w rolki drewniane o wadze netto ca 50 kg — sery tyłzyckie,
- b) w skrzynki drewniane o wadze netto ca 50 kg — sery edamskie i trapistów,
- c) w skrzynie drewniane o wadze netto ca 80 kg — sery ementalskie,
- d) w skrzynie drewniane o wadze netto ca 30 kg — sery Groyer.

§ 10.

Sery miękkie pakowane będą w pergaminowe opakowanie bezpośrednie i skrzynki drewniane różnych rozmiarów i różnej wagi netto.

§ 11.

Sery topione — porcje 1/10, 1/8, 1/6 kg pakowane będą w staniol lub w razie jego braku — w pergamin i pudełka tekturowe oraz skrzynki drewniane różnych rozmiarów i różnej wagi netto.

§ 12.

Twaróg jadalny — porcje 1/4, 1/2, 1 kg pakowane będą w pergamin i skrzynki drewniane różnych rozmiarów i różnej wagi netto lub twaróg luzem w skrzynkach drewnianych różnych rozmiarów i różnej wagi netto i beczkach drewnianych o wadze netto ca 100 kg.

§ 13.

Śmietana — nabywca odbiera śmietanę w konwiach plombowanych o pojemności od 10 do 40 l lub w butelkach szklanych w skrzyniach — każda butelka o pojemności 0,25 do 1 l, w jednej skrzyni od 12 do 30 butelek.

§ 14.

Skrzynki różnych rozmiarów i różnej wagi wymienione w §§ 7, 8, 10, 11 i 12 używane będą do czasu wprowadzenia opakowania znormalizowanego.

§ 15.

Konwie, butelki, beczki i skrzynki stanowią opakowanie wysyłkowe.

§ 16.

Nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt opakowanie wysyłkowe po śmietanie — w ciągu 24 godzin, a po maśle, serach i twarogu — w ciągu 7 dni od daty odebrania towaru. Inne opakowanie podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz nabywca prześle w ciągu 7 dni od daty odebrania towaru.

§ 17.

Nabywca nie jest uprawniony do przedłużania terminów przewidzianych w § 16 dla skompletowania ładunku pełnowagonowego.

§ 18.

Opakowanie powinno być zwracane w stanie nieuszkodzonym, zdatnym do natychmiastowego użytku, tj. całe, kompletne i czyste.

§ 19.

Przy wagonowym zwrocie opakowań należy wagon tak załadować, aby w czasie transportu opakowanie nie uległo zgnieceniu.

§ 20.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 16 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 5% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

§ 21.

W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 22.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 23.

Jeżeli zwrócone opakowanie wykazuje zniszczenie ponad normalne zużycie, sprzedawca, w razie winy ze strony nabywcy, obciąża go kwotą odpowiadającą zmniejszeniu wartości opakowania według stawek ustalonych przez Ministerstwo Handlu Wewnętrznego.

V. Dostawa towaru

§ 24.

1. Dostawa następuje przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, który powinien wskazać jako miejsce wydania magazyn położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej samej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże nabywcy skład położony najbliżej.

§ 25.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania przynajmniej na 3 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 26.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczoną przez siebie środkami transportowymi.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 27.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 28.

Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

§ 29.

1. Jeżeli nabywca nie odbierze towaru w umówionych terminach, sprzedawca może postawić nieodebraną partię towaru do dyspozycji nabywcy przez okres 3 dni, o czym należy jednocześnie zawiadomić jednostkę nadrzędną nabywcy. Koszty związane z przechowaniem towaru ponosi nabywca.

2. Po upływie terminu, określonego w ust. 1, sprzedawca może sprzedać towar po cenach stosowanych do jakości towaru w dniu sprzedaży. Wszelkie straty poniesione przez sprzedawcę wskutek obniżenia się wartości nieodebranych w terminie towarów ponosi nabywca.

VI. Braki i wady dostawy

§ 30.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,

- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu pobrania próbek oraz ich zabezpieczenia — jeżeli zostały pobrane,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

§ 31.

Przy dostawie śmietany dopuszczalne są następujące odchylenia od deklarowanej ilości:

w butelkach 1 l	— 2%
w butelkach 1/2 „	— 3%
w butelkach 1/4 „	— 5%

§ 32.

1. Jeżeli zawartość wody w maśle pochodzenia mleczarskiego jest większa od ustalonej w § 6 pkt. i, a nabywca wyraża zgodę na odbiór takiego masła, sprzedawca powinien wyrównać nadmiar wody odpowiednią ilością masła bezpłatnie, o czym należy uczynić stosowną wzmiankę w fakturze.

2. Jeżeli zawartość wody w maśle wynosi więcej niż 16%, należy o tym uczynić stosowną wzmiankę w pokwitowaniu z odbioru, z tym, że odebrane masło nie może być przeznaczone na sprzedaż rynkową.

§ 33.

1. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając wady istotne, strony pobiorą próbki i prześlą je do analizy do Państwowego Zakładu Higieny. W tym przypadku stosuje się odpowiednio przepisy § 29.

2. Jeżeli wynik analizy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniem, a ponadto zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

3. W razie stwierdzenia przez PZH wad istotnych, nabywca może zażądać dostarczenia w ciągu 3 dni innego towaru.

§ 34.

1. Jeżeli nabywca stwierdzi po odbiorze towaru wady, których ujawnienie nie było możliwe przy wydaniu do stawy, powinien on pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go o tym w ciągu 24 godzin i wysłać mu w ciągu następnych 24 godzin odpis sporządzanego w tym przedmiocie protokołu.

Protokół sporządza się stosownie do § 30 ust. 2 przy udziale czynnika społecznego.

2. Sprzedawca powinien następnego dnia po otrzymaniu protokołu delegować swego przedstawiciela do nabywcy, a jeżeli tego nie uczyni, nabywca prześle pobrane przy sporządzeniu protokołu próbki do analizy do PZH.

3. Przepisy § 33 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio z tym, że w razie stwierdzenia wad istotnych, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo zażądać towaru zamiennego albo odstąpić od umowy.

W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny.

4. Jeżeli towar narażony jest na szybkie zepsucie, nabywca sprzedaje go po pobraniu próbek, nie czekając na wynik analizy.

§ 35.

1. Nabywca postąpi z towarem postawionym do dyspozycji sprzedawcy stosownie do otrzymanych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Jeżeli sprzedawca nie udzieli nabywcy w ciągu 3 dni poleceń co do postąpienia z towarem postawionym do jego dyspozycji, nabywca może po upływie tego terminu sprzedać towar na rachunek sprzedawcy.

Załącznik Nr 33 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAWY DROBIU

I. Zamówienie

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia oraz czas dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron; jeżeli zarządzenie władzy lub umowa stron przewiduje, że nabywca ma prawo w terminie późniejszym określić bliżej termin i przed-

miot świadczenia, jest on obowiązany nadesłać sprzedawcy pisemne zamówienie na 15 dni przed miesiącem kalendarzowym, w którym ma nastąpić dostawa.

2. Zamówienie powinno określać:

- a) oznaczenie zamówionego towaru, ilość i wagę,
- b) terminy dostaw oraz ilości i rodzaje towaru, który w tych terminach ma być dostarczony.

§ 2.

W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub w umowie, sprzedawca może przygotować do dostawy towar w rodzaju i ilościach według swego uznania w ramach zarządzenia władzy lub umowy, bądź wystąpić o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub jej zmiany.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle protokołu rozbieżności w ciągu 5 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 5 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu prześle sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeśli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron wynikających z zarządzenia władzy lub umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

II. Cena i rozliczenie

§ 4.

Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru według cenników ustalonych przez właściwe władze.

§ 5.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 6.

Droń żywy będzie odpowiadał następującej klasyfikacji:

Klasa I. Ptaki żywotne o dojrzałym upierzeniu, całkowicie upierzone, o piórach połyskujących, o prawidłowej bez żadnych zniekształceń budowie kośćca, wykazujące pełne umięśnienie tak, aby mostek obłożony był grubą warstwą mięśni piersiowych oraz grzbiet mostka i kości miednicowe były niewystające. Kolor skóry biały lub żółtawo-biały. Nogi bez wapniaka, nie obrosnięte piórami. Pożądany biały lub żółty kolor nóg.

Klasa II. Ptaki żywotne, upierzone, o piórach połyskujących, bez żadnych zniekształceń mostka. Przy drobiu wodnym (gęsi, kaczkę), minimum 2 tygodnie po podskubaniu. Ptaki ze słabiej rozwiniętymi mięśniami, sięgającymi co najmniej połowy grzebienia mostka. Kaczkę od 1,5 kg.

Klasa III. Ptaki żywotne, chude, nieposiadające żadnych oznak chorób skórnych zewnętrznych, jak i wewnętrznych, dopuszczalne zniekształcenie kośćca.

§ 7.

Drób bity będzie odpowiadał następującym standartom:

Standart „A“:

1. Budowa kośćca prawidłowa. Dozwolone bardzo słabe zniekształcenie grzebienia mostka. Klatka piersiowa szeroka. Wapniaki i opierzenie nóg niedopuszczalne.

2. Umięśnienie pełne, mostek obłożony grubą warstwą mięśni piersiowych. Grzebień mostka i kości miednicowe niewystające.

3. Wytuczenie dobre, tłuszcz rozmieszczony wzdłuż pterylii, złożony tłuszczu w okolicy kupra, jak również wyraźne jego smugi w pachwinach nóg. Okrywa tłuszczowa u kurcząt młodych niewymagana.

4. Obróbka: ptaki dobrze wykrwawione i dobrze obrobione. Dopuszczalne bardzo lekkie stłuczenie mięsa na grzbiecie i skrzydłach oraz małe zadarcia, lekkie przebarwienia i obtarcia skóry na tuszce z wyjątkiem piersi. Tuszki wolne od pierza i pałek. Dozwolone złamanie jednego skrzydła, jeżeli nie wystąpiło wynaczynienie krwi w postaci wylewów i wybroczyn.

5. Kondycja: tuszki świeże, które po odmrożeniu wykazują zapach właściwy dla świeżego, mrożonego mięsa drobiowego. Barwa tłuszczu biała kremowa, kremowa, względnie żółto-kremowa.

6. Zamrożenie: tuszki dobrze zamrożone, które zachowały naturalny, świeży wygląd, bez jakichkolwiek uszkodzeń powstałych wskutek zamrożenia. Temperatura tuszek nie wyższa niż -8°C .

Standart „B“:

1. Budowa. Dopuszczalne niewielkie zniekształcenie kośćca. Dopuszczalny lekki wapniak i usunięte opierzenie łap.

2. Umięśnienie. Dość dobre. Dopuszczalne: lekko wystający mostek i kości miednicowe.

3. Wytuczenie. Dość dobre. Pewna niewielka ilość tłuszczu okrywa ptaka wzdłuż pterylii. Pokrywa tłuszczowa u kurcząt młodych niewymagana.

4. Obróbka. Wykrwawienie dość dobre. Obróbka słabsza. Niewielkie stłuczenie mięsa i zadarcia skóry na tuszce są dopuszczalne, nie więcej jednak niż 3 zadarcia dł. 2 cm każde, jeżeli występują na piersi. Zadarcia na grzbiecie i skrzydłach są dopuszczalne, jeżeli są krótsze niż 5 cm. Obtarcia większe niż 4 cm są niedopuszczalne. Dopuszczalne złamanie jednego skrzydła lub kość w mięsie, jeśli kość nie przebiła skóry i jeśli nie ma nadmiernego stłuczenia lub nie wystąpiło zbyt silne wynaczynienie krwi w postaci wylewów.

5. Kondycja. Tuszki świeże, które po odmrożeniu wykazują zapach właściwy dla świeżego, mrożonego mięsa drobiowego.

6. Zamrożenie. Tuszki zamrożone, które zachowały naturalny, świeży wygląd. Dopuszczalne lekkie uszkodzenia powstałe wskutek zamrożenia. Temperatura tuszek nie wyższa niż -8°C .

Standart „C“:

1. Budowa. Dozwolone: silnie skrzywiony, względnie ząbkowany mostek, garb, jak również inne zniekształcenie kośćca. Dozwolone wapniaki i opierzenia nóg.

2. Umięśnienie. Dozwolone: silnie wystający mostek i kości miednicowe.

3. Wytuczenie. Dopuszczalne umięśnienie słabe. Tłuszcz podskórny wzdłuż pterylii niewymagany.

4. Obróbka. Dopuszczalne słabe wykrwawienie, wszelkie zadarcia i przebarwienia skóry. Tuszka wolna od pierza i pałek.

5. Kondycja. Tuszki świeże, które po odmrożeniu wykazują zapach właściwy dla świeżego, mrożonego mięsa drobiowego.

6. Zamrożenie. Dopuszczalne wszelkie uszkodzenia powstałe wskutek zamrożenia. Temperatura tuszek niewyższa od -8°C .

Okólnik Nr 4/D z dnia 28.4.1949 r. L. dz. 2843-III-10/49 Normy Standaryzacyjne opracowane przez Inspektorat Standaryzacyjny po uzgodnieniu z Depart. Obrotu Art. Roln. MHW, Dep. Eksportu MHZ oraz Dep. Weteryn.

IV. Opakowanie

§ 8.

a) Drób żywy będzie przewożony w klatkach różnych wymiarów i różnych ilości ptaków w klatce w zależności od rodzaju drobiu.

b) Drób bity będzie pakowany w skrzynie drewniane różnych wymiarów i różnej ilości sztuk w skrzyni do czasu wprowadzenia opakowania znormalizowanego.

§ 9.

1. Klatki i skrzynie stanowią opakowanie wysyłkowe.

2. Zwrotowi mogą podlegać też i inne rodzaje opakowań, nie wymienionych w ust. 1, jeżeli będzie to zastrzeżone w umowie.

§ 10.

Opakowanie, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt w ciągu 14 dni od daty otrzymania towaru.

§ 11.

Nabywca nie jest uprawniony do przedłużania terminu przewidzianego w § 10 dla skompletowania ładunku pełnowagonowego.

§ 12.

Opakowanie powinno być zwracane w stanie nieuszkodzonym, zdatnym do natychmiastowego użytku. Przy wagonowym zwrocie opakowań należy wagon tak załadować, aby w czasie transportu opakowanie nie uległo zgnieceniu.

§ 13.

1. W razie niezwrócenia w terminie przewidzianym w § 10 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 5% wartości niezwróconego opakowania.

2. Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

§ 14.

W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie, nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 15.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 16.

Jeżeli zwrócone opakowanie wykazuje zniszczenie ponad normalne zużycie, sprzedawca, w razie winy ze strony nabywcy, obciąży go kwotą odpowiadającą zmniejszeniu wartości opakowania według stawek ustalonych przez Ministerstwo Handlu Wewnętrznego.

V. Dostawa towaru

§ 17.

1. Dostawa następuje przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, który powinien wskazać jako miejsce wydania magazyn położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej samej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże skład położony najbliżej.

§ 18.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu towaru do wydania przynajmniej na 3 dni przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 19.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego

przedstawiciela wraz z dostarczonym przez siebie środkiem transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

§ 20.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 21.

Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

§ 22.

1. Jeżeli nabywca nie odbierze towaru w umówionych terminach, sprzedawca może postawić nieodebraną partię towaru do dyspozycji nabywcy przez okres 3 dni, o czym należy jednocześnie zawiadomić jednostkę nadrzedną nabywcy.

Koszty związane z przechowaniem towaru ponosi nabywca.

2. Po upływie terminu określonego w ust. 1, sprzedawca może sprzedać towar po cenach stosownych do jakości towaru w dniu sprzedaży. Wszelkie straty poniesione przez sprzedawcę wskutek obniżenia się wartości nieodebranego w terminie towaru ponosi nabywca.

VI. Braki i wady dostawy

§ 23.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzaniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnienie przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu pobrania próbek oraz ich zabezpieczenia — jeżeli zostały pobrane,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

§ 24.

Zawartość w poszczególniej klasie drobiu żywego cech klasy niższej w ilości nieprzekraczającej 20%, nie powoduje obniżenia klasyfikacji.

§ 25.

Zawartość w poszczególnym standarcie drobiu bitego cech standartu niższego w ilości nieprzekraczającej 20%, nie powoduje obniżenia standartu.

§ 26.

1. Jeżeli nabywca odmówił odebrania towaru, zarzucając wady istotne, strony pobiorą próbki i prześlą je do analizy do Państwowego Zakładu Higieny. Orzeczenie PZH jest dla stron wiążące.

2. Jeżeli wynik analizy nie potwierdzi zarzutów nabywcy, ponosi on wszelkie koszty związane z badaniem, a ponadto zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

3. W razie stwierdzenia przez PZH wad istotnych, nabywca może zażądać dostarczenia innego towaru.

§ 27.

1. Jeżeli nabywca stwierdzi po odbiorze towaru wady, których ujawnienie nie było możliwe przy wydaniu towaru, powinien on pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go o tym w ciągu 24 godzin i wysłać mu w ciągu następnych 24 godzin odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

Protokół sporządza się stosownie do § 22 ust. 2, przy udziale czynnika społecznego.

2. Sprzedawca powinien następnego dnia po otrzymaniu protokołu delegować swego przedstawiciela do nabywcy, a jeżeli tego nie uczyni, nabywca prześle pobrane przy sporządzeniu protokołu próbki do analizy do PZH.

3. Przepisy § 26 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio z tym, że w razie stwierdzenia wad istotnych, nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo żądać towaru zamiennego albo odstąpić od umowy.

W innych przypadkach nabywca może żądać obniżenia ceny.

4. Jeżeli towar narażony jest na szybkie zepsucie, nabywca sprzedaje go po pobraniu próbek, nie czekając na wynik analizy.

§ 28.

1. Nabywca postąpi z towarem postawionym do dyspozycji sprzedawcy stosownie do otrzymanych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

2. Jeżeli sprzedawca nie udzieli nabywcy w ciągu 3 dni poleceń co do postąpienia z towarem postawionym do dyspozycji, nabywca może po upływie tego terminu sprzedać towar na rachunek sprzedawcy.

Załącznik Nr 34 do zarządzenia
Przewodniczącego PKPG z dnia
26 sierpnia 1950 r.

OGÓLNE WARUNKI DOSTAW RYB I PRZETWORÓW RYBNYCH

I. Zamówienie i dyspozycja wysyłkowa

§ 1.

1. Przedmiot świadczenia, jego jakość oraz czas i miejsce wykonania dostawy ustala zarządzenie władzy lub umowa stron.

Jeżeli zarządzenie władzy lub umowa przewiduje, że nabywca ma prawo w czasie późniejszym określić bliżej termin i przedmiot świadczenia, obowiązany jest on nadeśłać do właściwej dla niego terenowo wojewódzkiej ekspozytury sprzedawcy pisemne zamówienie najpóźniej do dnia 25 każdego miesiąca poprzedzającego miesiąc kalendarzowy, w którym ma nastąpić dostawa.

2. Zamówienie powinno określać:

- a) oznaczenie sortymentu i jakości towaru według nomenklatury przyjętej w obrocie, a jeżeli sprzedawca dostarczył nabywcy cenniki lub wykazy — także pozycję cennika lub wykazu,
- b) terminy dostaw oraz ilości towaru poszczególnego sortymentu i jakości, które w tych terminach mają być dostarczone,
- c) ewentualne żądania co do opakowania ze wskazaniem jego rodzaju.

§ 2.

1. W razie nienadesłania przez nabywcę zamówienia przewidzianego w zarządzeniu władzy lub umowie, sprzedawca może wysłać towar według zwykle dotąd przesyłanego sortymentu i jakości, w przeciętnej ilości stosownie do dotychczasowych dostaw, albo też może wystąpić o przyznanie prawa odstąpienia od umowy lub o jej zmianę.

2. Jeżeli nabywca nie wskazał terminów wysyłki, sprzedawca wyśle towar w dowolnych terminach w ramach zarządzenia władzy lub umowy.

§ 3.

1. Zamówienie uważa się za przyjęte, jeżeli sprzedawca nie sporządzi i nie wyśle protokołu rozbieżności w ciągu 5 dni od daty otrzymania zamówienia.

2. W ciągu 5 dni od daty wysłania protokołu rozbieżności strony przeprowadzą uzgodnienie zamówienia. W razie niedojścia do porozumienia każda ze stron przed upływem powyższego terminu prześle sprawę swojej jednostce zwierzchniej lub władzy, której bezpośrednio podlega lub przez którą jest nadzorowana, jeśli spór dotyczy priorytetów gospodarczych. W innych przypadkach nabywca

powinien w tymże terminie wystąpić do komisji arbitrażowej z wnioskiem o rozstrzygnięcie rozbieżności w trybie sporu przedumownego i jednocześnie przesłać sprzedawcy odpis wniosku listem poleconym. Jeżeli nabywca nie przekaże sprawy lub nie złoży w terminie wniosku do komisji arbitrażowej — uważa się, że protokół rozbieżności zaakceptował.

3. Jeżeli sporządzenie protokołu rozbieżności lub wystąpienie do komisji arbitrażowej o rozstrzygnięcie sporu nastąpiło bez uzasadnionej podstawy, wobec nie budzących wątpliwości obowiązków stron, wynikających z zarządzenia władzy lub umowy i w następstwie tego nastąpiło opóźnienie wykonania zobowiązania — strona zapłaci karę umowną przewidzianą za zwłokę w dostarczeniu lub w odbiorze przedmiotu dostawy.

§ 4.

1. Nabywca może bądź w samym zamówieniu lub co najmniej na 7 dni przed ustalonym terminem wykonania dostawy nadesłać sprzedawcy dyspozycję wysyłkową zawierającą następujące dane:

- a) nazwę jednostki gospodarczej, której towar ma być dostarczony i jej adres,
- b) sposób wysyłki, jeżeli nie następuje kolejną,
- c) miejsce, do którego towar ma być wysłany, przy czym nazwę stacji kolejowej należy podać w brzmieniu zgodnym z urzędowym wykazem stacji PKP i ewentualnie wskazać bocznice kolejową,
- d) czy towar ma być ubezpieczony i na jaką sumę,
- e) komu należy awizować wysyłkę,
- f) na jaką jednostkę gospodarczą ma być wystawiony rachunek,
- g) miejsce płatności, bank, konto, ewentualnie tytuł budżetowy,
- h) powołanie się na datę i numer zamówienia — jeżeli było składane.

2. Jeżeli zarządzenie władzy, umowa lub zamówienie przewidują późniejszą dyspozycję wysyłkową, a nabywca jej nie nadesłał, sprzedawca wysła towar pod adresem nabywcy.

II. Cena i rozliczenie

§ 5.

1. Ceny liczone są w wysokości obowiązującej w dniu dostawy towaru wg cenników ustalonych przez właściwe władze.

2. W razie odbioru ze składu sprzedawcy towaru, dla którego cennik przewiduje tylko cenę franco stacją odbiorczą, nabywcy nie przysługują od tej ceny żadne bonifikaty.

§ 6.

Zapłata należności dokonywana jest w terminach i trybie ustalonym w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach.

III. Jakość towaru

§ 7.

Towary powinny odpowiadać następującym normom jakościowym wg poniższych grup towarowych:

- A. ryby żywe
- B. ryby świeże
- C. ryby wędzone
- D. ryby solone
- E. konserwy rybne
- F. marynaty
- G. tran rybny
- H. mączka rybna
- I. raki

A. Ryby żywe

I. Ryba:

1. Gatunek ryby: — karp.

2. Jakość

A. Ryba żywa porusza się i oddycha.

B. Ryba zdrowa nie posiada zewnętrznych oznak chorobowych, obniżających wartość handlową, a w szczególności:

- a) ciało naturalnej budowy, jędrne, niewychudzone,
- b) oczy wypukłe, błyszczące,
- c) skrzela o naturalnym, jednolicie czerwonym zabarwieniu,
- d) ruchy ciała naturalne i żwawe — ryby są płochliwe.

II. Waga.

1. Waga ryb

- a) Standart K. Z. 1. — Waga 1 sztuki od 1 do 2,5 kg.
- b) Standart K. Z. 2. — Waga 1 sztuki od 0,5 do 1 kg.

2. Waga netto:

przy dostawie ryby muszą być ważone na szali dziurkowanej w partiach po 40 kg, natychmiast po wyjściu z wody.

Ogólna ilość ryb śniętych nie powinna przekraczać 10%.

Uwaga: Ryby śnięte muszą być natychmiast usuwane z wody. Przejściowo trwające osłabienie ryb na skutek manipulacji handlowej nie dyskwalifikuje ryb jako żywych, zdrowych.

Karp śnięty, świeży cały

I. Ryba.

1. Gatunek ryby — karp.
2. Jakość.

A. Ryby świeże

- a) powierzchnia skóry błyszcząca o barwach naturalnych, niepokryta mętnym śluzem, łuski z trudem dają się wyciągnąć,
- b) skrzela jaskrawo czerwone, pokryte cienką warstwą przezroczystego śluzu o świeżym zapachu,
- c) oczy wypukłe, wystające z orbit, twarde, rogówki przezroczyste,
- d) mięso jędrne, elastyczne, z trudem oddzielające się od kości, po lekkim naciśnięciu palcem dołek wyrównuje się, ścianka brzuszna elastyczna,
- e) zapach ryb swoisty, bez śladu zapachu gnilnego, amoniakalnego lub stęchłego.

B. Ryby całe — zewnętrznie zachowana naturalna budowa anatomiczna (bez uszkodzeń),

C. Ryby czyste:

- a) na skrzelach nie ma mułu, ani obcych ciał, zewnętrznie ryba czysta,
- b) karp pokryty cienką warstwą przezroczystego śluzu.

3. Przygotowania:

Lód w skrzynce ułożony warstwami:

- około 1/5 na dnie,
- około 1/5 w środku między rybami,
- około 3/5 na wierzchu.

Lód powinien wypełniać skrzynię po brzegi.

II. Waga:

- a) Standart K. N. 1. — Waga 1 sztuki od 1 do 2,5 kg.
- b) Standart K. N. 2. — Waga 1 sztuki od 0,5 do 1 kg.

III. Opakowanie:

1. skrzynie i napisy określone standartem Op. 10
2. ułożenie wewnętrzne.

Ryby wyciągnięte, ułożone estetycznie i ściśle, równoległe do ściany czołowej.

Karp mrożony cały

I. Ryba:

1. Gatunek ryb: K a r p
2. Jakość:

Ryba w momencie zamrażania musi odpowiadać wszystkim warunkom cechującym rybę świeżą, zawartym w standarcie K. N. 1/2.

II. Waga:

1. Standart K. N. 1 — waga pojedynczych sztuk od 1 — 2,5 kg.
2. Standart K. N. 2 — waga pojedynczych sztuk od 0,5 — 1 kg.
3. Waga netto skrzyń:
Deklarowana waga netto w jednej skrzyni — 40 kg.

III. Opakowanie:

1. **Skrzynie i napisy** wg Standartu Op. 40
2. ułożenie ryb w skrzyni:
Ryby ułożone starannie długością swoją równolegle do czoła skrzyni, grzbietem do góry, brzuskami do dna skrzyni.

B. Ryby świeże:**1. Słodkowodne**

Powierzchnia skóry błyszcząca, o barwach naturalnych niepokryta mętnym śluzem, łuska z trudem daje się wyciągnąć, skrzela czerwone pokryte cienką warstwą przezroczystego śluzu o słabym zapachu, oczy wypukłe, twarde, mięso jędrne, elastyczne, po lekkim naciśnięciu palcem dołek wyrównuje się, zapach ryby swoisty, bez śladu zapachu gnilnego lub amoniakalnego. Ryby całe, bez uszkodzeń, pokryte cienką warstwą przezroczystego śluzu.

2. Morskie:

Dorsz patroszony b/głów. Powierzchnia skóry gładka, błyszcząca, ryba o barwie naturalnej. Dopuszczalne występowanie białych plam powstałych na skutek odleżyn, zapach charakterystyczny dla ryby świeżej. Konsystencja mięsa jędrna, elastyczna, lekki nacisk palca ponad linię boczna nie pozostawia trwałych wgłębień, kolor mięsa białawy, odpowiadający rybie świeżej. Ryba odgłowiona, usunięte wszystkie części przewodu pokarmowego, organów wewnętrznych, skrzel oraz resztek krwi. Błona otrzewna nie usunięta.

Ryby mrożone:

Ryby w momencie zamrażania muszą odpowiadać wszystkim cechom i warunkom charakteryzującym rybę zupełnie świeżą.

C. Ryby wędzone:

Barwa skóry powinna być w zależności od gatunku ryby od ciemnobrunatnej do jasnożółtej. Ryby wędzone w skrzyniach powinny być o zbliżonej barwie. Ryby wędzone winny być pokryte skórą jednolitą, dopuszcza się niewielkie uszkodzenia skóry obnażające mięso. Smak i zapach właściwy gatunkowi ryby wędzonej, delikatny, przyjemny. Mięso ryby wędzonej o konsystencji w zależności od gatunku, od lekko suchej do jędrnej, miękkie lecz kruszące się, o barwie białawej do różowo-żółtawej. Mięso ryb wędzonych łososia i troci — koloru czerwonego (łososiowego), smak lekko słonawy o charakterystycznym posmaku składników dymu. U łososia wędzonego na zimno smak mięsa wyraźnie słony.

D. Ryby solone:

a) **Śledzie solone** w beczkach powinny być ułożone prawidłowo warstwami mniej lub więcej zwartymi, górna warstwa powinna tworzyć tzw. lustro (górna warstwa ułożona brzuskami do góry ściśniona). Śledzie oraz solanka wypełniająca całą beczkę. Śledzie w beczce dojrzałe (wysolone). W jednej beczce śledzie o rozmiarach zbliżonych. Śledzie całe nieuszkodzone, o konsystencji mięsa ściślej, zwartej i jędrnej (śledzie typu jarmuckiego) o konsystencji miękkiej, bardziej luźnej (śledzie typu szkockiego i matiasów). Smak mięsa wyraźnie bardzo mocno słony, bez obcych smaków. Zapach charakterystyczny dla śledzia solonego. Barwa mięsa od białego - żółtawego do różowo - brunatnego. Znakowanie beczek ze śledziami zgodnie z wartością co do gatunku oraz wagi netto z tolerancją do 2% w górę i w dół.

b) **Dorsze solone.** Dorsze ułożone prawidłowo warstwami, mniej lub więcej zwartymi. Dorsze i solanka wypełniająca beczkę. Dorsz odgłowiony i dokładnie wypatroszony. Skóra dorsza lekko pomarszczona o jednolitym kolorze brunatno - szarym. Barwa mięsa żółtawa. Konsystencja mięsa zwarta i ścisła. Smak mięsa mocno słony bez obcych posmaków. Dopuszcza się pewną ilość soli nierozpuszczonej w solance. Inne cechy jakościowe jak przy śledziach solonych.

E. Konserwy rybne:

Puszki szczelne, nieposiadające uwypukleń (bombaże) czyste, bez plam rdzy. Na wieczku puszki nadruk tłoczony (kod. określający datę, miejsce produkcji i asortyment), puszka oklejona etykietą lub litografowana. Zawartość puszki zgodna z etykietą. Puszki wypełnione całkowicie rybą, tuszami rybnymi (ryba wypatroszona, pozbawiona głowy i pletw), dzwonkami wzgl. kawałkami tuszy, lub masą rybną oraz zalewą. Konsystencja mięsa lub masy rybnej właściwa danemu asortymentowi. Smak i zapach przyjemny, aromatyczny, charakterystyczny dla danej konserwy. Barwa uzależniona od asortymentu, w puszcze jednolita. Lustro (główna warstwa) estetyczna. Kości w zależności od asortymentu lekko lub całkowicie skruszałe. Jakość przetworów rybnych (konserwy i marynaty) winna odpowiadać obowiązującym normom technologicznym.

F. Marynaty:

Opakowanie zabezpieczające produkt od wycieku zalewy. Na opakowaniu zadeklarowana waga oraz zawartość. Zawartość zgodna z zadeklarowaną. Opakowanie zawiera rybę marynowaną, przyprawy oraz kwaśną zalewę wypełnioną całkowicie. Ryba w postaci tuszu, filetów, wzgl. całej ryby, należy być dojrzała. Smak aromatyczny, kwasowaty, właściwy użytym przyprawom i dojrzałej rybie marynowanej. Zapach przyjemny, aromatyczny, konsystencja mięsa miękka, delikatna, kolor mięsa białawy z odzieniem od lekko żółtawego do szaro - różowego. Zalewa kwaskowata o silnym aromacie, stosownie do użytych przypraw.

Uwaga: Jakość przetworów rybnych (konserwy i marynaty) powinna odpowiadać obowiązującym normom technologicznym.

G. Tran rybny (techniczny):

Opakowanie powinno zabezpieczyć tran od dostępu powietrza. Tran klarowany, koloru od ciemnożółtawego do lekkobrazowego, brak widocznych zanieczyszczeń i zawiesin. Zapach właściwy tłuszczowi rybiemu. Warunki stałych fizykochemicznych tranu (ciężar właściwy, liczba zmydlenia, liczba jodowa, zawartość wolnych kwasów tłuszczowych, zawartość tłuszczów stałych w zależności od wymagań odbiorcy oraz możliwości produkcyjnych tranowni).

H. Mączka rybna:

Opakowanie w workach papierowych o gwarantowanej zawartości netto, zadeklarowanej na opakowaniu. Barwa mączki od szaro - białej do żółto - brązowej w zależności od rodzaju surowca. Zawartość soli, białka oraz tłuszczu oraz substancji materialnych zgodnie z obowiązującymi normami w zależności od rodzaju surowca. Zapach właściwy wysuszonemu mięsu rybiemu. Mączka o konsystencji od grysikowej do zbliżonej grubej kaszy jęczmiennej.

I. Raki

Raki żywe, zdrowe, poruszające się bez zewnętrznych oznak chorobowych, sortowane wg gatunków i sortymentów wagowych, osuszone, pozbawione wody znajdującej się na powierzchni pancerza i połączeniach stawowych odnóży, pakowane w łubiankach lub skrzynkach.

IV. Opakowanie**§ 8.**

Ryby świeże winny być opakowane w skrzyniach netto po 40 kg.

Ryby wędzone powinny być opakowane w skrzyniach netto po 3 kg, 5 kg i 10 kg.

Ryby solone powinny być opakowane w beczkach po 100 kg, 110 kg, 55 kg i 60 kg.

Konserwy rybne w puszkach blaszanych o pojemn. 0,12, 0,15, 0,28, 0,3 i 0,40 kg netto.

Marynaty w puszkach pojem. 0,75, 1,5, 3 kg netto zawartości.

Marynaty w baryłkach po 3 oraz 2,5 kg netto zawartości, Tran rybny w beczkach żelaznych cynkowanych po 200 l.

Mączka rybna w torbach papierowych po 50 kg netto.

Na żądanie nabywcy mogą być stosowane inne opakowania uzgodnione ze sprzedawcą.

§ 9.

Opakowanie blaszane stosowane przy konserwach i marynatach oraz opakowanie drewniane przy rybach wędzonych są opakowaniem podstawowym sprzedawcy; słoje do marynat stanowią również opakowanie podstawowe, z tym, że jeżeli nie zostały przekazane przez nabywcę dalszym odbiorcom, podlegają one zwrotowi.

§ 10.

Opakowanie drewniane i beczki używane do ryb świeżych, mrożonych, solonych, przy wysyłce konserw i marynat oraz beczki do marynat stanowią opakowanie wysyłkowe.

§ 11.

Nabywca prześle do miejsca wskazanego przez sprzedawcę i na jego koszt skrzynki wysyłkowe i beczki w następujących terminach: 10 dni od daty otrzymania ryb świeżych i mrożonych, 70 dni od daty otrzymania ryb solonych w beczkach, 60 dni od daty otrzymania konserw rybnych i marynat w skrzynkach wysyłkowych, 30 dni od daty otrzymania tranu w beczkach. Inne opakowania, podlegające zwrotowi na podstawie zarządzeń właściwych władz, nabywca prześle w ciągu 30 dni od daty otrzymania towaru.

§ 12.

W razie niezwrócenia w terminie, przewidzianym w § 11 opakowania w ilości ustalonej zarządzeniem właściwych władz, nabywca obowiązany jest zapłacić sprzedawcy tytułem kary umownej za każdy dzień zwłoki 2% wartości niezwróconego opakowania.

§ 13.

Zapłata kary umownej nie zwalnia nabywcy od obowiązku zwrotu opakowania w dodatkowym terminie wyznaczonym mu przez sprzedawcę.

§ 14.

W razie niedostarczenia opakowania podlegającego zwrotowi również i w dodatkowym terminie (§ 13), nabywca obowiązany jest uiścić sprzedawcy trzykrotną wartość niezwróconego opakowania.

§ 15.

Przed wysyłką opakowania nabywca powinien je wymyć i dokładnie oczyścić, aby nadawało się do ponownego załadowania towaru tego samego rodzaju.

§ 16.

Przy wysyłce opakowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy o wysyłce i odbiorze towaru.

§ 17.

Jeżeli opakowanie uległo uszkodzeniu z winy nabywcy, sprzedawca obciąża go kwotą odpowiadającą procentowi zniszczenia według następujących norm:

A. beczki

a) uszkodzenia brzegów górnych i dolnych oraz uszkodzenie denka górnego (wszystkie elementy w komplecie)	5%
b) brak denka oraz uszkodzenie z pkt. a)	15%
c) brak 1 obręczy oraz uszkodzenia z pkt. a) i b)	25%
d) wyłamana klepka oraz uszkodzenia z pkt. a), b), c)	50%
e) wyłamane większe ilości klepek, brak większej ilości obręczy i uszkodzenia z pkt. a), b), c), d)	80—100%

B. skrzynki

a) odbite deski dna (do 3 szt.)	20%
b) odbite deski boków oraz uszkodzenia z pkt. a) (wszystkie deszczułki są)	40%
c) uszkodzenia z pktów a), b) i brak deszczulek lub deszczułki są złamane	60%
d) uszkodzenia podane w pktach a) i b) oraz brak większej ilości desek, wzgl. deski złamane	80—100%

§ 18.

Gdy umowa lub zamówienie przewiduje dostarczenie opakowania przez nabywcę, wówczas w razie opóźnienia w nadesłaniu lub dostarczenia opakowania niewłaściwego sprzedawca może, jeżeli wymaga tego bezpieczeństwo towaru, nabyć żądane opakowanie na rachunek nabywcy.

V. Dostawa towaru

§ 19.

W zależności od postanowień zarządzenia władzy lub umowy dostawa następuje bądź przez wydanie towaru ze składu sprzedawcy, bądź przez wysyłkę do miejsca przeznaczenia.

§ 20.

Termin dostawy uważa się za dotrzymany, jeżeli sprzedawca przed jego upływem przygotował towar do wydania (§ 22) lub wydał przewoźnikowi towar do przewozu (§ 26).

VI. Wydanie towaru ze składu sprzedawcy

§ 21.

1. Gdy zostało przewidziane, że wydanie towaru nastąpić ma ze składu, sprzedawca powinien wskazać jako miejsce wydania skład położony w tej samej miejscowości, w której znajduje się zakład nabywcy, dla którego towar jest przeznaczony.

2. Jeżeli w tej miejscowości sprzedawca nie posiada składu — wskaże nabywcy skład położony możliwie najbliżej.

§ 22.

Sprzedawca zawiadomi nabywcę o przygotowaniu do wydania ryby świeżej i wędzonej przynajmniej na 12 godzin, a innych ryb i przetworów rybnych — przynajmniej na 24 godziny przed wyznaczonym terminem dostawy, wskazując mu jednocześnie skład, z którego wydanie nastąpi.

§ 23.

1. Nabywca obowiązany jest we wskazanym terminie do godz. 14 przysłać na miejsce wydania towaru swego przedstawiciela wraz z dostarczonym przez siebie środkiem transportowym.

2. Przedstawiciel nabywcy powinien posiadać odpowiednie wiadomości fachowe i legitymować się imiennym upoważnieniem do odebrania.

3. Przy odbiorze artykułów obrotu masowego, jak: dorsz świeży itp. przedstawiciel nabywcy powinien dokonać przeważenia próbnego 10% ładunku. W razie stwierdzenia dużych rozbieżności w stosunku do przyjętych standartów wagowych (40 kg netto w skrzynce) należy ustalić rzeczywistą wagę przez przeważenie całości skrzyni.

Ustalenie wagi rzeczywistej towaru solonego w beczkach następuje w sposób przewidziany w instrukcji wydanej przez właściwe władze.

§ 24.

1. Załadowania towaru dokonuje sprzedawca własnym kosztem i staraniem.

2. Załadowanie powinno być dokonane z należytą starannością, towar odpowiednio opakowany i oznaczony.

§ 25.

1. Wydanie towaru następuje z chwilą załadowania go na środek transportowy i pokwitowania przez przedstawiciela nabywcy.

2. W razie niezgłoszenia się przedstawiciela nabywcy we wskazanym terminie (§ 23 ust. 1) sprzedawca ma prawo wysłać towar.

VII. Wysyłka towaru

§ 26.

1. Gdy umowa przewiduje wysyłkę towaru, wysyłkę uważa się za dokonaną w dniu przyjęcia towaru przez koleją do przewozu na podstawie właściwego listu przewozowego.

2. W liście przewozowym należy zażądać przeważenia, a w razie potrzeby również i przeliczenia sztuk ładunku na stacji załadowania.

3. Do przesyłki towarowej lub listu przewozowego powinna być dołączona specyfikacja wysłanego towaru i w miarę możliwości odpis faktury. Przy wysyłce towarów w opakowaniu należy w specyfikacji podać ilość kartonów, skrzyń, beczek itp.

4. Przy dostawach ryby słodkowodnej sprzedawca winien zaopatrywać każdą skrzynię symbolem lub cyfrą. W specyfikacji powinien wymienić zawartość poszczególnej skrzyni, a przy gatunkach droższych, jak łosoś, węgorz, sandacz itp. (wybór) wymienić także ilość sztuk. W każdej skrzyni powinna być umieszczona kartka określająca gatunek, sortyment, wagę netto oraz przy łososiu, węgorzu i sandaczu — także ilość sztuk.

Przy przesyłkach drobnicowych specyfikacja powinna być umieszczona w skrzyni odpowiednio zewnętrznie znakowanej, przy przesyłkach zaś całowagonowych — przybita na ścianie wewnątrz wagonu na miejscu widocznym.

§ 27.

1. Koszty związane z załadowaniem obciążają sprzedawcę, zaś koszty związane z wyładowaniem ponosi nabywca.

2. Na żądanie nabywcy sprzedawca obowiązany jest ubezpieczyć towar przed wysyłką na rzecz i koszt nabywcy i przesłać mu polisę ubezpieczeniową.

3. Przepis § 24 ust. 2 ma odpowiednie zastosowanie, przy czym wysyłka powinna nastąpić w wagonach odpowiednich dla danego rodzaju towaru z uwzględnieniem pory roku.

§ 28.

O dokonaniu wysyłki sprzedawca wyśle nabywcy najpóźniej następnego dnia, jak i do odbierającej jednostki gospodarczej, zawiadomienie pisemne zawierające powołanie się na zamówienie lub dyspozycję wysyłkową (numer i data), adres na jaki towar wysłano, datę wysyłki, numer wagonu, numer listu przewozowego oraz dane co do rodzaju i ilości załadowanego towaru.

§ 29.

1. Z chwilą nadania towaru do przewozu niebezpieczeństwo przypadkowej utraty lub uszkodzenia towaru przechodzi na nabywcę.

2. Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za szkodę wynikłą w czasie transportu, jeżeli powstała z jego winy, a w szczególności wskutek niewłaściwego opakowania lub załadowania.

§ 30.

1. Nabywca obowiązany jest wyładować towar niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia o nadejściu towaru. Koszty i straty spowodowane opóźnieniem wyładowania obciążają nabywcę.

2. Waga kolejowa ma znaczenie tylko dla obliczenia kosztów przewozu i określenia ewentualnych roszczeń do przewoźnika.

3. Przy wyładowaniu towaru przez nabywcę, nabywca stwierdza wagę brutto towaru porównując ją z wagą brutto nadania przesyłki na liście przewozowym.

Nie dotyczy to ryby świeżej wysyłanej w lodzie, której waga powinna być stwierdzona przy załadowaniu, a dowód wagi odbioru powinien być natychmiast przesłany sprzedawcy.

4. Ścisłe ustalenie wagi netto stwierdzone zostaje przez nabywcę przez przeważenie towaru netto i porównanie z wagą netto deklarowaną na specyfikacji przez sprzedawcę. Przeważenie powinno nastąpić bezpośrednio po wyładunku: przy rybie świeżej i wędzonej najdalej w 12 godzin, a przy innych rybach — w 24 godziny od chwili wyładunku.

§ 31.

Gdy zachodzi przypuszczenie, że w czasie transportu nastąpił ubytek lub uszkodzenie towaru, nabywca obowiązany jest przed przystąpieniem do wyładowania towaru zażądać od kolei sprawdzenia przesyłki i sporządzenia protokołu zgodnie z obowiązującymi przepisami regulaminu kolejowego oraz dokonać wszelkich innych czynności niezbędnych dla ustalenia odpowiedzialności kolei i zachowania prawa dochodzenia od niej odszkodowania, a to pod rygorem utraty prawa do ewentualnych roszczeń wobec sprzedawcy. Odpis protokołu sporządzonego przez koleją nabywca przesyła do wiadomości sprzedawcy w ciągu 7 dni od daty sporządzenia.

§ 32.

Dochodzenie roszczeń w stosunku do kolei z tytułu ubytku lub uszkodzenia towaru w czasie transportu należy do nabywcy, któremu sprzedawca odda do dyspozycji wszelkie dokumenty niezbędne do dochodzenia odszkodowania.

§ 33.

Jeżeli wysyłka dokonywana jest innym środkiem transportowym aniżeli koleją, stosuje się odpowiednie przepisy §§ 28 — 32 z tym, że przy wysyłce transportem samochodowym towar powinien być skierowany do wskazanego składu lub magazynu.

VIII. Braki i wady dostawy

§ 34.

1. Braki ilościowe i wady jakościowe, których ujawnienie było możliwe przy wydawaniu towaru ze składu sprzedawcy, powinny być stwierdzone niezwłocznie w drodze protokołu sporządzonego przez przedstawicieli sprzedawcy i nabywcy.

2. Protokół powinien zawierać:

- a) imiona, nazwiska i stanowiska osób obecnych przy sporządzeniu protokołu,
- b) treść zarzutów zgłoszonych przez przedstawiciela nabywcy i wyjaśnień przedstawiciela sprzedawcy,
- c) opis stwierdzonego stanu faktycznego,
- d) opis sposobu pobrania próbek oraz ich zabezpieczenia — jeżeli zostały pobrane,
- e) datę i miejsce sporządzenia protokołu,
- f) podpisy osób wymienionych pod a).

3. Jeżeli nabywca odmawia odebrania towaru zarzucając wady istotne, strony wezwą biegłego, ewentualnie lekarza weterynarii lub lekarza.

4. Gdy wynik badania nie potwierdzi zarzutów nabywcy, zapłaci on karę umowną przewidzianą za zwłokę w odbiorze dostawy.

§ 35.

1. Jeżeli dostawa nastąpiła w drodze wysyłki towaru, nabywca powinien niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 12 godzin od chwili wyładowania ryb świeżych i wędzonych, zaś w ciągu 4 dni od daty otrzymania innych ryb, zbadać towar i w razie stwierdzenia braków ilościowych lub wad jakościowych sporządzić protokół przy udziale czynnika społecznego, a w razie zakwestionowania więcej niż 10% dostawy — przy udziale biegłego ewentualnie lekarza weterynarii lub lekarza. O zamierzonym sporządzeniu protokołu nabywca zawiadomi oddział sprzedawcy znajdujący się w miejscu odebrania towaru i wezwie do udziału w tej czynności.

2. Terminów określonych w ust. 1 nie stosuje się do ryb mrożonych, co do których nabywca zawiadomi o wadach najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu reklamacji w związku z przekazaniem do konsumpcji.

3. Gdy braki lub wady były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy odbiorze, termin przewidziany w ust. 1 liczy się od dnia ich ujawnienia.

4. Przy sporządzaniu protokołu o stwierdzonych brakach lub wadach ma odpowiednie zastosowanie § 34 ust. 2 z tym, że jeżeli przedstawiciel sprzedawcy jest nieobecny, należy uczynić wzmiankę czy został zawiadomiony, a ponadto należy zamieścić w protokole opinię biegłego, lekarza weterynarii lub lekarza — jeżeli był wzywany.

§ 36.

1. Nabywca obowiązany jest pod rygorem utraty roszczeń wobec sprzedawcy zawiadomić go, w terminie przewidzianym w § 35 w drodze telegraficznej lub telefonicznej o stwierdzeniu braków lub wad w towarze otrzymanym w drodze wysyłki, a jednocześnie wysłać mu odpis sporządzonego w tym przedmiocie protokołu.

2. Sprzedawca, jeżeli zamierza dokonać oględzin za kwestionowanego towaru powinien o tym zawiadomić nabywcę najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu protokołu i jednocześnie wysłać swego przedstawiciela. Do czasu upływu powyższych terminów nabywca obowiązany jest powstrzymać się od użytkowania towaru i zachować go w stanie takim, w jakim został odebrany od przewoźnika. Jeżeli towar ulega szybkiemu zepsuciu stosuje się odpowiednio przepis § 39.

§ 37.

Przepisy § § 35 i 36 stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy dostawa nastąpiła przez wydanie towaru, a braki ilościowe i wady jakościowe były tego rodzaju, że nawet przy należytej staranności nie mogły być ujawnione przy wydaniu.

§ 38.

1. W przypadku stwierdzenia wad istotnych nabywca może postawić towar do dyspozycji sprzedawcy i albo żądać dostarczenia innego towaru albo odstąpić od umowy. W innych przypadkach, a w szczególności w razie zakwestionowania mniej niż 10% dostawy, nabywca może żądać obniżenia ceny odpowiednio do zmniejszonej dla niego wartości użytkowej nadesłanego towaru.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku bombażu konserw trwałych w granicach do 2%, które ponosi nabywca oraz w przypadku niewłaściwego przechowywania konserw przez nabywcę.

§ 39.

Jeżeli przepisy sanitarne nie stanowią inaczej, nabywca obowiązany jest przechowywać przez okres nie dłuższy niż 7 dni towar postawiony do dyspozycji sprzedawcy i postąpić z towarem stosownie do dalszych poleceń. Koszty związane z przechowaniem i dalszą wysyłką ponosi sprzedawca.

Gdyby jednak towar ulegał zepsuciu, nabywca powinien, nie czekając na polecenie sprzedawcy, sprzedać towar przede wszystkim innemu przedsiębiorstwu gospodarczemu.

Do Prenumeratorów naszego pisma

Niektórzy prenumeratory wpłacający należność za prenumeratę przez PKO i urzędy pocztowe, dokonują wpłat w zbyt późnym terminie, tj. po dniu 20 miesiąca poprzedzającego miesiąc prenumeraty, powodując przez to opóźnienie manipulacji na pocztach i w PPK „Ruch”, co w konsekwencji opóźnia wysyłkę pisma.

W celu uniknięcia opóźnień w wysyłce PPK „Ruch” prosi Ob. Ob. prenumeratorów o wpłacanie należności za prenumeratę najpóźniej do dnia 20 każdego miesiąca poprzedzającego miesiąc prenumeraty.

Wszystkie wpłaty, które będą nadane na PKO, lub pocztą po dniu 20 będą automatycznie zaliczane na prenumeratę o jeden miesiąc później.

Za datę nadania wpłaty uważa się datę stempla pocztowego na pokwitowaniu.

ADMINISTRACJA

Adres Redakcji: Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego, Departament Organizacyjno-Prawny, Warszawa, Pl. Trzech Krzyży 5.

Adres Administracji: Polskie Wydawnictwa Gospodarcze, Przedsiębiorstwo Państwowe Wyodrębnione, Warszawa, ul. Poznańska 15, tel. 7-36-46.

PRENUMERATA: kwartalna 540 zł, półroczna 1.080 zł, roczna 2.160 zł.

PRENUMERATĘ PRZYJMUJE: Państwowe Przedsiębiorstwo Kelportażu „Ruch”, Warszawa, ul. Srebrna 12.
Konto PKO I-15809.

Cena numeru 180 zł.